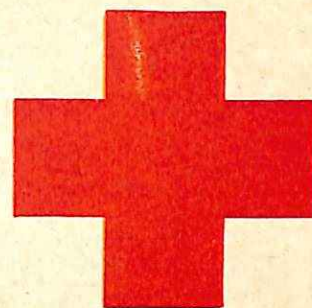
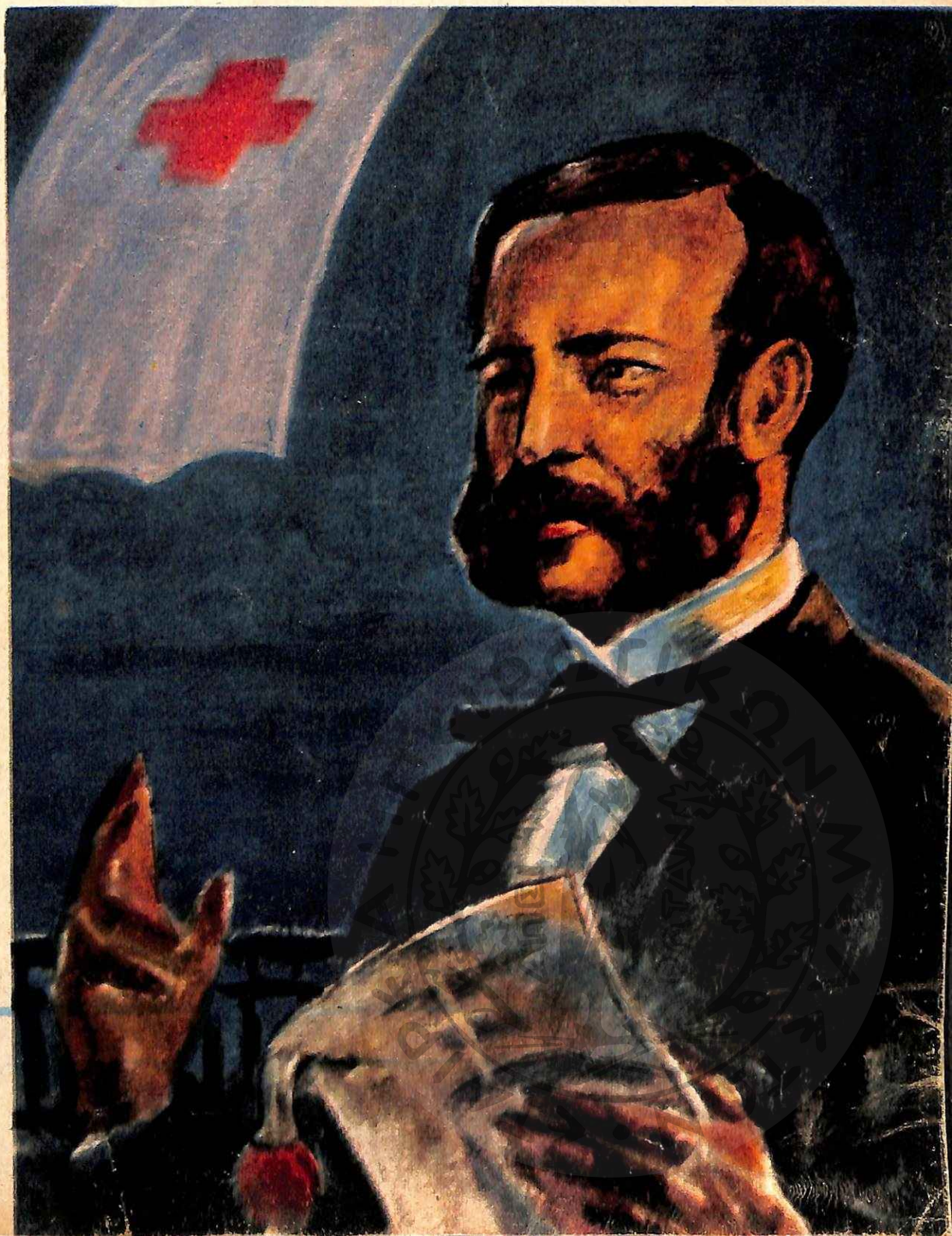

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΑΪΟΣ 1966

ΕΡΡΙΚΟΣ
ΝΤΥΝΑΝ
1828-1910

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

ΜΟΥΣΙΚΗ
Ν. Ε. ΠΡΕΑΡΗ
Διδασκάλου πιαν. ὠδικῆς

ΜΕΤΡΙΑ.

1) Τοῦ χω-ρι-σμοῦ μας τῶ-ρα — ἐ-σὴ. μα-νε-ν ἡ
ῶ-ρα. — Μὲ πα-ρά-πο-νο-σοῦ λέ-ει ἡ ψυ-χού-λα
μας — καὶ κλαί-ει, Μὲ πα-ρά-πο-νο-σοῦ λέ-ει ἡ ψυ-χού-λα
μας καὶ κλαί-ει.

2) Σχο-λειό α-γα- — -πη-
3) Πο-τέ δὲν σὲ — -ξε-
μέ-νο, σχο-λειό μας τι-μη-μέ-νο δὴ μεί-νης
χνού-με, πο-τέ δὲν λη-σμο-νοῦ-με, χρι-στός καὶ
στὴν ψυ-χή — μας ὡς στὴ στερ-νὴ πνο-ή — μας.
ἡ Πα-τρί-δα τι-μό-νι μας κί-ε-λ. πί-δα.

ΓΟΡΓΑ.

4) Καὶ στῆς ζω-ῆς τὸ δρόμο τὸ γορ-γὸ ἐ-σέ-να δὴ-χω-με, σχο-
λειόμας, ὁ-δὴ-γὸ καὶ τὸ χρι-στό μας πάν-τα τι-μο-νιέ-ρη,
1. 2.
μέ-σ' τὸ λι-μό-νι τῆς γα-λή-νης νὰ μᾶς φέ-ρη - λή-νης νὰ μᾶς φέ-ρη.

(ῤεκ τοῦ Ἀναγνωστικοῦ Γ' τάξεως) Δ.Ε.Σ.Β.

«Δὲν ὑπάρχουν σύνορα διὰ τὸν Ἐρυθρὸν Λαυρόν»

ΜΗΝΥΜΑ

ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

κ. Κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΠΙ ΤΩ ΕΟΡΤΑΣΜῳ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΗΜΕΡΑΣ ΤΟΥ Ε.Σ. ΤΟΥ 1966

Ἡ 138ῃ ἐπέτειος τῆς γεννήσεως τοῦ Ἑρρίκου Ντυνὰν θὰ εορτασθῇ τὴν 8ην Μαΐου εἰς δολοκλήρον τὴν οἰκουμένην ὑπὸ 106 Ἑθνικῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν, Ἐρυθρῶν Ἡμισελήνων καὶ Ἐρυθροῦ Λέοντος καὶ Ἡλίου.

Καθ' ἑκάστον ἔτος ὁ εορτασμός συνδέεται μὲ τὴν προβολὴν ἐνὸς ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ. Οὕτω κατὰ τὸ 1965 ὡς βάσις μιᾶς ἐξομήσεως τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἰς ὅλα τὰ μετέχοντα αὐτοῦ Κράτη ἐτέθη τὸ σύνθημα «Νεότης: Δύναμις τοῦ παρόντος, ἐλπίς τοῦ μέλλοντος».

Ἀνεγνωρίσθη οὕτω, δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν διεθνῶς, ἡ δύναμις τῆς Νεότητος ἡ παρέχουσα τὴν ἐγγύησιν ἐνὸς καλυτέρου καὶ δημιουργικοῦ μέλλοντος τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ Νεότης, ἐκπαιδευομένη καὶ συνειδητοποιοῦσα τὴν ἀνθρωπιστικὴν ἀποστολὴν τῆς καὶ πιστεύουσα εἰς ὑψηλὰ καὶ εὐγενῆ ἰδανικά, θὰ εἶναι ἐτοιμὴ νὰ ἀναλάβῃ τὰς εὐθύνas τῆς διὰ τὸ μέλλον μιᾶς Ἰδέας τόσο μεγάλης ὅσον ἡ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Ἐφέτος ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς ἀνὰ τὴν ὑψηλὴν θὰ εορτάσῃ τὴν προσεχῇ 8ην Μαΐου προβάλλων τὸ κήρυγμα «Δὲν ὑπάρχουν σύνορα διὰ τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρόν».

Ἡ ἀλήθεια ἦν περικλείων αἱ ἐπτὰ αὐταὶ λέξεις εἶναι ἀποδεδειγμένη ἤδη ἀπὸ τὴν πείραν 103 ἐτῶν. Ἀπὸ τῆς Ἰδρύσεώς του ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς ἀπέδειξεν ἐμπράκτως ὅτι ἀποτελεῖ ἰδανικὸν εἰς τὸ ὁποῖον δύνανται νὰ πιστεύουν καὶ νὰ ἐργάζωνται διὰ τὴν πραγματοποιήσιν του ὅλοι οἱ Ἄνθρωποι εἰς οἰανδήποτε Χώραν, χωρὶς νὰ παραβαίνουν ἄλλας ὑποχρεώσεις των. Δι' αὐτὸ ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς δρᾷ εἰς Χώρας διαφόρων φυλῶν, χρώματος, θρησκείας καὶ κενδοτῶτος καὶ παρέχει τὴν εὐκαιρίαν εἰς ὅλους τοὺς πιστεύοντας εἰς τὰς ἀρχὰς του νὰ ἐργάζωνται ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπιστικῆς ἀλληλεγγύης χωρὶς νὰ συγκρούωνται μὲ τὰς τάσεις καὶ ἐπιδιώξεις τῆς Χώρας των. Ἐκ τῆς πραγματικότητος ταύτης προέκυψε ἡ παγκοσμιότης τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Ἄν ἑκάτος ἐξ ἡμῶν μελετήσῃ τὰς στατιστικὰς καὶ τὰς ἐκθέσεις περὶ τῶν παρεσχεδισίων μέχρι σήμερον ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἐν πολέμῳ καὶ εἰρήνῃ, ὑπὲρ τραυματιῶν, ναυαγῶν, αἰχμαλώτων, τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ, τῶν θυμάτων θεατηνῶν, ἐπιδημιῶν, μαζικῶν ἀτυχημάτων, σιτοδείας κλπ. θὰ θαυμάσῃ τὴν ἑκτασιν καὶ τὸ καταπληκτικὸν ὄψος τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων καὶ τῆς ἐπιτυχείας βοηθείας καὶ θὰ ἀντιληφθῇ ὅτι τὰ μέσα δι' ὧν ἐξεπαισθησαν αἱ ὑπηρεσίαι καὶ ἡ βοήθεια δαφνίζονται: εἰς τὴν ἔνθεον πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν χιλιάδων ἀνθρώπων, ἡρωϊκῶς ἐργαζομένων ὑπὸ τὸ

ἱερὸν σῆμα τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ εἰς τὴν συνειδήσιν τῆς ἀνθρωπιστικῆς ἀλληλεγγύης ἥτις ὀδηγεῖ Κράτη, Ὁργανισμούς καὶ ἄτομα ὅπως διαθέτουν γενναιοφρόνας ἀφθονὰ ὀλικά μέσα διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῆς βοηθείας. Θὰ ἀντιληφθῇ ἐπίσης ὅτι ἡ καταπληκτικὴ πρόοδος τῶν μέσων συγκοινωνίας ἐξεμηνίωσε σχεδὸν τὰς ἀποστάσεις καὶ κατέστησε τόσο ἀμέσους καὶ στενοὺς τοὺς δεσμοὺς τῶν ἀνθρώπων ὅλων τῶν ἡπείρων, ὥστε ὅλοι νὰ ἔχουν κοινὴν καὶ ἀμοιβαίαν εὐθύνην διὰ τοὺς ἀπανταχοῦ συνανθρώπους των.

Τὸ ἐπιτεῦμα τοῦτο τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ προεῖδεν ἀπὸ τοῦ 1901 ὁ φιλοξενούμενος εἰς τὸ Γηροκομεῖον τοῦ Heiden Μέγας Ἰδρυτῆς του, ὁ Ἑρρίκος Ντυνὰν, γράφων πρὸς ἐκλεκτὸν φίλον του: «Ἐλπίζω ὅτι ἐκ τῆς κινήσεως ταύτης (τοῦ Ε. Σ.) γεννηθεῖσιν ἐν καιρῷ πολέμου, θὰ ἐκπηδήσουν καὶ ἐν εἰρήνῃ πλείους δραστηριότητες ὑπὲρ τῆς ἐνημερίας τῆς ἀνθρωπότητος».

Ἡ προφητεία τοῦ Ντυνὰν ἐπληρώθη καὶ ἡ Ἀνθρωπότης δέχεται εὐγνωμόνως τὰς εὐεργετικὰς δραστηριότητας τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Ἡ ἐξέλιξις αὕτη δικαιολογεῖ τὴν ἀπὸ τοῦ 1964 ἀποφασισθεῖσαν συμπλήρωσιν τοῦ Ἐρυθροσταυρικοῦ συνθήματος «Inter arma caritas» διὰ τοῦ «Per humanitatem ad pacem» (διὰ τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ πρὸς τὴν Εἰρήνην).

Αἱ δραστηριότητες τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἶναι παγκοσμίως γνωσταί. Ἡ ἠθικὴ του δύναμις ὅπως προβάλλῃ τὰς ἀνθρωπιστικὰς ἀρχὰς του εἰς ὅλην τὴν Οἰκουμένην ἀγνοεῖ τὰ σύνορα, καὶ τοῦτο τοῦ ἐπιτρέπει νὰ ἀναλάβῃ μετὰ τὰς δυνάμεις, μὲ τὴν ἀκατάβλητον καὶ ἀπαρασάλευτον πίστιν του, μὲ τὰ μέσα τῆς πειθούς διὰ τοῦ παραδείγματος, παραδείγματος τὸ ὁποῖον λαμπρύνουν θυσίαι, ἡρωϊσμοὶ καὶ μόχθοι, τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ΕΙΡΗΝΗΣ.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς εορτῆς του, τῆς 8ης Μαΐου, ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς καλεῖ ὅλα τὰ ἀνὰ τὴν οἰκουμένην μέλη του νὰ ἐνστερνισθοῦν τὴν ἀποστολὴν ταύτην. Νὰ χαλυδῶσουν τὴν πίστιν των πρὸς τὴν Ἐλευθερίαν τῶν Ἑθνῶν καὶ τῶν ἀτόμων, πρὸς τὴν ἀληθῆ Δημοκρατίαν, πρὸς τὸν σεβασμὸν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας καὶ νὰ ἀποδοῦν οἱ Ἀπόστολοι τῆς ἐντολῆς τὴν ὁποίαν ἐκήρυξεν ὁ Θεάνθρωπος: τῆς Ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον καὶ τῆς ἐπὶ Γῆς Εἰρήνης.

Ἡ πίστις ἥτις ματακινεῖ ὄρη, δύνανται νὰ φωτίσῃ καὶ τὰς καρδίας εἰς τὰς ὁποίας ἐμφωλεῖται τὸ σκότος τοῦ μίσους καὶ τῆς ἐγκληματικῆς ἰδιοτελείας καὶ νὰ τὰς ὀδηγήσῃ πρὸς τὴν Εἰρήνην, πρὸς τὴν Ἀγάπην καὶ τὴν Εἰρήνην.

Κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ 1. Τ. 1088
ΗΜΕΡΟΜ. 16.8.85
ΑΡΙΘ. 36199

«Δὲν ὑπάρχουν σύνορα
διὰ τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρόν»

HENRIK BEER
ΓΕΝΙΚΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ
ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΡΓΩΝ ΣΤΑΤΡΩΝ

ΜΗΝΥΜΑ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Παγκοσμίου Ἡμέρας
τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, τῆς Ἐρυθρᾶς Ἡμι-
σελήνου καὶ τοῦ Ἐρυθροῦ Λέοντος καὶ Ἡλίου,
τῆς 8ης Μαΐου 1966

Ἐν τῇ στενῇ ἐννοίᾳ του, ὁ Ἐρυθρὸς Σταυ-
ρὸς εἶναι μία ἰδέα πέραν τῆς ὁποίας ἐδημιου-
ρήσαμεν μίαν ὁργάνωσιν. Ἐν τῇ εὐρείᾳ ἐννοίᾳ
του, ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς ἀντιπροσωπεύει τὸ
μόνον ἰδανικόν, τὸ ὁποῖον ὅλοι οἱ ἄνθρωποι,
παντοῦ δύνανται νὰ συνδράμουν, χωρὶς νὰ παρα-
βιάσουν πεποιθήσεις.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἡμετέρα ὁρ-
γάνωσις εἶναι ἡ πλέον παγκοσμία ἐξ ὅλων,
πρέπει ὅμως νὰ ἐρωτήσωμεν ἐὰν ἐπωφελοῦ-
μεθα πλήρως αὐτοῦ τοῦ παράγοντος τῆς παγ-
κοσμιοῦτος. Τὸ Σύμβολόν μας διὰ τὴν Παγ-
κόσμιον Ἡμέραν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἶναι
μία γέφυρα. Ἡ γέφυρα δὲν εἶναι τόπος ἀνα-
παύσεως· εἶναι ἓνα μέσον διαβάσεως περισσό-
τερον εὐκόλον εἰς δυσκόλους περιοχάς. Οὐδέ-
ποτε πρὶν εἰς τὴν Ἱστορίαν δὲν ἀντεμετώπισεν
ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς τοιαῦτα τεράστια προβλή-
ματα. Ὅμως οὐδέποτε πρὶν εἶχομεν τόσην
ἐμπιστοσύνην, ὅσην ἔχομεν σήμερον.

Πρέπει νὰ ἐνθυμούμεθα ὅτι ἕκαστος ἐξ
ἡμῶν ἔχει μίαν ἐπιρροήν, ὅχι μόνον εἰς τὰς
κοινότητας καὶ τὰ ἔθνη μας, ἀλλὰ εἰς ὅλο-
κληρον τὸν κόσμον μας. Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγα-
λεῖον τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ. Ἐλπίς μας διὰ
τὴν Παγκόσμιον Ἡμέραν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυ-
ροῦ τοῦ 1966 εἶναι νὰ δυνηθῶμεν νὰ μεταδώ-
σωμεν πρὸς ὅλους ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς ἐπιρ-
ροῆς μας τὴν ἀληθινὴν σημασίαν τοῦ «Δὲν
ὑπάρχουν σύνορα διὰ τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρόν».

HENRIK BEER

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΕΦΟΡΕΙΑΣ Ε.Ε.Σ.Ν.

8^Η ΜΑΪΟΥ

Οἱ οἱ Ἐρυθροσταυρίται μεγάλοι καὶ μικροὶ τῶν
106 Χωρῶν τῆς Οἰκουμένης σέβονται καὶ τιμοῦν
τὴν ἡμέραν τῆς 8ης Μαΐου ἑκάστου ἔτους καὶ τὴν
θεωροῦν ὡς ἀφορμὴν περισυλλογῆς. Εὐκαιρίαν νὰ
συγκεντρώσωμεν τὰς σκέψεις των εἰς τὴν μεγάλην
ἀληθῶς ἰδέαν, τὴν ὁποίαν ὑπηρετεῖ ὁ Παγκόσμιος
αὐτὸς Ὄργανισμός τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ. Νὰ ἐνώ-
σῃν τὰς καρδίας των εἰς τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα τῆς
ἀγάπης πρὸς τὸν ἄνθρωπον, τῆς ἀλληλεγγύης πρὸς
ἀλλήλους καὶ τῆς βοηθείας πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ
πάσχοντας ἀδελφούς μας. Καὶ τέλος νὰ στερεώσωμεν
τὴν θέλησιν των εἰς τὴν ἐπιδιώξιν μιᾶς καλύτερας
συνεννοήσεως μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ ἐτοιμά-
σωμεν μίαν νέαν γενεάν, πού θὰ ἐμφορῇται ἀπὸ αἰσθή-
ματα γενναῖα καὶ εὐγενῆ, χριστιανικὰ καὶ ἀνθρωπι-
στικά καὶ θὰ δυνηθῇ νὰ ζήσει εὐτυχέστερα καὶ νὰ
προαγάγῃ τὸν πολιτισμὸν μας.

Ὅταν ὁ γεννηθεὶς τὴν 8ην Μαΐου 1828 μέγας
Ἑλβετὸς Ἑρρίκος Ντυνάν ἀντίκρισε εἰς ἓνα ταξίδι
τῆς νεότητός του τὰς οἰμωγὰς καὶ τοὺς φρικτοὺς
πόνους τῶν πληγωμένων καὶ ἀκρωτηριασμένων στρα-
τιωτῶν, πού εἶχαν ἀπομείνει μετὰ τὴν μάχην ἀβοή-
θητοι καὶ ἐγκαταλελειμμένοι, τὸ 1859, ἡ καρδιά του
συνεκλονίσθη καὶ μία λάμψις ἐφώτισεν ὡς ἀστραπή
θεῖα τὸ πνεῦμά του: Ἡ σκέψις ὅτι κάτι πρέπει νὰ
γίνη διὰ νὰ ἐκλείψῃ ἡ ἄβυσσος τῆς ἀγριότητος, τῆς
κακίας καὶ τοῦ μίσους πού κυριεύει τοὺς ἀνθρώπους
εἰς τὸν πόλεμον καὶ φθείρει τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων,
τὸ εὐγενέστερον εἶδος τῆς Δημιουργίας.

Καὶ συνέλαβε τὴν πρώτην ἰδέαν, νὰ ἰδρύσῃ μίαν
Ὄργάνωσιν, ἡ ὁποία νὰ ἐπιβάλλῃ μεταξὺ τῶν Ἐθνῶν
τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως ἐν καιρῷ πολέμου τηροῦν κανό-
νας φιλανθρωπίας καὶ ἐπιτρέπων τὴν περίθαλψιν τῶν
τραυματιῶν. Καὶ μετ' ὀλίγα ἔτη ἰδρύθη ἡ Ὄργάνωσις
αὕτη, ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς, καὶ διεδόθη καὶ ἐξελίχθη
εἰς ὅλον τὸν Κόσμον καὶ ἐώρτασε πρὸ δύο ἐτῶν τὴν
ἐκατονταετηρίδα τῆς περιλαμβάνουσας ἤδη εἰς τοὺς
κόλπους τῆς ἀδελφᾶς Ὄργανώσεως εἰς 106 Κράτη.

Ἐπὶ πολλὰς δεκαετηρίδας ἡ Μεγάλη Ὄργάνωσις
ἔδωσε τὸ παρὸν εἰς σειράν ὁλόκληρον πόλεμον, ἔσωσε
τὴν ζωὴν ἀπειραριθμῶν ἀτόμων, ἐμετρίασε τὰ δεινὰ
χιλιάδων πληγωμένων, ναυαγῶν, ὁμήρων, αἰχμαλώ-
των, καὶ ἐξετόνησε σειράν συμβάσεων ἀνθρωπιστικῆς
συμπεριφορᾶς ἐκ μέρους τῶν ἐμπολέμων καὶ προστα-
σίας τῶν τραυματιῶν καὶ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ.
Ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ἡσθάνθημεν ἰδιαίτερος τὴν προστα-
σίαν τῆς Μεγάλης αὐτῆς Ὄργανώσεως κατὰ τὸν
Δεύτερον Παγκόσμιον πόλεμον καὶ μετ' αὐτόν.

Οἱ δυστυχεῖς ὅμως ἄνθρωποι, οἱ ὑποφέροντες, οἱ
κινδυνεύοντες, οἱ ἀντικρύζοντες τὸν θάνατον, τὴν
ἀσθένειαν καὶ τὴν πείναν καὶ γενικῶς οἱ ἔχοντες
ἀνάγκην τῆς συμπαραστάσεως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων,
δὲν περιορίζονται εἰς τὰ θύματα τοῦ πολέμου. Σει-
σμοί, πλῆμυνραι, κατολισθήσεις, θεομηνίαι πάσης φύ-
σεως, ἐπιδήμια καὶ ποικίλα δυστυχήματα περι-
κλώνουν καθημερινῶς τὴν ζωὴν τῶν ἀτόμων καὶ τῶν
ὁμάδων. Ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς δὲν ἐμεινεν ἀδιάφορος

πρὸς τοὺς πάσχοντας αὐτῆς τῆς κατηγορίας καὶ ὠρ-
γανώθη καταλλήλως διὰ νὰ εἶναι πανταχοῦ παρὼν
συμπαραστάτης τῶν ἐχόντων ἀνάγκην πάσης βοή-
θείας. Καὶ οἱ ξένοι Ἐρυθροὶ Σταυροὶ μᾶς ἦλθον
βοηθοὶ πολῦτιμοι πάντοτε εἰς τὰς δυσκόλους περιστά-
σεις τοῦ ἔθνους μας, ὅταν ἡ βοήθεια τοῦ ἰδιοῦ
μας Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἦτο ἀνεπαρκής. Εἰς τοὺς σκο-
ποὺς τῆς Μεγάλης Ὄργανώσεως κυριαρχεῖ ὡς πρῶ-
τον καθήκον ἡθικὸν καὶ κοινωνικὸν ἡ ἀγάπη πρὸς
πάντας τοὺς συνανθρώπους μας ἀνεξαρτήτως φυλῆς,
θρησκείας ἢ χρώματος καὶ ἡ συμπάθεια καὶ ἀλλη-
λεγγύη καὶ ὑποστήριξις πρὸς πάντας τοὺς δοκιμα-
ζομένους.

Τὰ ποικίλα καὶ σταθερὰ δείγματα τῆς ἀλληλεγγύ-
νης τῶν ἀνθρώπων ὅλων τῶν ἡπείρων πρὸς ἀλλή-
λους τὰ ἐκδηλούμενα ἀπὸ ἑκατὸν ἤδη ἐτῶν μέσῳ
τῆς Ἐρυθροσταυρικῆς Ὄργανώσεως ἔκαμαν πραγμα-
τικότητα τὸ θεῖον ὄνειροπόλημα τοῦ εὐγενεστάτου
τέκνου τῆς Ἀνθρωπότητος, τοῦ ἐκλεκτοῦ Ἑλβετοῦ
Ἑρρίκου Ντυνάν. Καὶ τὸ κυριώτερον ὅτι παρεσκεύα-
σαν τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων μέχρις ἐνὸς σημείου
ἱκανοῦ διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις ἐξορμήσεως πρὸς
νέας πραγματοποιήσεις.

Ὁρίμασεν ἤδη ἡ ἰδέα διὰ νὰ σκεφθοῦν τὰ Ἐθνη
πῶς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐκπαιδευθοῦν αἱ νέαι γενεαὶ
ἐπὶ νέας ἀνθρωπιστικῆς καὶ χριστιανικῆς βάσεως καὶ
νὰ δαμάσωμεν τὰ ἀντικοινωνικά ἔνστικτα τὰ ἐγκρυ-
πτόμενα εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν. Ἐὰν αὐτὸ κατορ-
θῇ, καὶ ἐπισχυθῇ μὲ τὸ παράδειγμα τῶν διευθυ-
νόντων τὰ Κράτη, τότε θὰ καθίστατο περιττὴ πλέον
ἡ φροντίς πῶς θὰ ἐλαττωθοῦν τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου
καὶ πῶς θὰ ἐφαρμοσθοῦν αἱ συνθήκαι τῆς Γενεύης
κατὰ τὸν πόλεμον, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι
ὁ πόλεμος θὰ καθίστατο περιττός. Ὅλα τὰ Κράτη τὰ
μετέχοντα τῆς Ἐρυθροσταυρικῆς Ὄργανώσεως ἔλα-
βον τὴν ἀπόφασιν νὰ καλλιεργήσωμεν μὲ ἐπιμονὴν αὐτὸ
τὸ ἰδεώδες. Φυσικὰ καὶ ἡμεῖς δὲν θὰ ὑστερήσωμεν εἰς
τὴν προσπάθειαν αὐτήν.

Ἐρυθροσταυρίται Νέοι τῆς Ἑλλάδος,

Σεῖς πού γαλονχεῖσθε εἰς τὰ σχολεῖά σας μὲ τὰ
διδάγματα τῶν μεγάλων μας προγόνων, πού ὑπῆρξαν
καὶ οἱ πνευματικοὶ ὁδηγοὶ τῆς Πολιτισμένης Ἀνθρω-
πότητος, διδάγματα ἰσότητος καὶ ἀλληλεγγύης,

Σεῖς πού ἔχετε συνείδησιν ἱστορικὴν, ὅτι τὸ ἔθνος
μας ἔργῳ ἐφήρμοσε τὴν ἰσότητα μεταξὺ τῶν Λαῶν,
ὑψώσαν εἰς τὸ ἰδικόν του πνευματικόν, ἡθικόν καὶ
πολιτικόν ἐπίπεδον Λαοὺς βαρβάρους οὐδὲν προσηνεγ-
κόντας εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ τοῦτο ἄνευ οὐδενὸς
ἀνταλλάγματος, ὅταν ἡδύνατο νὰ τοὺς κρατῇ εἰς
ἀπόστασιν,

Σεῖς, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ θρησκεία τῶν Πατέρων
μας ἐπιβάλλει ὡς πρώτην ἀρετὴν τὴν ἀγάπην πρὸς
πάντα ἄνθρωπον,

Ὑπερήφανοι ὡς μέλη νεαρὰ μιᾶς ἰσχυρᾶς Ὄργα-
νώσεως, τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ὁ ὁποῖος
μὲ δρᾶσιν 90 περίπου ἐτῶν ἔχει φθάσει εἰς ἀκμὴν
δράσεως θαυμαστήν,

Φρονηματισμένοι ἀπὸ τὴν 40ετῇ δρᾶσιν τοῦ Τιμῆ-
ματός μας τῆς Νεότητος,

Ἐργασθῆτε μὲ ὅλον τὸν ζῆλον τῶν καλῶν ἔργων
εἰς τὸν τομέα σας, ὥστε παραλλήλως πρὸς τὴν νεό-

Ο ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΗΣ

«Νεότης : Δύναμις τοῦ παρόντος,
ἐλπίς τοῦ μέλλοντος»

Γεμᾶτος ἐνθουσιασμοῦ καὶ αἰσθήματα ἀλληλεγγύ-
νης καὶ ἀνθρωπιάς, τραβάει τὸ δρόμο του ὁ Ἐρυ-
θροσταυρίτης μας, χωρὶς νὰ ὑπολογίζῃ τις δυσκολίες
καὶ χωρὶς νὰ δίνῃ προσοχὴ στὰ δολερὰ συνθήματα
πού ἔχουν ἐξαπολύσει οἱ κήρυκες τοῦ ἀτομικισμοῦ.
Γαλουχημένος μὲ τὰ ἱερὰ νάματα τοῦ Ἑλληνοχρι-
στιανικοῦ πολιτισμοῦ, ἔχει βαθιὰ ριζωμένη μέσα του
τὴν ἐννοία τοῦ χρέους πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ πρὸς
τὸν πλησίον. Τὰ πρότυπά του εἶναι ὑψηλὰ καὶ ἀγνά,
τὰ συνθήματά του πηγάζουν ἀπὸ τοὺς λόγους καὶ
τις πράξεις ἐμπνευσμένων Ἰδεολόγων, πού ἀφιέρω-
σαν τὴ ζωὴ τους στὴν ὑπηρεσίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος.
Πασχίζει νὰ συμβάλῃ κι αὐτὸς στὴν πρόοδο τῆς
ὠραίας, ἀλλὰ πολυπαθῆς Χώρας μας, μὲ τὴν βεβαιό-
τητα ὅτι ἔτσι προετοιμάζει ἓνα καλύτερο μέλλον,
τόσο γιὰ τοὺς συνανθρώπους του ὅσο καὶ γιὰ τὸν
ἑαυτό του.

Ὁ Ἐρυθροσταυρίτης ξέρεי καλὰ πῶς δὲν ἔχει
μόνο δικαιώματα, ἀλλὰ καὶ ὑποχρεώσεις. Γι' αὐτό,
μὲ πλήρη συναίσθηση τῆς εὐθύνης του, δὲν παύει νὰ
ἐργάζεται ἐντατικά, συστηματικά, ἀποδοτικά. Εἴτε
διδάσκαλος εἶναι εἴτε μαθητής, εἴτε ἐργάτης εἴτε
ὑπάλληλος, εἴτε ἐλεύθερος ἐπαγγελματίας εἴτε καλ-
λιεργῆτης βρίσκει τὸν τρόπο νὰ διαθέτῃ καιρὸ γιὰ
τὴν ἀνακούφιση τοῦ ξένου πόνου, τὴν ὑλικὴ καὶ
ἡθικὴ ἐνίσχυση κρατουμένων, ἀσθενῶν, ἀπόρων, θυ-
μάτων θεομηνιῶν, τὴν προσφορά αἱματος κλπ. καὶ
τὴν πρόοδο τοῦ τόπου (ἐξωραϊστικά ἔργα).

Στὸν Ἑλληνα Ἐρυθροσταυρίτη ἀποβλέπει μ' ἐμπι-
στοσύνη ὁ Διεθνὴς Ὄργανισμός τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυ-
ροῦ γιὰ τὴ διάδοσιν τῶν ἀρχῶν του, πού συνοψίζονται
στὸ σύνθημα: «Per humanitatem ad
Pacem» — Διὰ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ
πρὸς τὴν Εἰρήνην.

ΠΑΝ

τῆτα τῶν ἄλλων Ἐθνῶν νὰ δημιουργήσωμεν καὶ
ἡμεῖς τὰς προϋποθέσεις ἐνὸς βίου εἰρηνικοῦ, εὐτυ-
χοῦς καὶ πλήρους προόδου, νὰ καταστήτῃ πραγματικό-
της τὸ ἔμβλημα τῆς μεγάλης Ἐρυθροσταυρικῆς Παγ-
κοσμίου Ὄργανώσεώς μας ΔΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙ-
ΣΜΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗΝ. - PER HUMA-
NITATEM AD PACEM.

ΠΑΝ. Γ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

ΕΝΑΣ ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΗΣ ΣΤΟ ΜΕΤΩΠΟ

ΠΟΛΛΑ ΒΙΒΛΙΑ μās διηγούν-
ται και ό κινηματογράφος μās
δείχνει συχνά περιπέτειες κατασκό-
πων και μελών ομάδων αντίστα-
σεως που έδρασαν στο β' παγκό-
σμιο πόλεμο ή και σε άλλους τοπι-
κούς πολέμους. Έκτος από μερικές
εξαιρέσεις, τα ελατήρια που κινούν
όλους αυτούς είναι πατριωτικά και
τά όπλα που χρησιμοποιούν είναι
όπλα φονικά. Αλλά στις πολεμικές
περιόδους κυκλοφορούν και κάποιοι
άλλοι άνθρωποι, που ανήκουν σε μια
παγκόσμια οργάνωση, κινούνται από
ελατήρια ανθρωπιστικά και χρησι-
μοποιούν όπλα ειρηνικά.

Αυτών των ανθρώπων τη δράση
σπάνια τη μνημονεύουν τα βιβλία
και την παρουσιάζει ό κινηματο-
γράφος. Γιατί ούτε οι ίδιοι ούτε ή
οργάνωση που υπηρετούν, επιδιώ-
κουν τη δημοσιότητα. Είναι οι αντι-
πρόσωποι — οι «ντελεγκέ» όπως
τους λένε γαλλικά — του Έρυθρου
Σταυρού. Έργο τους ή εφαρμογή
των Συμβάσεων της Γενεύης. Έμ-
πνευστής τους ό Έρρικος Ντυνάν.
ό μεγάλος ανθρωπιστής, που τα
γενέθλιά του εορτάζονται παγκό-
σμια στις 8 Μαΐου.

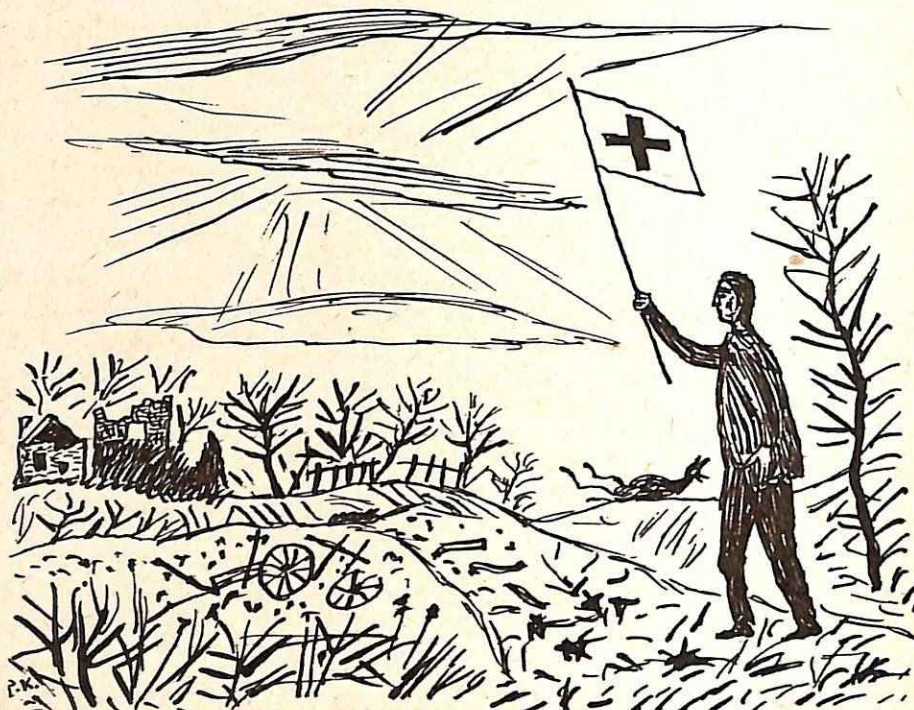
Ένας από αυτούς τους άφαντες
εργάτες ενός ύψηλοτάτου ιδανικού,
Έλβετός πολίτης, δημοσιογράφος
ως τότε, διηγείται πώς έγινε αντι-
πρόσωπος του Έρυθρου Σταυρού
στις αρχές του β' παγκοσμίου πολέ-
μου και πώς εξετέλεσε μία από τις
άποστολές του στα πεδία των μα-
χών και στα στρατόπεδα των αιχμα-
λώτων. Η αφήγησή του δεν έχει
υπογραφή. Αυτής της κατηγορίας οι
ήρωες προτιμούν να είναι άνωνυμοι.

«Ήταν ή δεύτερη ημέρα του πο-
λέμου. Η έφημερίδα μου μου είχε
δώσει έντολή να πάω στο μέτωπο.
Αλλά στα σύνορα δεν με άφησαν
να περάσω. Τότε, για πρώτη φορά,
έπεσαν τα μάτια μου σε κάτι με-
γάλα άσπρα φορτηγά αυτοκίνητα.
Όλες οι μπάρες που έκλειναν τα
σύνορα, σηκώθηκαν για να περά-
σουν εκείνα τα αυτοκίνητα, που
ήσαν φορτωμένα με εφόδια και φάρ-
μακα και είχαν επάνω τους τα ση-
ματα του Έρυθρου Σταυρού. Από
μακριά οι αγρότες, με δάκρυα στα
μάτια, χαιρετούσαν τους οδηγούς.
Συγκινήθηκα πολύ. Με δυσκολία

κατάφερα να γράψω μερικές ση-
μειώσεις.

»Η εργασία μου στην έφημερίδα
μου φαινόταν πια χωρίς ενδιαφέρον
και χωρίς σημασία. Κατάλαβα ότι
αυτά που έγραφα εκείνη τη στιγμή,
ήταν ή τελευταία μου ανταπόκριση.
Έκείνο που πραγματικά είχε ση-
μασία για μένα από τότε και ύστε-
ρα, ήταν ή μοίρα άλλων ανθρώπων
που πολεμούσαν και υπέφεραν. Γι-
ρισα το ζήτημα στο μυαλό μου με-
ρικές ημέρες και τελικά πήρα την

σ' αυτόν τον αντιπρόσωπό του, ήταν
να μεταφέρη τρόφιμα και άλλα είδη
στους αιχμαλώτους που είχαν συλ-
λάβει οι Γερμανοί στη Δουνκέρκη,
τόν Οκτώβρη του 1944, τον καιρό
της συμμαχικής προελάσεως στην
ήπειρωτική Εύρώπη. Αφού πήρε
άδεια από τις Στρατιωτικές Διοι-
κήσεις, Συμμαχική και Γερμανική,
ό Αντιπρόσωπος του Ε.Σ. προχώ-
ρησε προς τις Γερμανικές γραμμές
με συνοδεία τριών Βρετανών αξιω-
ματικών. Ένα μίλλι πριν φθάσουν

Προχώρησε ολομόναχος. Ο δρόμος ήταν στρωμένος με θραύσματα από όβιδες...

Σχεδιάσμα ΡΑΛΛΗ ΚΟΥΪΔΗ

απόφασή μου και έγραφα στο Διε-
θνή Έρυθρό Σταυρό. Τους προσέ-
φερα τις υπηρεσίες μου. Ύστερα
από λίγες ημέρες έλαβα ένα γράμμα
από τη Γενεύη. «Ελάτε να μās
δείτε», έγραφε το γράμμα.

»Έτρεξα και πήρα το πρώτο
τραίνο. Η συνέντευξή μου με τον
άνθρωπο που θα γινόταν προϊστά-
μενός μου κράτησε μόλις μία ώρα.
«Μπορείτε ν' αρχίσετε άμεσα;»
«Έχουμε έλλειψη συνεργατών, θα
σας διορίσουμε αντιπρόσωπο του
Έρυθρου Σταυρού».

Μία από τις άποστολές που ανέ-
θεσε ό Διεθνής Έρυθρός Σταυρός

στη διαχωριστική γραμμή, οι Βρε-
ταννοί τον άφησαν μόνον, αφού του
σύστησαν να βαδίσει στη μέση του
δρόμου, γιατί τα κράσπεδα μπορεί
να ήσαν ναρκοθετημένα.

Με το χαρτοφύλακά του στο ένα
χέρι και κρατώντας ψηλά με το
άλλο μία σημαία του Έρυθρου
Σταυρού, ό Αντιπρόσωπος προχώ-
ρησε ολομόναχος. Ο δρόμος ήταν
στρωμένος με θραύσματα από όβι-
δες. Προσπέρασε ένα χαλασμένο
Αμερικανικό αυτοκίνητο και λίγο
πιο πέρα ένα καμμένο τάνκ που
του έκλεινε το δρόμο. Έκαμε τη
(Συνέχεια στη σελίδα 29)

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

Του, υπό την ύψηλήν προστασίαν της Α.Μ. του ΒΑΣΙΛΕΩΣ και την επίτιμον
Προεδρίαν της Α.Μ. της ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ - ΜΗΤΡΟΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924 — 1941 • Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 21ον • ΜΑΪΟΣ 1966 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 8

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Υπό την εποπτείαν του ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Διευθύνσεις συμφώνως Α.Ν. 1091, άρθρον 6 : Διεύθυνσις Περιodikou : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Δώρα δ' Ίστρια 22. • Υπεύθυνος Τυπογραφείου : ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Δημοκρίτου 8 και Σόλωνος

Τιμή Φύλλου Δρχ. 2 (Διά τα Σχολεία 1,50) — Έτησία συνδρομή Έσωτ. Δρχ. 12. Έξωτ. 10 σελλ. ή 2 δολλ.

ΕΞΟΦΛΗΣΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ : Παρακαλούμεν θερμώς : α) Τους καθυστερούντας την εξόφλησιν της προς το περιοδικόν
οφειλής των, όπως επισπεύσουν ταύτην, β) όπως τα έμβάσματα αποστέλλωνται άπροσώπως Ε.Ε.Σ.Ν., Λυκαβηττού 1, Αθήνας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

	Σελίς	Page	
ΚΩΝΣΤ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Προέδρου Ε.Ε.Σ. :		C. GEORGACOPOULOS, President H.R.C.: Message	
Μήνυμα 8ης Μαΐου	1	on the 8th of May	1
HENRIK BEER, Γ. Γραμ. Συνδέσμου Έρυθρών Σταυ- ρών : Μήνυμα	2	HENRIK BEER, Secretary General League of Red Cross Societies : Message	2
ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ, Προέδρου Έφορείας Ε. Ε.Σ.Ν.: 8 Μαΐου	2	PAN. C. GEORGOUNTZOS: President Board H.J.R.C.: The Eighth of May	2
ΠΑΝ : 'Ο Έρυθροσταυρίτης	3	PAN : The Red Cross Worker	3
ΣΤ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ : Ένας Έρυθροσταυρίτης στο μέτωπο	4	ST. SPILIOTOPOULOS : A Red Cross Delegate in the Front Line	4
Γ. ΜΟΔΗ : Έλληνομακεδονικές Κοινότητες Αυστροουγγα- ρίας και Γιουγκοσλαβίας	6	G. MODIS : Greek-Macedonian Communities in Au- stro-Hungarian Empire and Yugoslav Territories .	6
Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ : «Η Μεγάλη Θεσσαλονίκη»	7	E. P. FOTIADIS : «Great Salonica»	7
ΑΝΔΡ. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ : Μακεδονικές Αναμνήσεις	8	ANDR. KARANTONIS : Memories from Macedonia . .	8
Α. ΚΟΥΡΤΙΔΗ : Το μεγάλο τραπέζι	10	A. KOURTIDIS : God's Rich Table	10
ΓΙΑΝΝΗ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗ : Απολυχνίσματα	10	YANNIS VLAHOYANNIS : Prose	10
ΧΡ. Κ. ΧΑΙΡΟΠΟΥΛΟΥ : Τιμος Μωραϊτίνης	11	CHR. K. HEROPOULOS : Timos Moraitinis	11
Α. Κ. : Το Ταξίδι	12	A.K. : The Journey	12
Ρ. ΚΙΠΛΙΓΚ : "Αν (Ποίημα) μετ. Ν. ΚΑΡΒΟΥΝΗ	13	R. KIPLING : If (Poem)	13
Ν. Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ : Η μυθολογία της θάλασσας	14	N. G. DIMITROKALLIS : The Mythology of the Sea .	14
ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ : Η «Στέγη Παιδιού» του 'Ασκληπείου Ε.Ε.Σ.	15	SP. PANAGIOTOPOULOS : H.R.C. Asklepeion Kin- dergarten	15
ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.: Εικόνες	16	H.J.R.C. MOVEMENT IN PICTURES	16
ΑΛ. Δ. ΧΑΤΖΗΘΑΝΑΣΙΟΥ : Σκοποι και Ιδανικά	18	AL. HATJIATHANASIOU: Aims and Ideals	18
HUBERT O. SWARTOUT : Η υγεία	19	HUBERT O. SWARTOUT : Health	19
ΠΑΥΛΟΥ ΦΛΩΡΟΥ : Το φάντασμα του Καπετάνιου . .	20	PAVLOS FLOROS : The Captain's Ghost	20
Θ. Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ } Ποιήματα	21	TH. KONSTANTINOU } Poems	21
NANAS KONTOY }			
ΕΜΜΕΤΡΕΣ ΣΥΜΒΟΛΑΕΣ	21	ADVICE IN VERSE	21
KINHΣΙΣ—ΔΡΑΣΙΣ Ε.Ε.Σ και Ε.Ε.Σ.Ν.	22	H.R.C. and H.J.R.C. MOVEMENT and ACTIVITIES	22
ΕΥΤΥΜΗ ΣΤΗΛΗ	25	LAUGHTER	25
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ	27	READER'S CONTRIBUTION	27
Γ. ΒΕΡΙΤΗ : Ποίημα	30	G. VERITIS Poem	30
ΧΑΡ. ΖΕΒΕΝΕΚΑΚΗ : 'Ο Σταυρός της Σωτηρίας . .	31	HAR. ZEVENEKAKIS : Salvation Cross	31
EKT. ΜΑΛΟ : Χωρίς Οικογένεια	32	HECT. MALOT : Without a Family	32
A.B. - N. E. ΠΡΕΑΡΗ : Στίχοι - μουσική στα έσωφύλλα		A.B. - N. E. PREARIS : Verse - Music in the Inner- cover	

ΕΛΛΗΝΟΜΑΚΕΔΟΝΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΑΥΣΤΡΟΥΓΓΑΡΙΑΣ ΚΑΙ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ

Ο ΜΑΚΑΡΙΤΗΣ καθηγητής Σπ. Λάμπρος στον πρυτανικό του λόγο, τον Μάρτιο του 1912, σαν να προέβλεπε τους πολέμους που θ' ακολουθούσαν, ωμίλησε περί της «Μακεδονίας του εξωτερικού». Έννοούσε τις ελληνικές κοινότητες της παλαιάς Αυστροουγγαρίας και της Γιουγκοσλαβίας, που έσηματίστησαν πριν 300, 200 και 150 χρόνια κυρίως από Μακεδόνας· περιηγήθηκε πολλές πόλεις, αντίκρουσε περίλαμπρες ελληνικές εκκλησίες σε άπληνα Ούγγρικά μέρη, είδε πολυτελή ελληνικά νεκροταφεία, ανέδιδε και έμελέτησε άγνωστα άρχαία ελληνισίων, κοινοτήτων και άλλα έγγραφα και έμεινε κατάπληκτος.

Ο Γυμνασιάρχης, επίσης, Νάτσινας έπισκέφθηκε τα ίδια μέρη και έγραψε και αυτός, ένθουσιασμένος, τους «Μακεδόνες πραγματευτάδες».

Με τις κοινότητες αυτές ασχολήθηκαν και Ρουμάνοι, αλλά ο καθηγητής του Πανεπιστημίου του Βελιγραδίου Ντούσιαν Πόποβιτς ξεπέρασε όλους. Σε δυο βιβλία του, από την πρώτη κιόλας σελίδα, τονίζει ότι δηλ ή αστική και ιθύνουσα τάξις της Σερβίας προέρχεται από Έλληνες, ότι όλοι οι Πόποβιτς, Δήμοβιτς, Χρίστοβιτς, Νίκολιτς κτλ. απ' αυτούς έχουν την καταγωγή τους, ως και όλα τα φιλανθρωπικά και άλλα ιδρύματα είναι ιδικοί τους έργον. Το Βελιγράδι, βεβαιώνει, είχε όψιν καθαρά ελληνικήν. «Όλα τα καταστήματα, χωρίς σχεδόν εξαίρεση, είχαν ελληνικές επιγραφές, τα περισσότερα ήταν Κλεισουριώτικα. Ελληνική ήταν ή γλώσσα του έμπορίου, των δήμων, των συντεχνιών, των εκκλησιών. Οι έντόπιοι Σέρβοι συναγωνίζονται να μάθουν περισσότερα, ο καθένας, ελληνικά. Ο Μητροπολίτης Δοσίθεος, όπως έγραψε, όνειρενόταν μικρός να φορέση γουστανέλλα και να μάθη ελληνικά καλύτερα κι απ' το γείτονα του Γεροδύμο. Στα ελληνικά σχολεία του Βελιγραδίου, του Σμεντέροβο, του Σιάμπας και ιδιαίτερα του Ζεμούν ή Ζεμπίνο, έμορφώθησαν όλοι οι Σέρβοι διανοούμενοι και οι δύο πρώτοι πολιτικοί άρχηγοί και πρωθυπουργοί Γκαρασάνιν και Μιλιουτίνοβιτς. Το σχολείο του Ζεμούν ελεγόταν «έλληνομουσείον». Ο Νάτσινας, που έμελέτησε και εδιάβασε τα όνόματα των ιδρυτών του, καθώς και της πολυτελέστατης εκκλησίας, διεπίστωσε ότι όλοι ήταν απ' την Δυτική Μακεδονία».

Οι φτωχοί αυτοί πρόσφυγες, μόλις κάπως ρίζωναν, αγωνίζονταν σκληρά για ν' αποκτήσουν ελληνικά σχολεία και ελληνικές εκκλησίες ενώ υπήρχαν εκεί σερβικές, επίσης όρθόδοξες. Έφερνε αντιρρήσεις και έμπόδια το σερβικόν πατριαρχείον του Κάροβατς, που το υπεστήριζε ή αυστριακή κυβέρνηση. Σαράντα όλα χρόνια βάσταξαν οι άγωνες για τις εκκλησίες Βιέννης, Τεργέστης, Όσεν και άλλων αυστριακών πόλεων, έως ότου εδόθηκε στους δικούς μας ή αυτοκρατορική άδεια να ιδρύσουν ελληνικές εκκλησίες.

Ο Πόποβιτς γράφει ότι όλοι, είτε έλληνοφώνοι, είτε βλαχόφωνοι, είτε σλαβόφωνοι ήταν, αποτελού-

σαν ένα «κύκλον» και αγωνίζονταν μαζί ένωμένοι για την απόκτηση ελληνικών σχολείων και εκκλησιών. Για τους βλαχοφώνους, λέει ότι ήταν φορείς του Έλληνικού πολιτισμού και συχνά καλύτεροι Έλληνες απ' τους έλληνοφώνους. Αλλά και για τους σλαβοφώνους όμολογεί ότι και μέσα σε σερβικά εδάφη εξακολουθούσαν να παραμένουν λαμπροί Έλληνες, ένωμένοι αδιάσπαστα με τους έλληνοφώνους και βλαχοφώνους και χωρισμένοι απ' τους έντόπιους Σέρβους, όπως π.χ. οι πρόσφυγες και άποικοι από την Κατράντισαν (Πύργους Έορδαίας), την Έδεσσαν, την Δοιράνην, την Κρουσταλλοπηγήν και από άλλα μέρη. Οι άδελφοί Καραμάτα απ' την Κατράντισσα, μεγαλέμποροι εις το Ζεμούν έφιλοξένησαν δυο φορές το αυτοκρατορικόν ζεύγος της Αυστρίας. Οι Οικονόμου απ' την Έδεσσα, μεγαλέμποροι και μεγαλοβιομήχανοι της Τεργέστης, συμπεθέρισαν με την αυτοκρατορική οικογένεια της Αυστρίας. Βλαχόφωνοι εξ άλλου ήταν οι μεγαλέμποροι και μεγαλοτραπεζίται της Βιέννης και Βουδαπέστης Σίνας, Δούμπας, Γίρας, Τίρκας, Κατράς, Νικαρούσης, Σπίρτας, Σκέβρος, όλοι Μοσχοπολίτες, καθώς και οι Κλεισουριώτες Δαρβάκι, Χερτούρας, Δήμιτσας και άρχετοι Κρουσοβίτες. Το πρώτο άτμόπλοιο στο Δούναβι ήταν ελληνικό και βαπτίσθηκε «Αρχιμήδης».

Το πρώτο ελληνικό δασκαλείο ιδρύθηκε το 1812 στην Βουδαπέστη με κυριώτερο χορηγό τον Βουκέλα ή Βικέλα απ' την Βέροια.

Στο ελληνικό σχολείο του Μίλκους, στην καρδιά της Ούγγαρίας, μορφώθηκαν και Ούγγροι, Ρουμάνοι, Πολωνοί ακόμα και Γερμανοί. Πολλές ελληνικές λέξεις δανείσθηκαν τότε οι Ούγγροι, όπως γράφουν οι Ούγγροι συγγραφείς Χόμπαρτ και Τέλφν. Αλλά κι οι Κοζάνιτες μεταχειρίζονται και σήμερα γερμανικές λέξεις για το μαγειρείο, τις κάλτσες, κ.ά.

Μεγάλες Ούγγρικες οικογένειες που έδωσαν ύπουργούς και πρωθυπουργούς όπως οι Νάγκι Πεσκάρι, Ντιάζ, Άντράση και Ζήση κατάγονται από Έλληνες.

Ο πρώτος Σέρβος ήγεμόνας Όστενόβιτς, που δεν μās πολυχώνευε, έκαμε γαμβρούς του μονάχα Έλληνες Μακεδόνας. Έλληνες Μακεδόνες ήταν όλοι οι συνεργάτες του στο παλάτι και την κυβέρνηση.

Πρώτος πρεσβευτής της Αυστρίας στην Ούασινγκτον ήταν ο Δούμπας, αν και όρθόδοξος. Πολλοί επίσης αυστριακοί στρατηγοί ήταν έλλην. καταγωγής.

Το 1937 σε μιá δεξίωση στην γιουγκοσλαβική πρεσβεία Αθηνών, όπου βρισκόταν και ή άδελφή του πρεσβευτή Χρήστιτς, άρχισε αυτή να έρωτά τον μακαρίτην καθηγητήν Άντωνίον Κεραμόπουλον για την γενέτειρά του Μπλάτσι ή Βλάστη της Πτολεμαΐδας και όταν και εκείνος την έρώτησε γιατί ενδιαφερόταν για το όρεινό χωριό του, του απάντησε: ο άδελφός μου δεν το λέει, αλλά είμαστε και εμείς Μπλατσιώτες. Ο πάππος μας ήλθε μικρό τσοπανόπουλο απ' το Μπλάτσι στη Σερβία και έγινε πρωθυπουργός της με το όνομα Χρήστιτς.

«Η ΜΕΓΑΛΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ»

ΠΛΗΡΕΙΣ ιστορικών περιπετειών υπήρξαν αι τύχαι όλων των μεγάλων πόλεων που έλάμπρυναν ή δύναμις και ο πολιτισμός. Αλλά καμία από αυτές δεν υπέστη τόσο τραγικές συμφορές όσας ή «Μεγάλη Θεσσαλονίκη», όπως όνόμαζαν τον «όφθαλμόν της Ελλάδος» οι Βυζαντινοί ιστορικοί και χρονόγραφοι. Σεισμοί, ασθένειαι, πείνα, εμφύλιοι σπαραγμοί έσάλευσαν συχνά την πόλιν κατά τον μακρόν, μακρότατον βίον της. Αλλά αι δεινότεραι περιπέτειαι ήσαν αι επιδρομαί. Όλοι οι βάρβαροι λαοί, όσοι καθ' όλον τον Μεσαιώνα όρμουν ως κύματα και δεν παύουν να κατακλύζουν τās ελληνικάς περιοχάς, στρέφονται πρώτα - πρώτα εναντίον της Θεσσαλονίκης. Διότι ή μεγάλη πόλις ήτο «ή καρδιά της Έλληνικής Βασιλείας και κατείχε το μέσον της χώρας ταύτης» και ήτο ο προμαχών όλης της Εύρωπαϊκής Ελλάδος. Ενώπιον των γιγαντιαίων τειχών της Θεσσαλονίκης συντρίβονται τα πελώρια κύματα των βαρβάρων. Και όπως ή ελληνική φυλή, έτσι και ή ένδοξος πόλις ακμαία. Μās δίδει λοιπόν ή ιστορία της Θεσσαλονίκης, εις μικρογραφίαν, πιστήν την ιστορικήν εικόνα των τυχών, των συμφορών, αλλά και του θριάμβου του Μεσαιωνικού Έλληνισμού.

Η μεγάλη ιστορική σημασία της Νόμφης του Θεωμαϊκού αρχίζει από τα πρώτα χριστιανικά έτη. Όταν ο Άπόστολος Παύλος, «ο Πρώτος μετά τον Ένα», θά έλθη εις τα μέσα του πρώτου χριστιανικού αιώνος από την Ίερουσαλήμ εις την Εύρώπην, εις την Θεσσαλονίκην πρώτην θά κηρύξη το τόσο σωτήριο άγγελμα. Η κατάσταση των ήθών εις την πόλιν δεν ήτο καλή όπως βλέπομεν εις τās «Πρός Θεσσαλονικείς» επιστολάς του Άποστόλου. Η λατρεία της πολυθεΐας ήτο το όλγώτερον. Διαβόητος ήτο ή λατρεία των Καβείρων, η οποία συνεδνάζετο με διαφόρους τελετάς και δεισιδαιμονίας. Ποικίλα μεθάρματα, όχι πάντοτε άφογα, διεσκέδαζαν τους κατοίκους. Φωτίζει τότε την πόλιν ο Παύλος με το νέον φώς. Ιδρύει τās πρώτας χριστιανικάς κοινότητες. Και κατά τους μεγάλους διωγμούς των Χριστιανών πολλοί θά λάβουν εις την Θεσσαλονίκην τον στέφανον του μαρτυρίου. Αλλά το ένδοξότατον υπήρξε το μαρτύριον του Αγίου Δημητρίου. Απέραντος είναι ή επίδρασις του μαρτυρίου τούτου εις τās ψυχάς των κατοίκων. Και ή «άθλησις» του Μεγάλου μάρτυρος γίνεται με την πάροδον των αιώνων το θεμέλιον του όλου ιστορικού και κοινωνικού βίου της πόλεως.

Εν μέσω των τραγωδιών της Θεσσαλονίκης, εν μέσω των ειρηνικών περιόδων της λαμπρότητος και της εδνυχίας, ένας είναι ο θεμελιώδης χαρακτήρ του πολυταράχου βίου της: Η αληθής θεοσέβεια των γνησίων Βυζαντινών ψυχών των κατοίκων της, και μάλιστα ή εκ βαθέων λατρεία προς τον πολιούχον, τον άγιον Δημήτριον. Με ιδρώτα επί γενεάς γενεών, με το αίμα της τιμίας πλευράς του έθεμελίωσεν ο υπερένδοξος Μεγαλομάρτυρς ασάλευτον την πίστιν εις την πόλιν του, — λέγει το παλαιόν βιβλίον των θαν-

μάτων του Αγίου. Και ή θεμελίωσις αυτή του ιστορικού χαρακτήρος της πόλεως συμπύπτει με τους πρώτους δεινούς σάλους, που υπέστη επί δύο και πλέον αιώνας, τον έκτον μέχρι του όγδόου, τους πολέμους όχι των Σλάβων, καθώς όχι όρθώς λέγεται συνήθως — διότι οι Σλάβοι δεν κατήλθαν ποτέ πολυπληθείς —, αλλά των Άβάρων, οι όποιοι έχρησιμοποιούσαν τους Σλάβους εις υπηρετικάς κυρίως εργασίας.

Και θά αποδώση πλούσιον καρπόν ο σπόρος της αληθινής πίστεως που ρίπτει ο Παύλος. Ο Δημήτριος με το μαρτύριον «καταβάλλει μέγαν άγώνα υπέρ της εσσεβείας». Και έρχεται κατόπιν σειρά εύλαβών άρχιερέων, οι όποιοι με την άρετήν των και την μάθησιν στερεώνουν συνεχώς την φήμην της Θεσσαλονίκης ως πόλεως κατ' έξοχήν χριστιανικής. Και όπως γράφει ο Βυζαντινός ιστορικός του δεκάτου αιώνος Ίωάννης ο Καμενιάτης, ή πόλις διατηρεί μέχρι τέλους την πίστιν και την εσσεβείαν «καθαράν και ακίβδηλον». Από την Θεσσαλονίκην κατάρχονται, όπως έχει εξακριβωθεί όριστικώς πλέον, οι μεγάλοι ιεραπόστολοι άδελφοί, ο Κύριλλος (ή Κωνσταντίνος) και ο Μεθόδιος, οι διαδόται του Χριστιανισμού εις το βαρβαρικόν χάος των σλαβικών λαών. Ανήκουν εις άρίστην οικογένειαν άνωτάτου υπαλλήλου του Κράτους, του Λέοντος Δρογγαρίου, έμαθήτευσαν εις την Κωνσταντινούπολιν πλησίον του Λέοντος του Μαθηματικού και του μεγάλου Φωτίου, του πανσόφου εκείνου φιλολόγου και θεολόγου και στύλου της Όρθοδοξίας, του όποιον έπειτα ο Κύριλλος έγινε βιβλιοφύλαξ και χαρτοφύλαξ. Και ως σημειώσωμεν, ότι ο Κύριλλος υπήρξε συμμαθητής του κατόπιν αυτοκράτορος Μιχαήλ του Γ'. Ένωρίς ο Κύριλλος γίνεται καθηγητής εις το πανεπιστήμιον της Κωνσταντινουπόλεως, — εις την περίφημον σχολήν της Μαγναύρας. Ένωρίς επίσης, εις ήλικίαν μόλις είκοσι τεσσάρων ετών, τω 852, στέλλεται πρέσβυς εις την Βαγδάτην προς τους Άραβας ως γνώστης της άραβικής γλώσσης. Αι μελέται όμως έλκουν πάντοτε τον Κύριλλον. Διό και, όταν επιστρέψη από την Βαγδάτην, καταφεύγει εις μονήν της Βιθυνίας και εκεί άφιερώνεται άπερίσπαστος εις τās πνευματικάς ένασχολήσεις. Αλλά καλείται να υπηρετήση και πάλιν το Κράτος. Και στέλλεται εις την Κριμαίαν προς τον Χαγάνον (τον ήγεμόνα) των Χαζάρων, ο όποιος είχε ζητήσει όδηγόν και διδάσκαλον του Χριστιανισμού διά να αντιμετώπιση τους Ίουδαίους και τους Σαρακηνούς που διέδιδαν εκεί τās θρησκευτικάς των διδασκαλίας. Ο Κύριλλος έμεινεν όλίγα έτη εις την Κριμαίαν, έμαθε την τουρκικήν γλώσσαν των Χαζάρων, απέκτησε μεγάλην επιβολήν και συνετέλεσε πολύ εις την φιλίαν των προς το Βυζάντιον και εις την απόλυσιν Έλλήνων αιχμαλώτων.

Νέα τιμητική αποστολή θά άνατεθώ μετ' όλίγον εις τον Κύριλλον αλλά και εις τον Μεθόδιον. Ο ήγεμών της Μοραβίας Ραστιλάβος άποφεύγει να ζητήση διά την χώραν του αποστολάς του Χριστιανισμού (Συνέχεια στη σελίδα 30)

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΑΣ ΠΑΜΕ κάμποσα χρόνια πίσω. Αύγουστος του 1939 — δηλαδή παραμονές του β' παγκοσμίου πολέμου. 'Η τότε Κυβέρνηση, είχε καλέσει για νη «γυμνάση», όλους εκείνους που για διάφορους λόγους — αναβολές λόγω σπουδών, προστασία οικογενείας κλπ. — δεν είχαν κάνει τη θητεία τους. 'Ανάμεσα σ' αυτούς, ήμουν κ' εγώ. Κάθε πρωί, στις έξι, παρουσιαζόμαστε στους Στρατώνες του Γουδί, μπαίναμε στη γραμμή, κάναμε όλες τις σχετικές ασκήσεις, μαθαίναμε σκοποβολή, μαθαίναμε να περπατούμε ώρες κι ώρες φορτωμένοι με όπλα και γυλιούς, άκουαμε τον 'Επιλοχία να μās διδάσκει «τη θεωρία της μάχης», τρώγαμε με δρεξή το συσσίτιό μας — ζεστή κουραμιάνα, όσπρια, μακαρόνια, μπακαλιάρο στο φούρνο — και κατά τις πέντε το απόγεμα, μόλις σήμαινε ή σάλπιγγα τρέχαμε στα σπίτια μας. Τρεις μήνες φτάσαν για να συνηθίσουμε τη ζωή αυτή, και μάλιστα να μās άρέσει, γιατί πολλούς από μās, τους πιδ «καλομαθημένους», μās είχαν άναζωογονήσει.

Μά δεν ήμαστε άπόλυτα ήσυχοι. Γιατί το θέμα που συζητούσε με άγωνία όλος ό κόσμος ήταν «άν θα γίνη πόλεμος ή όχι», άν ό Χίτλερ και ό Μουσολίνι θα πραγματοποιούσαν τις ρητορικές άπειλές τους ή φώναζαν μόνο για να τρομάζουν τον κόσμο και να γυρεύουν έδαφικές παραχωρήσεις. 'Αλλοι λέγανε πώς, ναί, θα γίνη ό πόλεμος, άλλοι, οι περισσότεροι, πώς οι δυο Δικτάτορες «μπλοφάρουν». Κ' έμείς, θέλαμε να πιστεύουμε το δεύτερο, γιατί περιμέναμε την άπόλυσή μας. Μās είχαν έπιστρατεύσει για τρεις μήνες, και το τρίμηνο πλησίαζε να εξαντληθί. Και όσο εύχάριστη και διδακτική κι άν ήταν ή ζωή στην εύθυμη άτμόσφαιρα του Στρατώνα (πόσες φίλες, πόσες νέες γνωριμιές, πόσες ιστορίες και ανέκδοτα), καλύτερη ήταν ή ζωή του πολίτη, όταν μάλιστα είχε κανείς οικογενειακές υποχρεώσεις, όπως όλοι μας σχεδόν.

'Ενα δειλινό του Αύγουστου, ξέγνοιαστοί, ήσταμε παραταγμένοι μπρός στα σκαλιά του Συντάγματος, έτοιμοι ν' άκούσουμε το σάλπισμα της καθημερινής άπελευθέρωσης. Μά το σάλπισμα άργούσε να σήμάνη. 'Αργούσε — κ' έμείς άρχίσαμε να ύποψιαζώμαστε πώς κάτι το άσυνήθιστο θα είχε συμβεί. Κι άξαφνα, άντί να φανή στα σκαλοπάτια ό 'Επιλοχίας και να προστάξει «τους ζυγούς λύσατε», φάνηκε ό Λοχαγός μας. 'Ηταν έπίσημος, σοβαρός. Κοιτάζε για λίγο το Λόχο του σά να τον άνακάλυπτε για πρώτη φορά, στήριξε τις παλάμες στη μέση του, και μās είπε με βροντερή φωνή:

— Φεύγετε όλοι αύριο για τα σύνορα! 'Υπάρχει κίνδυνος πολέμου! Θά πάτε να ένισχύσετε τις συνοριακές φρουρές της Μακεδονίας, της Θράκης και της 'Ηπείρου. 'Ας εύχηθούμε να μη γίνη τίποτε και να άπολυθίτε όλοι με το καλό, σε λίγο! Μά πρέπει να είμαστε έτοιμοι να κάνουμε το καθήκον μας! Πηγαίνετε τώρα σπίτια σας να έτοιμαστήτε, και αύριο θα μάθετε σε ποιά φρουρά θα τοποθετηθί ό καθένας σας! 'Εμπρός, τους ζυγούς λύσατε!

Λύσαμε τους ζυγούς — άλλά με ποιά άναταραχή, κυρίως έξαιτίας που ήταν τόσο άναπάντεχη ή είδηση, ό καθένας μόνος του θα το κράτησε μυστικό. Γιατί

ή άξιοπρέπεια του καλού στρατιώτη, δεν έπιτρέπει ποτέ έκδηλώσεις ψυχικής άδυναμίας, ή υπερβολικής συναισθηματικότητας. 'Ωστόσο, τί παράξενο! Μέσα στο «άχωνευτο» που είχε αυτή ή είδηση, και τις λογής άνησυχίες που ήταν φυσικό να προκαλέσει μέσα μου, αισθανόμουν και μιá παράξενη χαρά. 'Η χαρά ήταν που θα «ταξίδευα» και που για πρώτη φορά θα γνώριζα άγνωστα μέρη της πατρίδας μας: 'Ισως την 'Ηπειρο, τη Μακεδονία, τη Θράκη — περιοχές μυθικές και για την ιστορία τους, και για τις διαστάσεις τους, και για τη φύση τους, και για το «άγνωστο»

που θα κρύβαν μέσα τους, και που θα το άποκάλυπταν στα έκπληκτα κι άσυνήθιστα άκόμη να βλέπουν «καινούρια πράγματα» νεανικά μου μάτια. Αυτή ή χαρά, μετρίασε τις άνησυχίες μου — σχεδόν τις έσβησε. Και την άλλη μέρα, πρωί - πρωί, βρέθηκα στο Σύνταγμα. Βγήκε πάλι ό Λοχαγός στο κεφαλόσκαλο, και με μιá κατάσταση στο χέρι, άρχισε να φωνάζει τα όνόματά μας και να προσδιορίζει το μέρος που θα πηγαίναμε. 'Ηρθε κ' ή σειρά μου:

— Έσ' κι ό τάδε κι ό τάδε κι ό τάδε, είσατε για το Σύνταγμα που έδρεύει στη Βέροια! 'Εκεί θα άποτελειώσετε τη θητεία σας — δεν ξέρω πόσο θα κρατήση — και θα γνωρίσετε, μπορεί κι όλας να υπερασπίσετε ένα άπό τα πιδ σπουδαία μέρη της πατρίδας μας. Πρέπει να είσατε περήφανοι γιατί θα πάτε στα μέρη του Μεγάλου 'Αλεξάνδρου, στα πλούσια αυτά χώματα που παράγουν τόσα άγαθά για μās τους άλλους 'Ελληνες, και που τα άπελευθέρωσαν, ύστερ' άπό τόσες θυσίες και νικηφόρους άγώνες, οι πατέρες σας στα 1912 και στα 1913!

Πόση χαρά αισθάνθηκα που θα πήγαινα στη

Μακεδονία, δεν περιγράφεται! Θά κάναμε ένα μεγάλο ταξίδι με τον σιδηρόδρομο! 'Υστερα ή Βέροια, το Βέρμιο, ό κάμπος της 'Ημαθίας! Πραγματικά, σε δυό μέρες, μου δόθηκε ή εύκαιρία και ή χαρά να γνωρίσω μιάν άλλη 'Ελλάδα, πιδ μεγάλη, πιδ πλατεία, πιδ επιβλητική, με καρπερά χώματα και μεγάλα ποτάμια, με πόλεις ιστορικές που κρατούσαν άπό τα ένδοξα χρόνια του Βυζαντίου, και με ανθρώπους σοβαρούς, εργατικούς και βαθιά πατριώτες. 'Όποτε μέναμε έλεύθεροι — σχεδόν κάθε άπόγεμα — τριγυρίζαμε στα γραφικά σοκάκια της Βέροιας με τα παλιά, «μακεδονικού τύπου» σπίτια, με τις φρουριακές πόρτες τους τις στρωμένες με πλάκες άπό μολύβι — για το φόβο των τουρκικών επιδρομών στους αιώνες της σκλαβιάς —, με τα χαγιάτια και τις έσωτερικές αϋλές, με τόσα όλλα γραφικά στολίσματα, 'Όλη ή Βέροια, ήταν για μένα ένα καταπράσινο νεροτράγουδο. Νερά, νερά! παντού νερά, τα βλέπαμε να τρέχουν στα ρείθρα των δρόμων, τ' άκούγαμε να μουρμουρίζουν κάτω άπό τους δρόμους με τα καλντερίμια, να τραβούν να ποτίσουν τον κάμπο της 'Ημαθίας, που έφτανε ως πέρα στον καταχνιασμένο όρίζοντα και που έμοιαζε με μαυροπράσινη θάλασσα. 'Όταν είχε λιακάδα, αυτή τη θάλασσα τη βλέπαμε να την αϋλακώνη ή άσημωτή και σερπετή γραμμή του 'Αλιάκμονα, του ποταμού που τις όχθες του στολίζαν θεριεμένα πλατάνια και μοσκομύριστες λυγαριές. 'Από το Στρατώνα μας, κάθε πρωί, θαυμάζαμε κάτωθέ μας το θέαμα της Βέροιας: κόκκινες στέγες που χάνονταν μέσα σε πρασινάδες. Το καλοκαίρι κόντευε να τελειώση, και τα φύλλα των πλατάνων έπαιρναν να κοκκινίζουν άπό τις άκρες τους, και σιγά - σιγά, να πέφτουν άπό τα κλαριά τους και να στρώνουν τη γή με χρυσοκόκκινα χαλιά. 'Ηταν κάτι, που δεν το ξέραμε έδω στην παλιά 'Ελλάδα, στην 'Αττική με την έλάχιστη πρασινάδα, τα γυμνά, λεπτά βουνά με τις άέρινες γραμμές τους. Κι όστόσο μ' όλες τις χαρές και τα «νέα πράγματα» που μās χάριζε ή όραία περιοχή της Βέροιας, μās κυριεύεκα ή νοσταλγία της έπιστροφής, τόσο φυσική στον άνθρωπο.

Οι άξιωματικοί μας, όλοι σχεδόν, ήταν Μακεδόνες. 'Αντρες ψημένοι στη δουλειά τους και με άκμαίο πατριωτικό φρόνημα. Είχαμε και μιá «καντίνα» — έναν παλιό τουρκικό όντά, διασκευασμένο σε καφε-νεδάκι. 'Εκεί, πριν άπό το πρωινό συσσίτιο, μαζευνόμασταν κάμποσοι φίλοι. 'Από τα παραθυράκια της καντίνας βλέπαμε τη Βέροια μισοκοιμισμένη στην πρωινή όμίχλη, και τα λέγαμε. 'Ηταν κι ένας συνάδελφος που είχε πάθει «ψύχωση έπιστροφής». Τον κοροϊδεύαμε γι' αυτό, και του λέγαμε: «Καλά, βρέ άδερφέ, ώραία δεν περνάμε κ' έδω; Τί θες να πās σπίτι σου άπό τώρα; 'Αμα γυρίσης κάτω, θα μπιής στη ρουτίνα της ζωής, και τότε θα θυμάσαι με νοσταλγία, άκόμα κι αυτή τη σκοτεινή καντίνα...». Μά αυτός, τίποτε. 'Αναστέναζε, κι όλο έλεγε: «'Αχ, πότε θα γυρίσουμε κάτω, στα παλιά χώματα! Πότε!»,

Οι άξιωματικοί μας, δείχνουν κατανόηση στην ψυχολογία του κάθε στρατιώτη — μά αυτή ή κατανόηση, δεν είναι σωστό να περνάει και τα φυσιολογικά όρια. 'Ενα πρωινό, ό συνάδελφός μας αυτός, δεν πήρε είδηση πώς την ώρα που πίναμε τον καφέ μας, είχε μπει στην καντίνα ένας άπό τους διμοιρίτες μας, είχε μπει στην παντίνα ένας άπό τους διμοιρίτες

Κ' έτυχε, την ώρα που έμπαινε, για να παραγγείλη κι αυτός καφεδάκι, ό συνάδελφος με την άγιάτρευτη νοσταλγία, να τονίσει τη συνηθισμένη φράση — έπωδό: — 'Αχ, πότε θα ξαναγυρίσουμε στα παλιά χώματα! Πότε...

Μιά βροντερή φωνή άκούστηκε πίσω μας. Γυρίσαμε ξαφνιασμένοι. Το πρόσωπο του 'Ανθυπολοχαγού, έμοιαζε φουρτουνιασμένη θάλασσα.

— 'Ελα δώ, έσύ! Τί είπες; Τί άκουσα; Θέλεις να ξαναπās στα παλιά σου χώματα; Και δε μου λές, αυτά τα χώματα που πατās έδω, δεν είναι παλιά κι άγιασμένα; Δεν είναι δοξασμένα; Δεν είναι έλληνικά; Δεν τα ποτίσανε ποτάμια αίματα για τη λευτεριά; 'Εμένα ό πατέρας μου και δυό θεοί μου, σκοτώθηκαν για τον Μακεδονικό 'Αγώνα! 'Ακούς εκεί! Δε ντρέπεσαι; Δε λέω, όλα τα χώματα της 'Ελλάδας είναι ιερά. 'Όμως σε τούτα δώ, και μόνο κατά τα 1912 και 1913 θάφτηκαν χιλιάδες ήρωικοί πατριώτες!

'Ο συνάδελφος, είχε χλωμιάσει. Κοιτάζοντας το πάτωμα, που ήταν κι αυτό άπό χώμα, δεν ήξερε τί να πη. Ψιθύρισε μονάχα:

— Μά, κύριε άνθυπολοχαγέ...

Στο μεταξύ, ό άνθυπολοχαγός, είχε ξεθυμώσει!

— Με συγχωρήτε αν παραφέρθηκα λίγο και μίλησα έτσι! Μά τί να σās πώ! Το πήρα προσωπικά προσβλητικό, σά Μακεδόνας που είμαι, να γίνεται αυτός ό διαχωρισμός σε παλιά και νέα χώματα...

— Δεν έννοούσα αυτό, κύριε άνθυπολοχαγέ, εξήγησε ό συνάδελφος που είχε αναθαρρέψει! Σās βεβαίω! Θά θεωρούσα τον έαυτό μου κατώτερο 'Ελληνα, άν είχε πάει ό νους μου εκεί που νομίσατε! 'Απλούστατα, ήθελα να τονίσω τη νοσταλγία για το σπίτι μου!

— Σε καταλαβαίνω, παραδέχτηκε ό άνθυπολοχαγός! Μά σε συμβουλεύω, να την καταπολεμήσης αυτή τη νοσταλγία! Είναι ανάγκη — άκόμα και για σένα! Είδες, ό πόλεμος άρχισε! Δεν ξέρουμε τί θα μās βρή αύριο! Αυτή τη στιγμή, όλόκληρη ή πατρίδα μας είναι ή Μακεδονία! Δε μου λές παιδί μου, τί δουλειά κάνεις στην 'Αθήνα;

— 'Εχω ένα έργοστάσιο που κάνει καρφοβελόνες...

'Αμύλητος ό άνθυπολοχαγός, μά λίγο χαμογελαστός, τον έπιασε άπό το μπράτσο, και βγήκαν άπό την καντίνα, στην αϋλή. Τους άκολουθήσαμε κ' έμείς οι άλλοι. 'Ηταν ένα καταχνιασμένο ψυχρό πρωινό. Μαύρα σύννεφα πλανιόνταν στα πελώρια βουνά, πρds το βοριά, που σά να προστάτευαν τη Βέροια άπό άγνωστούς έχθρούς.

— Έργοστάσιο λοιπόν στην 'Αθήνα, επανέλαβε ό άνθυπολοχαγός. Καλά! Μά τώρα, μάθε τούτο. Και ύψώνοντας το χέρι του, λέει κοιτάζοντας όλους μας:

— Το έργοστάσιό σου, παιδί μου, δεν είναι στην 'Αθήνα! Είναι τώρα πάνω σ' αυτά τα βουνά που βλέπετε! Γιατί άν δεν πάνε καλά αυτά τα βουνά, δε θα πάη καλύτερα το έργοστάσιό σου στην 'Αθήνα! Με καταλάβατε;

Τον κοιτάζαμε άμύλητοι, με θαυμασμό. Αυτός ό νεαρός άνθυπολοχαγός άπό τη Μακεδονία, με επιγραμματικότητα άρχαίου 'Ελληνα, εξέφραζε εκείνη τη στιγμή, όλη την πατριωτική ψυχή και φλόγα της άκριτικής αυτής περιοχής, που είναι ή σπονδυλική στήλη της πατρίδας μας...

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

Ο Άλέκος κι ο Γιώργης είχαν γυρίσει από το σχολείο. Είχαν μεγάλη πείνα, και όταν ήρθαν στο σπίτι, βρήκαν έτοιμο το τραπέζι.

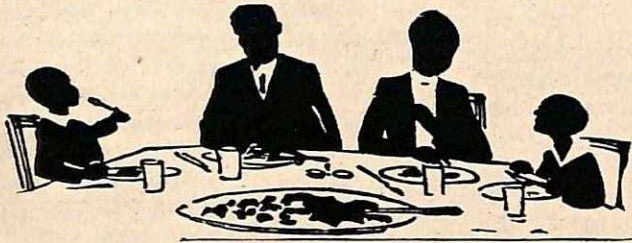
Τα δυο παιδιά κάθισαν με τους γονείς τους, έκαμαν το σταυρό τους κι έφαγαν.

Στο τέλος είπε η μητέρα στα παιδιά:

— Παιδιά μου, στην προσευχή σας να παρακαλήτε το Θεό, να έχει γερό τον πατέρα σας που φροντίζει για όλα.

— Και για τη μητέρα σας, είπε ο πατέρας. Τάχα κι αυτή δε φροντίζει; Χωρίς τη δική της φροντίδα, πώς θα τα βρίσκαμε όλα έτοιμα και το στραπέζι στρωμένο;

— Παιδιά μου, είπε πάλι σε λίγο ο πατέρας. Αφού μιλούμε για τραπέζι, σήμερα το απόγευμα, πού

Τα δυο παιδιά έφαγαν μαζί με τους γονείς τους...

δεν έχετε σχολείο, θα έρθετε να σ'ας δείξω ένα άλλο τραπέζι στρωμένο, πολύ πιο μεγάλο και πλούσιο.

Ο πατέρας πήγε τα παιδιά στην έξοχη.

Ήταν Απρίλης. Στις κερασιές, ανάμεσα στα μυτερά φύλλα, κρέμονταν κατακόκκινα κεράσια, και τα σπουργίτια πετούσαν και με μεγάλη όρεξη τ'ά έτρωγαν.

Οι μέλισσες πήγαιναν από λουλούδι χε λουλούδι για να ρουφήξουν γλυκό χυμό. Τα χελιδόνια, με τις μεγάλες φτερούγες και την ψαλιδωτή ουρά τους, πετούσαν γοργά και με ανοιγμένο ράμφος άρπαζαν στον αέρα έντομα.

Οι σπίνι, με το κόκκινο στήθος, την πρασινοκίτρινη ράχη και τις δυο άσπρες λουριδίτσες στις φτερούγες τους, γύρευαν σπόρους και ζοχούς κι άγρια ραδίκια.

Οι σουσουράδες, με το ασπρόμαυρο κεφάλι και την ασπρόμαυρη ουρά, έτρεχαν στ' αλάκια των χωραφιών να βρουν κάμπιες, ή πετούσαν κοιτάζοντας στον αέρα να χάψουν καμιά μύγα. Άλλα πουλιά ζητούσαν σπόρους στους άγρους.

Ο πατέρας δεν έλεγε τίποτα: τα παιδιά πρόσμεναν.

— Πατέρα, λέει στο τέλος το μικρότερο, πού είναι το μεγάλο τραπέζι που μάς είπες πως θα ιδούμε;

— Πώς; αποκρίθηκε ο πατέρας, δεν το βλέπετε; Κι έδειχνε γύρω με το χέρι του περιβάλλια, χωράφια, λιβάδια, δέντρα. Όπου να γυρίσετε τα μάτια σας, βλέπετε χόρτα τρυφερά, χλόη πράσινη, λαχανικά, θάμνους άνθισμένους, λουλούδια ανοιγμένα, δέντρα

με φύλλα κι άνθη και καρπούς. Αυτό είναι το μεγάλο τραπέζι που έστρωσε με τόση αγάπη ο Θεός για όλα τα πλάσματα του, μικρά και μεγάλα, από το μυρμήγκι και τη μέλισσα και τα πουλιά ως τον άνθρωπο. Ο Θεός, παιδιά μου, είναι ο πατέρας όλων μας. Αυτός φροντίζει για μας νύχτα και μέρα. Δοξασμένο 'ας είναι τ' όνομά του.

Τήν ώρα εκείνη βασίλευε ο ήλιος. Ήταν παραμυθιό, και το σήμαντρο στο ξωκλήσι, άπάνω στο ψήλωμα, σήμαινε τον έσπερινό.

Πόσο γλυκά άντιλαλούσε ή φωνή του μέσα στη σιωπή της έξοχης!

Ο πατέρας και τα παιδιά έβγαλαν το καπέλο τους κι έκαμαν μ' ευλάβεια το σταυρό τους.

ΓΙΑΝΝΗ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗ

ΑΠΟΛΥΧΝΙΣΜΑΤΑ

ΣΒΟΥΡΑ

Γνωστό είναι το παιχνίδι των παιδιών, ή σβούρα. Ποιά ή καταγωγή της λέξης; Δεν είναι βέβαια από το θόρυβο που κάνει αυτό το μικρό παιχνίδι όταν γυρίζεται, είναι από το σχήμα του. Το ξύλινο αυτό πιαματάκι είναι στρογγυλό, από πάνω σαν καμπουρίτσα και θυμίζει στο λαό, τον τόσο παρατηρητικό, το μικρό θηλαστικό ζώο άσβος ή άσβός, είδος μικρής νυφίτσας.

Ο άσβός άμα κοιμάται ή άμα θέλει να κρυφτεί γίνεται κουβάρι, αυτό το βεβαιώνει κι ο Πλίνιος. Στη Μάνη το ζαρωμένο παιδί λέγεται άσβός.

Στα παιδικά μου χρόνια, συνθίξαμε μια λέξη, και σε κύρια σημασία και μεταφορική: κ ο ν τ ο σ β ό ρ α ς : κοντός άσβόγερρος, γέρος καμπούρης.

Άν έχη κανείς άλλη γνώμη, 'ας λάβη τον κόπο να την πη.

ΚΥΛΙΣΤΡΕΣ

Γνωστή είναι ή λαϊκή τσουλήθρα ή τσουλιάστρα, πλάι στην Άγια-Μαρίνα του Άστεροσκοπείου, μια γλιστερή και κατηφορική πλάκα, όπου οι γκαστρωμένες πηγαίνανε με την παρέα τους και κυλούσανε, και ή παρέα τους εύχότανε καλή λευτεριά. Και βέβαια, ύστερ' από το κύλισμα και την τρομάρα του, ή λευτεριά δεν άργούσε. Τις «κυλίστρες» όμως τις αποδοκίμαζε ή εκκλησία.

Νά τί λέει ο α' κανόνας της έν Τρούλλω Κωνσταντινουπόλεως Συνόδου: «Τους διδασκομένους τους πολιτικούς νόμους (όσοι παίρνουνε μαθήματα καλής διαγωγής) μή δειν τοίς Έλληνικοίς έθεσι κεχρησθαι (να μην ακολουθούν τα έθιμα τα ειδωλολατρικά) μήτε επί θεάτρων ανάγεσθαι ή τας λεγομένας κυλίστρας επιτελείν, ή παρά την κοινήν χρήσιν στολάς έαυτοίς περιτίθενται» (να μην πηγαίνουν στα θέατρα, να μην παίζουν τις κυλίστρες, να μην μασκαρεύωνται).

ΧΡΗΣΤΟΥ Κ. ΧΑΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΙΜΟΣ ΜΩΡΑΪΤΙΝΗΣ

Η εκπροσώπησης του «άττικού άλατος»

Η ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΙΣ του «άττικού άλατος» έγινε κάτι πιο πολύ από επάξια από τον Τίμο Μωραϊτίνη, που εδώ και δεκατρία χρόνια εγκατέλειψε την έλεεινή εποχή που ζούμε. Ήτανε ένας πραγματικός εθνομορφος με δακρυσμένα μάτια, έφ' όσον έβουτούσε την πέννα του εις τα δάκρυα, για να ύμνηση τη χαρά. Κάτι πιο πολύ: Νά σαρκάση τη ζωή! Διότι ποτέ δεν την είχε πάρει εις τα σοβαρά. Πώς να πάρη εις τα σοβαρά τέτοια απειρίγραπτη κωμωδία; Έτσι, έγραψε κωμωδίες για το θέατρο, ενώ έζούσε την κωμωδία που του προσέφερε ή ζωή και τη γλεντούσε άδιάφορα...

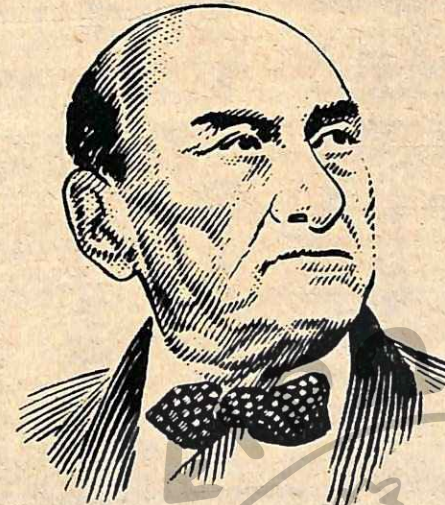
Από πού ν' άρχιση και πού να τελειώση, αυτός που θα απέφαιζε να ταξινομήση το έργο του — έργο τεράστιο και σε ποσόν και σε ποιόν... Διότι έγραψε τα πάντα ο Τίμος Μωραϊτίνης! Από επιθεώρηση έως κλασική κωμωδία — από το «Πανόραμα» έως τον «Άρχοντα του κόσμου»... Τί κλιμάκωσις εκπληκτική το έργο του! Το άπέραντο ταλέντο του έκινήθη εύέλκτο σε όλες τις διαβαθμίσεις, του πεζού ή του ποιητικού λόγου. Και ό,τι έγραψε είχε τη σφραγίδα του, το οικόσημό του ευγενείας, το έμβλημα της άβρότητας.

Άς αναφέρω μερικές κωμωδίες του: «Μαραθώνιος δρόμος» — πού μ' αυτήν ξεκίνησε τον συγγραφικό του «μαραθώνιον» εις τις άρχές του αιώνα — «Η πρωθυπουργίνα», «Μοντέρνο σπίτι», «Άρχοντας του κόσμου», «Επιστροφή των θεών», «Δακτυλογράφος ζητεί θέσιν», «Ένα ταξιδάκι στη σελήνη», «Α-Μπέ - Σε» κλπ.

Η επιθεώρησις εις τα χέρια του — χέρια άληθινά μάγου δεξιότητη — έγνώρισε απaráμιλλες δόξες: Έκτός από το «Πανόραμα», που αναεώνετο κάθε χρόνο — όπως τα «Παναθήναια» των Δημητράκοπουλου - Αννίνου - Τσοκοπούλου και ο «Παραγός» του Αντώνη Βώττη — ανεπανάληπτες επιτυχίες έμειναν ή περιφημη, ή θρυλική «Μπερλίνα» από την όποία το άριστουργηματικό «Γιαπί» έγινε υπόδειγμα εκ-

πληκτικού σπινθηροβόλου, και ή γλυκύτατη καντάδα «Στις Πλάκας τις άνηφοριές», — ένα από τα πιο γνήσια τραγούδια της εποχής — έτραγουδήθηκε, τραγουδιέται και θα τραγουδιέται έφ' όσον διατηρείται κάποιον γούστο ακόμα εις την Έλλάδα...

Έκτός από το θέατρον, ο Τίμος Μωραϊτίνης ήσχολήθη επαγγελματικά και με το χρονογράφημα. Επί μακρές δεκαετηρίδες το καθημερινό του χαριτολόγημα έσπινθηροβόλουσε στις εφημερίδες για τέρψη απολαυστική των αναγνωστών. Έκτός

από αυτά όμως, ο Μωραϊτίνης ήτανε ένας ευγενικός αθηναϊόλατρης. Ελάτρευε την Άθήνα και την άρχοντική της όμορφιά. Έτσι, έμεινε σιγά-σιγά πίσω, όταν ή Άθήνα άρχισε να απαρηγείται την όμορφιά για να προσχωρήση στο μοντερνισμό την άσκήναια.

Έπνευσαν ρεύματα καινούργια. Η εποχή μας, εποχή άφορητόν και άντιαισθητικής άναρχίας, δεν ήτανε δυνατό να μη σαρώση καθετί καλό, κάθε κατάλοιπον άρχοντιάς, καλού γούστου, ευγενείας, που έπερίσσεψε από το άλλοτε... Σ' αυτό το γενικό «ξεκαθάρισμα» έπεσε όθμα και ο Μωραϊτίνης. Δέ μπορούσε να μείνη με πλαισία του τα μουρολόγια, τον πάταγον και τις λοιπές αξιόποινες πράξεις που έμπνέουν το σημερινό πολιτισμό της Ελλάδος... Μελαγχολικά εκ-

πληκτος είδε γύρω τον να καταορέη όλη ή παλιά εποχή, αυτή που είχε ύμνησει, όμορφήσει, αγαπήσει. Εύπρεπεια, άγνότης, αίσθημα — όλα αυτά εις τα όποία είχε πιστέψει — έμειναν άναμνήσεις... Είδε κι από-εΐδε ότι δεν ήταν ικανός να τα περισώση και αποφάσισε να τα άκολουθήση.

Έτσι, μια μελαγχολική σεπτεμβριανή ήμέρα — εδώ και δεκατρία χρόνια — ο Τίμος Μωραϊτίνης αποφάσισε να παραδοθή εις το φθινόπωρον. Ήταν ή αγαπημένη του εποχή, αυτή που πάντα έστροβίλιζε τα κίτρινα φύλλα και τα έράντιζε με δάκρυα. Μαζί με τα φύλλα άνηπάγη και ο γλυκύτατος ύμνητής τους... Εδιάλεξε την πιο προσφιλή του, την πιο αγαπημένη του συντροφιιά, για να ταξιδέψη προς την αιωνιότητα.

Άξίζει, νομίζω, να παραθέσω έδω λίγους στίχους που έγραψε τότε — έδω και δεκατρία χρόνια — που έαν δεν τους αναγνωρισθή από τους άδιστηρονς κριτάς ή άπογη ποιητική όμορφιά, κανείς όμως δεν θα τους άρνηθή την ειλκρίνεια:

Τί να την κάνει τη ζωή χωρίς Άθήνα; Γύρω του καθετί παλιό είχε γκρεμιστή... Άχ! Πώς παρήλθον, με τα χρόνια μας εκείνα κ' οι νοσταλγοί του παρελθόντος οι πιστοί.

Με δακρυσμένα άπ' τη συγκίνησή του μάτια κι όμως, χωρίς βαθείά του μίσση και κακίες, έβλεπε γύρω να γκρεμίζον τα χαγιάτια για να στεριώσουνε τις πολυκατοικίες...

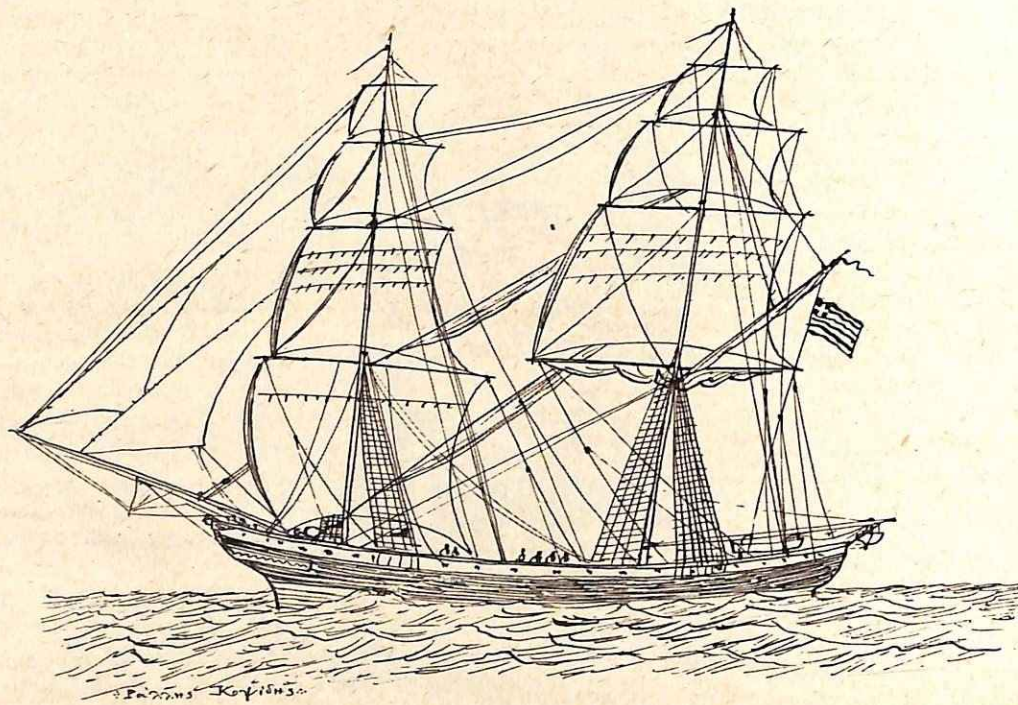
Γιατί τέτοις έμεινε ο Τίμος Μωραϊτίνης: Εθνομορφος με δακρυσμένα μάτια, ποιητής με απάράμιλλη ευγένεια, αθηναϊόλατρης με άξιοθαύμαστη συνέπεια... Ένας αθηναϊόλατρης που εγκατέλειψε τη ζωή, όταν ή ζωή δεν είχε πια να του προσφέρει Άθήνα...

Από το βιβλίο «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΟΡΤΡΑΙΤΑ», που μόλις έκυκλοφόρησε

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ...

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΖΥΓΩΝΕΙ. Ἡ μαγική ἐποχή τῶν διακοπῶν καὶ τῶν ταξιδιῶν. «Ταξιδεύετε, ὅσο μπορείτε πρὶν σὺν καὶ πρὶν μακρὰ: Πηγαίνετε, πάρτε τραῖνα καὶ αὐτοκίνητα, πλοῖα καὶ ἀεροπλάνα, καὶ φύγετε, νὰ γνωρίζετε τὸν τόπο σας, καλὰ νὰ τὸν γνωρίζετε, κ' ὅστερα τραβήξετε καὶ γιὰ τὶς ξένες χώρες, νὰ δῆτε ἀπὸ κοντὰ τὸν πολύμορφο πολιτισμὸ τῆς ἐποχῆς μας, τὰ θαύματα ποὺ πραγματοποιήσε ὁ ἄνθρωπος μέσα ἀπὸ τὶς χιλιετηρίδες, σ' ὅλες τὶς μεριές τῆς γῆς!»! Αὐτὸ δὲν εἶναι μονάχα ἓνα ἀπὸ τὰ συνθήματα τῆς ἐποχῆς μας, εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς οὐσιωδέστερες ἀνάγκες τῆς. Εἶναι μιὰ πραγματικότητα ποὺ ὁλοένα καὶ ἀπλώνεται καὶ γίνεται γνώρισμα τῆς ζωῆς μας. Τὸ ταξίδι. Ἀπὸ παντοῦ μᾶς προκαλεῖ τὸ ταξίδι. Καὶ πρὸ παντὸς μᾶς προκαλεῖ μὲ τὰ μέσα ποὺ ὑπάρ-

τὸτε ποὺ χρησιμοποίησε τὸν ἀτμὸ καὶ τὸν ἠλεκτρισμὸ γιὰ κινήτριον δύναμη τῶν μεταφορικῶν μέσων. Αὐτὴ ἡ νέα δυνατότης ὑπεχρέωσε τὸν ἄνθρωπο νὰ ὑποτάξῃ καὶ τὴ φύση στὸ σκοπὸ τοῦ ταξιδιοῦ. Τρύπησε τὰ βουνά, ἐστρώσε μὲ ὁράς τὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς, ἀνοίξε πλατιοὺς καὶ ὁμαλοὺς δρόμους, ἐκτίσε ξενοδοχεῖα καὶ σταθμοὺς ἀνεφοδιασμῶν καὶ ἀναφυγῆς καὶ κατασκεύασε μεταφορικὰ μέσα τόσο ἄνετα καὶ ταχύκίνητα, ποὺ ἔδωσαν στὸν ταξιδιώτη τὴν ἰδεωδέστερη δυνατότητα νὰ μετακινήται στὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς καὶ νὰ ἀπολαμβάνῃ σὰν κυρίαρχος τὴν παρέλαση τῶν θαυμάτων τῆς φύσεως, τὴν ἀπειρὴ πολυμορφία τοῦ φυσικοῦ κόσμου, μαζὶ μὲ τὰ ἀρχιτεκτονικὰ θαύματα τῶν πόλεων καὶ τῶν μνημείων ποὺ ἔχει προσθέσει ὁ ἄνθρωπος στὴ φύση. Ἐπειτα τὸ αἶσθημα τῆς ταχύτητος, καὶ μάλιστα τῆς μεγάλης ταχύτητος, εἶναι ἀπὸ τὰ πρὶν μεθυστικά, ἀπὸ τὰ πρὶν διεγερτικά. Μᾶς δίνει τὴν ἐντύπωση ὅτι ἐμεῖς εἴμαστε ποὺ τρέχουμε τόσο γρήγορα, κ' ἔτσι γιὰ λίγο μᾶς ἀπελευθερώνει ἀπὸ τὴν καθημερινὴ πραγματικότητα τῶν περιορι-

Σχεδιασμὸς ΠΑΛΛΗ ΚΟΥΪΔΗ

χουν σήμερα γιὰ νὰ ταξιδεύῃ κανεὶς. Ἄλλοτε τὸ ταξίδι ἦταν πολὺ περισσότερο μέσο καὶ ἐλάχιστο σκοπός. Ἐλάχιστοι ἄνθρωποι ταξίδευαν γιὰ νὰ ταξιδέψουν. Ἡ χαρὰ, ἡ ἀπόλαυση τῆς διαδρομῆς, ἦταν ἄγνωστη στοὺς πολλούς. Καὶ αὐτό, γιὰ τὰ ταξιδιωτικὰ μέσα ἦταν πρωτόγονα, στοιχίζαν πολὺ, κ' οἱ κόποι ἐνὸς ταξιδιοῦ ταλαιπωροῦσαν τόσο τὸν ἄνθρωπο, ποὺ δὲν τὸν ἄφηναν νὰ ἀπολαύσῃ τὴν διαδρομὴ, ὅπως σήμερα. Δρόμοι κακόστρωτοι, κίνδυνοι ληστείας, ἔλλειψη ἐνδιαμέσων σταθμῶν καὶ ξενοδοχείων, μεταφορικὰ μέσα πρωτόγονα — ἄλογα, ἀμάξια — ταξίδι πολὺ μέρο καὶ πολὺ μῆνο γιὰ ἀποστάσεις ποὺ σήμερα τὶς διανύει κανεὶς σὲ ἐλάχιστο χρονικὸ διάστημα καὶ φτάνει ἐκεῖ ποὺ θέλει, σχεδὸν ἀκούραστος καὶ «ἀτσαλάκωτος».

Ὅλα αὐτὰ ἄλλαξαν ἀπὸ τότε ποὺ ὁ ἄνθρωπος δημιούργησε τὰ νέα μέσα τῆς μεταφορᾶς, ἀπὸ

σμένων σωματικῶν μας δυνατοτήτων γιὰ γρήγορη κίνηση. Τώρα πρὶν δὲν ζηλεύουμε τὰ πουλιὰ μήτε τὰ γοργοπόδαρα ζῶα, μήτε τὸν «ὠκύποδα Ἀχιλλέα» γιὰ τὴν χάρη ποὺ εἶχαν νὰ τρέχουν ἀστρατηδόν.

Καθισμένοι ἄνετα σ' ἓνα ἀναπαντικὸ κάθισμα σιδηροδρομικοῦ βαγониοῦ, πίσω ἀπὸ τὸ τζάμι, κυριολεκτικὰ «πετάμε» μέσα στὸ χῶρο, ἀφήνοντας πίσω μας καὶ τὰ πρὶν γρήγορα ζῶα. Τώρα πρὶν εἴμαστε οἱ πραγματικοὶ βασιλεῖς τῆς φύσεως. Εἴμαστε «βασιλεῖς», γιὰ τὴν ἔχουμε ὑποτάξει...

Αὐτὴ ἡ νέα πραγματικότης τοῦ ταξιδιοῦ, εἶχε ἄμεσο ἀντίκτυπο καὶ στὴν πνευματικὴ ζωὴ. Ἐπέφερε ἓνα πλουσιώτατο ἀνθισμα τῶν ταξιδιωτικῶν ἐντυπώσεων, τῆς ταξιδιωτικῆς λογοτεχνίας. Καὶ πάντα σ' αὐτὸ τὸ θέμα, μπορούμε νὰ ποῦμε τώρα μερικά.

Τὴν ἀποτελοῦν τὴν λογοτεχνία αὐτὴ, τὰ ἔργα ἐκεῖνα ποὺ δὲν ἔχουν ἄλλο σκοπὸ ἀπὸ τοῦ νὰ μᾶς

πίνακες ἓνα ὠρισμένο τόπο. Ὅχι βέβαια νὰ μᾶς παρουσιάσουν σ' ἓνα ἢ περισσότερους ζωγραφικὸς μιλῇσιν γιὰ τὴν ἱστορία του ἢ τὴν οἰκονομία του μόνο καὶ τὴν γεωγραφία του μὲ ἀφηρημένες καὶ μαθητικὲς παραστάσεις, ἀλλὰ νὰ τὰ συγχωνέψουν ὅλα αὐτὰ μὲ τὴν ζωντανὴ ζωὴ τοῦ τόπου, τὴν ξεχωριστὴ τοπικὴ φυσιογνωμία του καὶ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὸν κατοικοῦν καὶ τὸν ἀξιοποιοῦν.

Οἱ προοπτικὲς τῆς ταξιδιωτικῆς λογοτεχνίας εἶναι μεγάλες καὶ χρειάζονται ἐξαιρετικὲς ἱκανότητες συνθέσεως καὶ ἀφηγήσεως γιὰ νὰ δικαιωθῇ ἓνα ἔργο ποὺ ἀντὶ νὰ ἔχῃ θέμα του μιὰ ὠρισμένη ὑπόθεση ἢ διαφόρους τύπους καὶ ἥρωες παίρνει γιὰ ἥρωά του ἓναν ὀλόκληρο τόπο. Δὲν θὰ εἴμαστε ἴσως ὑπερβολικοὶ ἂν λέγαμε ὅτι ὁ πρῶτος κοσμοπολίτης τοπιγράφος εἶναι ὁ Ὅμηρος τῆς Ὀδυσσεύς, ὁ ποιητὴς ποὺ πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι τὸν κοσμοξάκουσμένο ἥρωα, τὸν Ὀδυσσεύα, καὶ τὸν ὠδήγησε μέσα ἀπὸ ἓνα σωρὸ τόπους ἄγνωστους καὶ γνωστούς, ὥστε νὰ μπορέσῃ νὰ μᾶς βεβαιώσῃ πῶς ὁ μέγας αὐτὸς πρόγονος τῶν ταξιδιωτῶν ὅλον τοῦ κόσμου, «πολλῶν ἀνθρώπων εἶδεν ἄστεα καὶ νόον ἔργω». Καὶ μήπως δὲν μᾶς ἀπεικόνισε μὲ τὸν θαυμαστότερον ἀφηγηματικὸν τρόπο τὰ ἄστεα αὐτὰ καὶ τὸν νόον τῶν ἀνθρώπων ποὺ συνάντησε; Τὸ φανταστικὸ στοιχεῖο ποὺ ὑπάρχει στὴν Ὀδυσσεύα, ὅχι μονάχα δὲν ἀφαιρεῖ τίποτα, ἀλλὰ προσθέτει καὶ μιὰ ἀκόμα ἀληθοφάνεια στὶς περιγραφὰς ποὺ μᾶς κάνει ὁ θεῖος Ὀδυσσεύς μιλώντας μας γιὰ ὅσους τόπους πέρασε καὶ γνώρισε ὡς ὅτον ἀράξῃ τὸ θρυλικὸ του καράβι στὴν Ἰθάκη. Ἡ Ὀδυσσεύα ἐπέβαλε ἀπὸ τότε τὴν ἀνάγκη τῆς τοπογραφικῆς λογοτεχνίας καὶ ἔμαθε στοὺς μεταγενέστερους νὰ κρατοῦν σημειώσεις καὶ νὰ γράφουν τὶς ἐντυπώσεις τους ἀπὸ τὰ διάφορα ταξίδια τους. Ἐτσι, τὸ λογοτεχνικὸ αὐτὸ εἶδος ποὺ στὴν ἀρχαιότητα τοῦ βρισκόμαστε καὶ ἄλλους ἀκόμα προδρομους ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ὅμηρο, δηλαδὴ τὸν Ξενοφῶντα, τὸν Ἡρόδοτο, τὸν Θουκυδίδη, τὸν Γεωγράφο Στράβωνα, ἄκμασε ἐξαιρετικὰ στὸ διάστημα τῶν δύο τελευταίων αἰώνων. Ἡ ἀνάπτυξη τῶν συγκοινωνιῶν ἐπέτρεψε σὲ πλῆθος ἀνθρώπων νὰ ἱκανοποιήσουν τὴ δίψα τους γιὰ μακρινὰ ταξίδια καὶ γνωριμίες ἐξωτικῶν, ἀγνώστων τόπων συνδυασμένες μὲ ἀπίθανες καὶ συναρπαστικὲς περιπέτειες. Καὶ ἀπὸ τὴν τάξη τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, τῶν τυχοδιωκτῶν, τῶν ριζοκινδύνων, τῶν ἐξερευνητῶν, τῶν περιηγητῶν, βγήκε ὅλη αὐτὴ ἡ γοητευτικὴ καὶ χρήσιμη ταξιδιωτικὴ λογοτεχνία. Ἀπὸ τέτοια βιβλία, ποὺ τὸ ὕψος τους εἶναι πάντα πλούσιο, μπορεῖ νὰ πάρῃ κανεὶς ὅ,τι τοῦ ἀναλογεῖ καὶ ὅ,τι τοῦ χρειάζεται. Γνώση, σοφία, γεωγραφικὲς παραστάσεις, κοινωνιολογικὲς, φιλοσοφικὲς καὶ ψυχολογικὲς παρατηρήσεις, ἔθιμα καὶ ἥθη, στοιχεῖα καὶ διαφορὲς στατιστικὲς καὶ κάθε εἶδους πληροφορίες γιὰ τόπους καὶ λαοὺς ποὺ διαφορετικὰ δὲ θὰ τοὺς νιώθαμε τόσο κοντὰ μας...

ΕΝΑ ΑΘΑΝΑΤΟ ΠΟΙΗΜΑ

Ἄ ν...

Τοῦ Ρ. ΚΙΠΛΙΓΚ

Ἄν νὰ κρατᾷς καλὰ μπορῇς
τὸ λογικὸ σου, ὅταν τριγύρω σου ὅλοι
τάχουν χαμένα καὶ σ' ἐσὲ
τῆς ταρχῆς των ρίχνουν τὴν αἰτία,

Ἄν νὰ ἐμπιστευεσαι μπορῇς
τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ σου, ὅταν ὁ κόσμος
δὲν σὲ πιστεύει, καὶ ἂν μπορῇς
νὰ τοῦ σχωρῶς αὐτὴ τὴ δυσπιστία,
Νὰ περιμένῃς ἂν μπορῇς
δίχως νὰ χάνῃς τὴν ὑπομονή σου,
καὶ ἂν ὅλοι σὲ συκοφαντοῦν
νὰ μὴν καταδεχτῇς ποτὲ τὸ ψέμα,
καὶ ἂν σὲ μισοῦν, ἐσὺ ποτὲ
σὲ μίσος ταπεινὸ νὰ μὴν ξεπέσης,
μὰ νὰ μὴν κάνῃς τὸν καλὸ
ἢ τὸν πολὺ σοφὸ στὰ λόγια.

Ἄν νὰ ὀνειρεύεσαι μπορῇς
καὶ νὰ μὴν εἶσαι δούλος τῶν ὀνείρων,
Ἄν νὰ στοχάζεσαι μπορῇς
δίχως νὰ γίνῃ ὁ στοχασμὸς σκοπὸς σου,
Ἄν ν' ἀντικρύζῃς σοῦ βαστᾷ
τὸ θρίαμβο καὶ τὴ συμφορὰ παρόμοια,
καὶ ὅμοια νὰ φέρνεσαι σ' αὐτοὺς
τοὺς δύο τυραννικοὺς ἀπατεῶνες,
Ἄν σοῦ βαστᾷ ἡ ψυχὴ ν' ἀκούῃς
ὅποιαν ἀλήθεια ἐσὺ εἶχες εἰπωμένη,
παραλλαγμένη ἀπ' τοὺς κακοὺς
γιὰ νᾶναι γιὰ τοὺς ἄμυαλους παγίδα,
ἢ συντριμμένα νὰ θωρῇς
ὅσα σοῦ ἔχουν ρουφήξει τὴ ζωὴ σου,
καὶ πάλι νὰ ξαναρχινᾷς
νὰ χτίζῃς μ' ἐργαλεῖα ποῦναι φθαρμένα.

Ἄν ὅσα ἀπόκτησες μπορῇς
σ' ἓνα σωρὸ μαζὶ νὰ τὰ μαζέψῃς,
καὶ, δίχως φόβο, μονομιᾷς
κορώνα ἢ γράμματα, ὅλα νὰ τὰ παίξῃς,
καὶ νὰ τὰ χάσῃς, καὶ ἀπ' ἀρχῆς
ἀτράνταχτος, νὰ ξεκινήσῃς πάλι,
καὶ νὰ μὴ βγάλῃς καὶ μιλιὰ
ποτέ, γι' αὐτὸ τὸν ξαφνικὸ χαμὸ σου,
Ἄν νεῦρα καὶ καρδιὰ μπορῇς
καὶ σπλάχνα καὶ μυαλὸ καὶ ὅλα νὰ σφίξῃς,
νὰ σὲ δουλέψουν ξαναρχῇς
καὶ ἂς εἶναι ἀπὸ πολλὸν καιρὸ σωσμένα,
καὶ νὰ κρατιέσαι πάντα ὀρθὸς
ὅταν δὲν σούχει τίποτε ἀπομείνει,
παρὰ μονάχα ἡ θέληση,
κράζοντας σ' ὅλ' αὐτὰ «Βαστάτε!».

Ἄν μὲ τὰ πλῆθη νὰ μιλάς
μπορῇς, καὶ νὰ κρατᾷς τὴν ἀρετὴ σου,
μὲ βασιλιάδες νὰ γυρνᾷς,
δίχως ἀπ' τοὺς μικροὺς νὰ ξεμακρύνῃς,
Ἄν μήτε φίλοι, μήτε ἐχθροὶ
μποροῦν πρὶν ποτὲ νὰ σὲ πειραξοῦν,
Ὅλο τὸν κόσμον ἂν ἀγαπᾷς,
μὰ καὶ ποτὲ πάρα πολὺ κανένα,
Ἄν τοῦ θυμοῦ σου τὶς στιγμὲς
ποὺ φαίνεται ἀδυσώπητη ἡ ψυχὴ σου,
μπορῇς ν' ἀφήσῃς νὰ διαβοῦν,
τὴν πρώτη ξαναβρίσκοντας γαλήνη,
Δικὴ σου θᾶναι τότε ἡ Γῆ,
μ' ὅσα καὶ μ' ὅ,τι ἀπάνω τῆς καὶ ἂν ἔχῃ,
καὶ — κατὶ ἀκόμα πρὶν πολὺ —
Ἄντρας ἀληθινὸς θᾶσαι, παιδί μου.

Μεταφρ. Ν. ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ

Η Μυθολογία της Θάλασσας

ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΑ ΧΡΟΝΙΑ η θάλασσα είχε μεγάλη σημασία για τη ζωή του ανθρώπου. Συγχρόνως όμως είχε και μεγάλη επίδραση στην ψυχή του και στη φαντασία του. Η άπεραντος της θάλασσας, οι τρικυμίες της, η γαλήνη της και όλες οι όμορφιές της, τα οποία ο πρωτόγονος άνθρωπος δεν μπορούσε να εξηγήσει επιστημονικά, εκένησαν τη φαντασία του και έγιναν αίτια να δημιουργηθούν άπειροι μύθοι, σχετικοί με τη θάλασσα, από όλους τους λαούς. Κάθε λαός, από όλους βέβαια κατοικούν κοντά στη θάλασσα, έχει δημιουργήσει και τη θαλασσινή μυθολογία του.

Η πρώτη ενέργεια του ανθρώπου, όταν βρέθηκε μπροστά στην άπεραντη και μυστηριώδη θάλασσα, ήταν να τη θεοποιήσει και να εκδηλώσει με κάθε τρόπο το σεβασμό και τη λατρεία του. Έτσι εδημιούργησε τους διάφορους θαλασσινούς θεούς, οι οποίοι αποτελούν την προσωποποίησή της. Και η δημιουργία των θαλασσίων θεών, με την οποία είναι συνδεδεμένοι ωραιότατοι μύθοι, άρχισε από την εποχή του πρωτογόνου ανθρώπου, όπως άλλωστε γίνεται και σήμερα με τους ελαχίστους πρωτογόνους λαούς, που υπάρχουν ακόμη. Ποιοι ήταν οι πρώτοι θαλασσινοί θεοί, που ελάτρευαν ο άνθρωπος, δεν ξέρουμε ακριβώς. Μόνο από την εποχή που εδημιουργήσαν οι πρώτοι αρχαίοι πολιτισμοί, μπορούμε να λάβουμε μια ιδέα, από τα ευρήματα των αρχαιολόγων.

Οι αρχαίοι Βαβυλώνιοι είχαν το θαλασσινό θεό τους, ο οποίος έλεγτο 'Ωάνης. Είχε μορφή ανθρώπου, ή κεφαλή του όμως ήταν σκεπασμένη από μια κεφαλή ψαριού, του οποίου το δέρμα κατέβαινε και εσκέπαζε και την πλάτη του. 'Ο θεός αυτός είχε αναδυθεί από τα νερά της Έρυθρας θάλασσας και έζούσε ανάμεσα στους ανθρώπους, στους οποίους έδιδε τα γράμματα και τις διάφορες τέχνες.

Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι έθεωρούσαν ότι η θεά των Ίσις ήταν προστάτιδα των ναυτικών. Οι δὲ Φοίνικες, που ήταν σπουδαίος ναυτικός λαός, ελάτρευαν τους ίδιους θαλασσινούς θεούς και θεές που ελάτρευαν και οι Βαβυλώνιοι, είχαν όμως και άλλους μικρότερους θεούς, τους Καβείρους, τους οποίους έθεωρούσαν ιδιαίτερος προστάτες των ναυτικών. Γι' αυτό και τη μορφή τους την εσκέπαζαν επάνω σε ξύλα, και την έτοποθετούσαν στην πλώρη του καραβιού τους, όπως τοποθετούν σήμερα σε πολλά Ιστιοφόρα τις λεγόμενες Γοργόνες.

Ο λαός όμως που εξέπερασε όλους τους άλλους με τη δημιουργία πλήθους θαλασσίων θεών και με την ωραιότερη θαλασσινή μυθολογία ήταν οι αρχαίοι Έλληνες.

Ο μεγαλύτερος και ισχυρότερος από όλους τους θαλασσινούς θεούς των Έλλήνων ήταν, όπως ξέρουμε, ο Ποσειδών, αδελφός του Διός. Αυτός εκατοικούσε σε ένα δώγρυσο παλάτι, που βρισκόταν στα βάθη της Μεσογείου θαλάσσης. Οι αρχαίοι τον εφантаζόνταν ως ένα πανύψηλο άνδρα, με πλούσια μαλλιά και πυκνή γενειάδα, ο οποίος κρατούσε στο χέρι του την τριαινα. Με αυτήν ετάραζε τη θάλασσα και εσήκωνε τεράστια κύματα και εδημιουργούσε τις φοβερές τρικυμίες όταν ήταν θυμωμένος.

Με την τριαινά του όμως ο Ποσειδών έχτυπούσε και την ξηρά, και από το χτύπημά του αναπηδούσαν ποταμοί ή πολεμικά όπλα, όπως έγινε όταν συναγωνίστηκε με τη θεά Άθηνά, ποιος από τους δύο αυτούς θεούς θα έδινε το όνομά του στην Άθήνα.

Γυναικα του Ποσειδώνα ήταν, φυσικά, μια θαλασσινή θεά, ή Άμφιτρίτη. Και οι δύο συχνά, ανεβαμένοι επάνω σε ένα άρμα, που το έσερναν δελφίνια, έκαναν τον περίπατό τους στην επιφάνεια της θάλασσας και τότε επικρατούσε απόλυτη γαλήνη.

Αν όμως ο Ποσειδών ήταν πρό παντός ο θεός της Μεσογείου θαλάσσης, ή φαντασία των αρχαίων είχε δημιουργήσει και άλλο θαλασσινό θεό, που εξουσίαζε όλα τα νερά και ο οποίος, όπως πίστευαν οι αρχαίοι, έτρεχε δώγρυα στην άκρη του κόσμου. Ήταν ο Ωκεανός, του οποίου γυναίκα ήταν η Τηθύς. Αυτοί κατοικούσαν πολύ μακριά, σε ένα παλάτι, που

βρισκόταν στην άκρη του κόσμου. Ήταν γιός του Ουρανού και της Γης και πατέρας όλων των ποταμών και των Νεραϊδών.

Αυτοί ήταν οι μεγάλοι θαλασσινοί θεοί των αρχαίων Έλλήνων. Η φαντασία όμως του Έλληνικού λαού είχε δημιουργήσει και πάρα πολλούς άλλους μικρότερους θεούς και νύμφες, με τη γέννησι δὲ του καθενός ήταν συνδεδεμένος και ένας ωραίος μύθος. Τέτοιοι θεοί ήταν οι Τρίτωνες, οι οποίοι συνώδευαν το άρμα του Ποσειδώνα· οι Ωκεανίδες, οι Νηρηίδες, θεές των οποίων το μισό σώμα ήταν γυναικείο και το άλλο μισό ψάρι. Στους θαλασσινούς θεούς πρέπει να αναφέρουμε ακόμη τον Πρωτέα και τον Νηρέα. Και οι δύο ήταν γέροι, αλλά αγαθοί και καλόκαρδοι, και πολύ συχνά έβοηθούσαν τους ναυτικούς.

Οι αρχαίοι Έλληνικοί μύθοι για τους θαλασσινούς θεούς και θεές είναι ατέλειωτοι. Η φαντασία όμως των αρχαίων δεν περιορίστηκε μονάχα στο να δημιουργήσει μύθους σχετικούς με τους θεούς. Υπάρχουν και πλήθος άλλων διηγήσεων, μύθων και παραδόσεων σχετικών με τη θάλασσα, που έχουν εξαιρετική χάρη.

Ένας από τους ωραιότερους μύθους είναι ο μύθος της Άτλαντιδος, μιάς ηπείρου, ή οποία καταποντιστηκε στον Ωκεανό. Πρώτος αναφέρει αυτό το μύθο ο Πλάτων και πολλοί συγγραφείς τον επήραν ως θέμα για βιβλία τους. Άκόμη και επιστημονικές σοβαροί ασχολήθηκαν με το θέμα αυτό, ελπίζοντας να ανακαλύψουν στα βάθη του Ωκεανού τη χαμένη ηπείρο. Άλλος ωραιότατος θαλασσινός μύθος είναι ο μύθος του Άρίωνος. 'Ο Άρίων ήταν όνομαστός μουσικός από τη Μυτιλήνη, ο οποίος εταξίδεψε στην Κάτω Ίταλία, όπου υπήρχαν πολλοί Έλληνες και παντού εθαύμασαν την τέχνη του. Άφου έκέρδισε άρκετά χρήματα, εμπήκε σε ένα πλοίο για να γυρίσει στην Ελλάδα. Οι ναύτες όμως απέφασαν να τον σκοτώσουν

Σχεδιασμός ΗΛΕΚΤΡΑΣ ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ

και να του πάρουν τον πλούτο του. 'Ο Άρίων το κατάλαβε και παρεκάλεσε τους ναύτες να τον αφήσουν για τελευταία φορά να παίξει την κιθάρα του και να τραγουδήσει καθισμένος στην πρύμνη του πλοίου. Οι ναύτες ίκανοποιήσαν την παράκλησή του. Τό τραγουδί όμως και ή μουσική του Άρίωνα ήταν τόσο γλυκά, που τα δελφίνια, μαγεμένα, άρχισαν να ακολουθούν το καράβι. Όταν έτελειωσε, επήδησε μόνος του στη θάλασσα, αλλά δεν επνίγηκε. Ένα δελφίνι τον επήρε στη ράχη του και τον έφερε στην Κόρινθο και μάλιστα πριν να φθάσουν εκεί οι ναύτες, που όταν έφθασαν, ετιμωρήθηκαν σκληρά.

Τέλος θα πρέπει να αναφέρουμε ένα όνομαστό αρχαίο ποίημα, γεμάτο από πλήθος μύθων, οι οποίοι σχετίζονται με τη θάλασσα: την 'Οδύσσεια του Όμηρου. Όλοι ξέρουμε το περιεχόμενό της και σ' όλο τον κόσμο θαυμάζεται μέχρι σήμερα ή όμορφιά αυτού του ποιήματος. Άξίζει δὲ, σαν Έλληνες, να θυμώμαστε πάντα, αυτά που έχει γράψει για το άθάνατο αυτό έργο ένας μεγάλος συγγραφέας: «Εάν δεν υπήρχε ή θάλασσα, ή 'Οδύσσεια δεν θα είχε γραφτεί και ο κόσμος θα είχε στερηθεί ενός άνεκτιμήτου πνευματικού θησαυρού».

Η «ΣΤΕΓΗ ΠΑΙΔΙΟΥ» ΤΟΥ ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΥ Ε.Ε.Σ.

Η ΕΠΙΘΥΜΙΑ να ιδώ πώς λειτουργεί το Νηπιαγωγείο που στεγάζεται σ' ένα από τα κτίρια του Άσκληπείου Ε.Ε.Σ. μου εγενήθη όταν, τυχαία, έμαθα την ύπαρξή του. Η ευκαιρία όμως μου εδόθη άργότερα, πρό λίγων μόλις ημερών.

Ήταν ήλιόλουστο πρωινό όταν ο Πρόεδρος της Διοικούσης Έπιτροπής της «Στέγης Παιδιού» (είναι ο τίτλος του προτύπου Νηπιαγωγείου) κ. Βασ. Παπαδημητρίου, ή Αντιπρόεδρος κ. Άντα Βλαχούτσικου, ο Σύμβουλος του Ε.Ε.Σ. χειρουργός κ. Άριστοτ. Ξανθοπουλίδης κι ο υποφαινόμενος βρεθήκαμε εκεί. Έκτός από τη Νηπιαγωγό δίδα Έλένη Κατσαρού, την Άδελφή Νοσοκόμο—Παιδοκόμο δίδα Μένη Ουτζάκογλου και την τραπεζοκόμο, μās υποδέχθηκε ένας όμιλος καλοντυμένων παιδιών. Οι προσφωνήσεις των μικρών: «καλή μέρα σας», «καλώς ήρθατε» κλπ. έγιναν ρυθμικά και όμαδικά.

Μπαίνοντας μέσα στο ισόγειο, φωτεινό και πεντακάθαρο μέγαρο, που έκτισε ο μεγάλος ευεργέτης του Έλ. Έρ. Σταυρού αείμνηστος Θ. Πετρακόπουλος, Πρόεδρος επί 16 έτη της Έφορείας του Άσκληπείου, ένιωσα κάποιαν εκπλήξη καθώς είδα την κεντρική αίθουσα στολισμένη με πλήθος χαριτωμένα πολύχρωμα σχεδιάσματα, που μαρτυρούν, ώρισμένα τουλάχιστον απ' αυτά, ύπαρξη μεθοδικά καλλιεργημένου γούστου.

Εντυπωσιασμένος από την ύποδοχή, το αντίκρουσμα των παιδικών έργων, την τάξη που είδα να επικρατεί στην αίθουσα (επιμελημένη τοποθέτηση παιχνιδιών, εποπτικών οργάνων, εικόνων κλπ.), γοητευμένος από τις εκδηλώσεις των μικρών τροφίμων της Στέγης και την προθυμία του προσωπικού, κάθησα σ' ένα από τα χαμηλά σκαμνάκια έχοντας πλάι μου την κυρία Βλαχούτσικου, που παρακολουθεί τη Στέγη μ' ένθεο ζήλο κ' έχει γίνει το είδωλο των μικρών της φίλων.

Πρέπει να σημειώσω πώς από μελέτες έργων σπουδαίων ψυχολόγων και παιδαγωγών έχω κάποια ιδέα των δυσκολιών της προετοιμασίας για την κοινωνική ζωή πλασματών αδιαμόρφωτων, άτίθασων, έρμαιων των ένστικτων. Έχω επίσης υπόψη μου διάφορα συστήματα προσχολικής αγωγής, παλαιά και νέα, που καθένα τους επιδιώκει να επιτύχει τη σωματική και ψυχική ανάπτυξη του παιδιού με απλά άλλ' αποτελεσματικά μέσα. Έχρειάσθη όμως (να βάλω τον δάκτυλο εις το τύπον των ήλων) για να εκτιμήσω το μέγεθος των προσπαθειών όλων εκείνων που έχουν επωμισθή το βαρύ έργο της εφαρμογής, ιδιαίτερα της Παιδαγωγού. Τα 35 παιδιά, που το αυτοκίνητο του Έρυθρού Σταυρού πηγαίνει κάθε πρωί και τα

παίρνει από τα φτωχικά τους σπίτια για να τα οδηγήσει στη Στέγη, να περάσουν εκεί την ημέρα τους, να καλοφάνε (ένα πλούσιο πρωινό κ' ένα πλουσιότερο γεύμα), να μορφωθούν, να παίξουν, ν' αναπαυθούν σε όμορφα, πεντακάθαρα κρεβάτια και τα ξαναπάρει άργά το δειλινό, έχουν μητέρες που εργάζονται στο Άσκληπείο της Βούλας. Είναι από 2 έως 6 ετών άγόρια και κορίτσια, που ήταν καταδικασμένα ν' αναπτύσσονται δίχως οικονομικά μέσα και δίχως την παραμικρή επίβλεψη, άφου κανείς δεν μπορούσε να τους παρασταθή. Καταλαβαίνει κανείς άμέσως πόσο αλλάζει ή ζωή των παιδιών αυτών—άλλα και των γονέων—από τη στιγμή που ο Έλλην. Έρυθρός Σταυρός τα συγκαταλέγει μεταξύ των τροφίμων του. Πόσο ευόιανο είναι το ξεκίνημα για τη ζωή και πόσο ρόδινο πρέπει να είναι το μέλλον των ελληνοπαίδων που σχηματίζονται μέσα σ' ένα περιβάλλον εξάίρετο, με ζεστή σπιτική ατμόσφαιρα, με άγρυπνη και φωτισμένη παρακολούθηση, με καθαρόν, άρωματισμένον από τα πεύκα, τα λουλούδια και το ιδίο της γειτονικής θάλασσας άέρα, μ' εκλεκτή τροφή, με όλα τα σύγχρονα επιστημονικά συστήματα.

Ιδιαίτερη έντοπωση μου έκαναν: ή ακρίβεια των γυμναστικών ασκήσεων, ή αίσθητική αγωγή (σχέδιο, κέντημα, πλαστικά έργα με πλαστελίνη, άπαγγελία, γλωσσική καλλιέργεια, κλπ.), ή συμπεριφορά απέναντί μας, πρό πάντων όμως ή άμεριμνησία, ο ένθουσιασμός και τα θελκτικά χαμόγελα των παιδιών.

Άφου πέρασα τρεις ευτυχισμένες ώρες μαζί τους, έφυγα με τις καλύτερες έντυπώσεις, εύλογώντας μια φορά ακόμη τον Έρυθρό Σταυρό, που ίδρυσε ο Μεγάλος 'Οραματιστής Έρρίκος Ντυνάν και συντηρεί ολος 'Οραματιστής Έρρίκος Ντυνάν και συντηρεί ολος άκάματος ζήλος των αξίων επιγόνων του—συγκεκριμένα για μās ή θαυμαστή άφοσίωση κ' ή στοργική φροντίδα του 'Ιεροφάντη των ανθρωπιστικών ιδεών Πρόεδρου κ. Κων. Γεωργακοπούλου, ο οποίος είχε και την έμπνευση να ιδρύσει το ύποδειγματικό αυτό Νηπιαγωγείο, το πρώτο του είδους του σ' όλο τον κόσμο.

Εσφίξα τα χέρια του Προέδρου της Διοικούσης Έπιτροπής της Στέγης κ. Παπαδημητρίου, της αντιπροέδρου κ. Βλαχούτσικου, παρακαλώντας τους να διαβιβάσουν τα συγχαρητήριά μου και στ' άλλα μέλη της Έπιτροπής, τις κυρίες Είρ. Χρυσανθάκη, β' Άντης Έπιτροπής, τις κυρίες Είρ. Χρυσανθάκη, Σύμβουλο, Πόλυ τιπρόεδρο, Ταμία και Νίκη Άντωνάκη, Γραμματέως, Σπανιόλου, Ταμία και Νίκη Άντωνάκη, Γραμματέως, καθώς και των ολιγαριθμών αλλά τόσο ικανών μελών του προσωπικού, χωρίς να μπορέσω να εκφράσω με λόγια τη συγκίνηση που ένιωσα από την προσφορά τους.

Σ' όλο το δρόμο της επιστροφής, μεταρσιωμένος, αίσθανόμουν να καταγράφεται ή ψυχή μου από τα ρήματα του Κυρίου: «Άφετε τα παιδιά έλθειν πρός με...».

Πιστός εις τα «ρήματά Του» ο Θεόδωρος Πετρακόπουλος, έπρόβλεπε το Άσκληπείο με τον Ναόν τρακόπουλος, έπρόβλεπε το Άσκληπείο με τον Ναόν αυτό της Άγάπης και με το θαυμάσιο Κέντρο ψυχγωγίας για τις Άδελφές.

Πασχαλινή γιορτή

Προσφορά χαρτοφυλάκων

Τότερα από τις ασκήσεις

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ

Ε.Σ.Ν. 6ου Δημ. Σχολ. Αιγάλεω με είδη βοήθειας διὰ σεισμοπλήκτους.
Juniors of 6th Elem. School Aegaleo with gifts for earthquakestricken.

Ε.Σ.Ν. Γυμν. και Λυκείου Τήνου. Δενδροφύτευσις.
Juniors of High School Tinos. Planting trees.

Ε.Σ.Ν. 5ου Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν με είδη βοήθειας διὰ σεισμοπλήκτους.
Juniors of 5th Elem. School Athens with gifts for earthquakestricken.

Ε.Σ.Ν. Λυκείου Θηλέων Χαλανδρίου με είδη βοήθειας δι' ἀπόρους.
Juniors of High School for Girls Halandri Athens with gifts for indigents.

Ε.Σ.Ν. 6ου Δημ. Σχολ. Καλαμαριάς Θεσσαλονίκης. Πρώται Βοήθειαι.
Juniors of 6th Elem. School Kalamaria Salonica. Rendering First Aid.

Ε.Σ.Ν. Ἰδιωτ. Δημ. Σχολ. Α.Κ.Ι.Π. Σούδας Χανίων με είδη βοήθειας δι' ἀπόρους.
Juniors of Elem. School ACIP Souda Crete with gifts for indigents.

Ε.Σ.Ν. 51ου Δημ. Σχολ. Θεσσαλονίκης με είδη βοήθειας δι' ἀπόρους.
Juniors of 51st Elem. School Salonica with gifts for indigents.

Ε.Σ.Ν. Γυμν. Δομοκού. Δενδροφύτευσις.
Juniors of High School Domokos. Planting trees.

Ε.Σ.Ν. Σχολῆς Χιουρέα Καλλιθέας Ἀθηνῶν με είδη βοήθειας δι' ἀπόρους.
Juniors of Private School Hiourea Kallithea Athens with gifts for indigents.

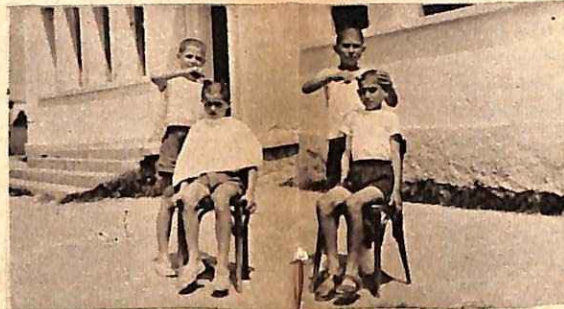
Ἐρυθροσταυρίτισσαι Λυκείων Ἀθηνῶν διδάσκονται μαθήματα Νοσηλείας εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Ε.Ε.Σ.
Jun. of various High Schools for Girls Athens, are being taught the duties of a nurse at the Hospital of H.R.C.

Ε.Σ.Ν. 2ου Γυμν. Θηλέων Πειραιῶς με είδη βοήθειας διὰ σεισμοπλήκτους.
Juniors of 2nd High School for Girls Piraeus with gifts for earthquakestricken.

Ε.Σ.Ν. 6ου Δημ. Σχολ. Καλαμαριάς. Μαθητικὸν κουρείον.
Juniors of 6th Elem. School Kalamaria Salonica. At School's Hair dressing saloon.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Ξηροχωρίου Θεσσαλονίκης. Μαθητικὸν κουρείον.
Juniors of Elem. School Xirochorion Salonica. At School's Hair dressing saloon.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Φραγκάδων Ζαγορίου Μετσόβου. Περιποίησις σχολ. κήπου.
Juniors of Elem. School Frangades Metsovon. Looking after their school garden.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Πολλῶν Νερῶν Βεροίας. Δενδροφύτευσις.
Juniors of Elem. School Pola Nera Veroia. Planting trees.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Νεοχωρίου Εὐρυτανίας. Βοηθοῦν σεισμοπλήκτους.
Juniors of Elem. School Neochorion Evrytania. Helping earthquake victims.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Πουλίτσας Κορινθίας με είδη βοήθειας διὰ σεισμοπλήκτους.
Juniors of Elem. School Poulitsa with gifts for earthquakestricken.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Μαυροθαλάσσης Βισαλτίας. Περιποίησις σχολ. κήπου.
Juniors of Elem. School Mavrothalassa Macedonia. Looking after their school garden.

Ε.Σ.Ν. Γυμν. Ἀρρένων Λευκάδος. Ἀνοικοδόμησις.
Juniors of High School for Boys Lefkas. Reconstruction.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Καστανιάς Σικυῶνος. Περιποίησις σχολ. κήπου.
Juniors of Elem. School Kastania Sikyon. Looking after their school garden.

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΙΔΑΝΙΚΑ

ΑΠΟ ΤΟ 1926 την 12ην Μαΐου, ημέρα των γενεθλίων της Φλώρενς Νάιτινγκαϊλ, αϊ 'Αδελφαί Νοσοκόμοι όλου του Κόσμου εορτάζουν στην μνήμη της υπερόχου αυτής γυναίκας, που αναδείχθη πρωτοπόρος στην οργάνωση της νοσηλευτικής τέχνης και στον καταρτισμό του σώματος των 'Αδελφών Νοσοκόμων. 'Απ' αυτήν και το εμπνευστόν της παράδειγμα συνεκροτήθησαν, στην 'Αγγλία αρχικά, κ' έπειτα σ' όλον τον κόσμον Σχολαί, στίς οποίες εξεπαιδεύθησαν 'Αδελφαί Νοσοκόμοι. 'Εξεδόθησαν Βιβλία Νοσηλευτικής τέχνης, απαραίτητα όχι μόνον για επαγγελματική χρήση των Νοσοκόμων, αλλά και των μητέρων, συζύγων και αδελφών, πολύτιμα βοηθήματα, συνοπτικά διδάγματα της νοσηλευτικής τέχνης. Κατηρτίσθησαν ειδικότητες ανταποκρινόμεναι στίς ποικίλες ανάγκες της Νοσηλείας. 'Επίσης από την υπέροχον αυ-

ΦΛ. ΝΑΪΤΙΝΓΚΑΪΛ

την υπαρέξει εξεπήγασε ή ανάγκη της μελέτης της ψυχολογίας του ασθενούς, βασική προϋπόθεσις για κάθε γιατρό ή νοσοκόμο άξιο της αποστολής του, μιά και κατενοήθη πώς δεν μπορεί να θεμελιωθί διάγνωσις άρρώστου χωρίς την εξέταση και του ψυχολογικού παράγοντος.

'Η γυναίκα αυτή, αυστηρή στον ίδιον έαυτό της μά και στους κύκλους του άμέσου της περιβάλλοντος, με την ευγενή διαγωγή της, απέκαλυψε μιάν ανεξάντλητη και παραδειγματική αγάπη για όλους εκείνους που είχαν ανάγκην στοργής και βοήθειας. Γι' αυτό και το Σώμα αδελφών νοσοκόμων όλουήρου του κόσμου, καθιέρωσε την ημέρα των γενεθλίων της ως ή-

μέραν εορτασμού και αποτίσεως τιμής και εύγνωμοσύνης προς την γυναικείαν αυτήν υπαρέξη, που γίνηκε παράδειγμα έθελουσίας και πηγή δημιουργικής εργασίας.

Το παράδειγμα της Νάιτινγκαϊλ, που ήποκορυφώθηκε στον Κριμαϊκό πόλεμο (1854-56) και ή έν συνεχεία μεγαλειώδης έμπνευσις του 'Ερρίκου Ντάν, από τη μάχη του Σολφερίνο (1895), συνετέλεσαν στη δημιουργία του 'Ερυθρού Σταυρού, όργάνωσης άνεκτιμήτου κοινωφελούς αποστολής, που περικλείει τά ευγενέστερα των ανθρώπινων συναισθημάτων. Κι αυτά μέσα στο διεθνές πλαίσιο ('Αγγλία - Γαλλία - 'Ελβετία), του οποίου ή άκτινοβολία, έπεξετάθη και σε μās, παρ' όλον ότι το 'Ελληνικόν 'Εθνος, ιδιαίτερα μάλιστα διά του Μεγάλου αυτού Διδασκάλου, του από Καισαρείας Μάκαρος 'Αγίου Βασιλείου, διεκδικεί την πρωτοπορεία σε έκδηλώσεις άγαθοεργών έπιτευγμάτων που έκπηγάζουν από την αγάπην και την εκτίμησιν της ανθρώπινης υπάρξεως, ως της τελειότερας έκδηλώσεως της Δημιουργίας. 'Αλλά πολύ πριν από την βυζαντινή εποχή, 'Ελληνες σοφοί της αρχαιότητος (Σωκράτης - Πλάτων κ.λ.) απέτελεσαν τούς πρωτοπόρους της κοινωνικής περιθάλψεως. Παρ' όλα αυτά ή επί τριακόσια χρόνια σκληρά δουλεία του 'Εθνους πολλά άπενέκρωσε, κι έτσι στον πόλεμο του 1897 ή υγειονομική μας ύπηρεσία βρέθηκε σε νηπιώδη κατάσταση.

Τις ανάγκες σ' αυτό το κεφάλαιο κατά την περίοδο των άπελευθερωτικών πολέμων του 1912, 13 άντιμετώπισε το υγειονομικόν μας Σώμα χάρις στην αυταπάρνηση και τον πατριωτισμό των μελών του, σε συνδυασμό με τις πολύτιμες ύπηρεσίες της Γαλλικής Στρατιωτικής 'Αποστολής.

Γενικώτερα μπορεί να πη κανείς, ότι ή νοσηλευτική έπιστήμη στη χώρα μας (ιδία στην ύπαιθρον), ύστερούσε τότε κατά πολύ. Δεν ύπήρχε ό άπαιτούμενος αριθμός του ειδικώς κατηρτισμένου νοσηλευτικού προσωπικού. Και είναι μέν άλήθεια πώς έκζεδηλούτο ζωηρότατον ενδιαφέρον έκ μέρους της κοινωvίας και του κράτους για τούς τραυματίες και ασθενείς μας ως και από την άείμνηστον Βασίλισσαν 'Ολγαν, την σύζυγον του τότε διαδόχου Σοφίαν, τās πριγκιπίσσας και την άνωτέραν κοινωνίαν της πρωτεύουσας και των μεγαλουπόλεων, όλες όμως αυτές οι ένθουσιώδεις προσφορές και έκδηλώσεις, δεν ήσαν άρκετες για να καλύψουν την έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού, του οποίου ή Στρατολογία γινότανε από γυναίκες άπειρες, χωρίς την άπαιτουμένην επαγγελματική κατάρτιση. Το κενόν αυτό ήλθε να καλύψη ό 'Ελληνικός 'Ερυθρός Σταυρός, συγκροτήσας την «Σχολήν 'Επικούρων 'Αδελφών», έκ της οποίας μεταξύ άλλων άπεφοίτησε και ή 'Αθηνά Μεσολωρά, έργασθεύσα ως 'Εθελοντής 'Αδελφή κατά τον Α' Παγκόσμιον Πόλεμον σε διάφορα Στρ. Νοσοκομεία (1918-1919), ως προϊσταμένη 'Αδελφή του Ε.Ε.Σ. στην Κων)πολη και Μικρά 'Ασία και άναδειχθεύσα διά τās έξαιρέτους αυτής ικανότητας, την μόρφωσίν της και την άφοσίωσιν εις το ύψηλόν της λειτουργήμα σε 'Αρχηγό του Σώματος των 'Ελληνίδων 'Αδελφών. 'Αστέρι περιλάμπρο ή άείμνηστος Μεσολωρά στο στερέωμα του Ε.Ε.Σ., που στολίζουν τόσες άλλες 'Ελληνίδες, άπετέλεσεν ζωντανό παράδειγμα αὐτοθυσίας, και έκπληρώσεως του καθήκοντος!

Η ΥΓΕΙΑ

ΜΩΛΩΠΕΣ ΚΑΙ ΘΛΑΣΕΙΣ

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΗ

1.— 'Υψώνετε το τραυματισμένο μέρος.

2.— 'Αν άρχίση ή θεραπεία άμέσως μετά τον τραυματισμό, χρησιμοποιείται ό,τιδήποτε ψυχρό επίδεσμο για μιά ώρα, ύστερα παγοκύστη ή κρύες κομπρέσες κάθε ώρα για 15 λεπτά.

3.— Την επομένη ημέρα αρχίζετε την χρήση έναλλασσομένων θερμών και ψυχρών επιθεμάτων για 15 ή 20 λεπτά τρεις ή τέσσαρες φορές την ημέρα.

'Υπάρχουν πολλά άτυχήματα που

Μερικοί φίλοι σας εμφανίζουν μελανιές στο δέρμα τον περισσότερο καιρό — συνήθως οι μικροί — και σεις μπορεί να μην προσβληθήτε ποτέ. 'Αν αυτό άληθεύη, οφείλεται στη μεγαλύτερη ελαστικότητα ή στο μεγαλύτερο πάχος των τοιχωμάτων των αιμοφόρων άγγείων. 'Η ήλικία είναι επίσης σημαντικός παράγων. Καθώς προχωρούν τα χρόνια, τά τοιχώματα των άγγείων σκληρύνονται και ένα άνεπαίσθητο κτύπημα μπορεί να προξενήση ρήξη, που ακολουθείται από διάχυση αίματος στους ιστούς.

προκαλούν κάκωση στους βαθύτερα κειμένους ιστούς χωρίς να λυθί ή συνέχεια του δέρματος. Κτυπήματα από γροθιά ή ρόπαλο, τσιμπήματα στο χέρι ή στο πόδι, κτυπήματα στο κεφάλι από πτώσεις, κτυπήματα στην πόρτα ή τραυματισμοί από αυτοκίνητο, όποιοδήποτε από τά άνωτέρω άτυχήματα μπορεί να προκαλέση κακώσεις των βαθυτέρων ιστών. Στην προσπάθεια της φύσεως να επανορθώση τη βλάβη γίνεται τοπικά μεγάλη υπεραίμια των αιμοφόρων άγγείων. Φυσική συνέπεια είναι ή διόγκωσις της περιοχής της θλάσεως. Το αίμα μπορεί να διαχυθί στους ιστούς και να μαυρίση.

'Η πρώτη φροντίδα σε τέτοια περίπτωση άτυχήματος είναι ή διακοπή της αιμορραγίας, που μπορεί να συνεχίζεται κάτω από το δέρμα. Αυτό συνήθως επιτυγχάνεται με άνύψωση του μέλους, έλαφρή πίεση και ψυχρά επιθέματα, έφόσον ληφθούν αυτά τά μέτρα άμέσως μετά από το άτύχημα. Λίγες ώρες άργότερα ή την επομένη ημέρα, τά ίδια μέτρα θα κάνουν λίγο ή καθόλου καλό. Για να έλαττώσετε το οίδημα, αν συνεχίζεται, και για ν' αυξήσετε την κυκλοφορία στο μέλος, ώστε να έπιταχυνθί ή θεραπεία, οι έναλλασσόμενες θερμές και ψυχρές κομπρέσες είναι αποτελεσματικές.

Μεταφρ. ΚΟΣΜΑΣ Α. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Τά μαθήματα της «Οίκου Νοσηλείας» είναι μιά προσφορά του Ε.Ε.Σ. προς το κοινόν. Είναι έξ διάφορες σειρές, σε έξ δίωρα μαθήματα, που δίδονται υπό Διπλωματούχων 'Αδελφών της Σχολής Ν.Ε.Ε.Σ. και 'Εθελοντών, τρεις φορές την εβδομάδα. Να τί μās λένουν σε μιά έκθεσι τους δύο μαθήτριες του Γυμνασίου Γκούρας Κορινθίας, που πήραν μαθήματα υπό 'Αδελφών του Ε.Ε.Σ.

Με μεγάλην χαρά μās ανήγγειλεν ένα πρωτό ό κ. Λυκειάρχης μας ότι 'Αδελφή του Ε.Ε.Σ. θα επισκέπτετο το μικρό μας χωριό για να διδάξη τά μαθήματα της «Οίκου Νοσηλείας». Πρέπει να θεωρούμε τιμήν μας αυτό, διότι είναι το πρώτο χωριό της περιφέρειας μας που θα διαχθούν τά μαθήματα του 'Ελ. 'Ερυθρού Σταυρού «Οίκου Νοσηλείας». Πρέπει επίσης να λεχθί ότι έμεις με μεγάλη χαρά έδεχθήκαμε, αν και είμαστε από χωριά και διαθέτουμε τόσον λίγο χρόνο, άφοι πρέπει να όδοιπορήσουμε τρεις ώρες μέσα στο κρύο και το χιόνι.

Και νά, ήλθε ή ημέρα που ήρχισαν τά μαθήματα. 'Η 'Εθελοντής 'Αδελφή Διδάσκουσα δις 'Ελένη Τραβασάρου μās διεβίβασεν τούς χαιρετισμούς του 'Ελ. 'Ερ. Σταυρού και με χαρά άρχισαμε. 'Από το πρώτο κιάλα μάθημα έμείναμε κετενθουσιασμένες και είδαμε πόσα χρήσιμα πράγματα έπρόκειτο να διδαχθούμε. Δυστυχώς όμως οι ήμέρες έπερνούσαν, και συνεπώς και τά μαθήματα έπαιρναν τέλος.

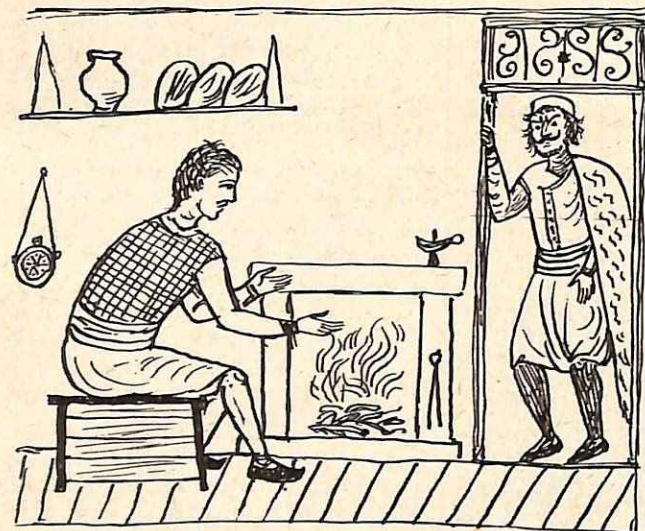
Πόσα και πόσα δεν έμάθαμε από την μεγάλη αυτή θυσία του Ε.Ε.Σ. ! Διότι έμεις τ' άγνοούσαμε, έπειδή ή έπαρχία, όπως πάντα συμβαίνει ένεκα της έλλείψεως μέσων, παραμελείται. 'Ομως νά... 'Ο 'Ελληνικός 'Ερ. Σταυρός ποτέ δεν την έξέχασε την έπαρχία και μένει πάντα κοντά της. Δι' αυτό ευχαριστούμε τον Ε.Ε.Σ. με τις καλλίτερες ευχαριστίες μας διά την θυσίαν του. Πρέπει επίσης να ευχαριστήσουμε και την 'Αδελφή, που και αυτή παρ' όλες τās δυσκολίας, το κρύο και το χιόνι, δεν έλειψε ποτέ και μās περιέβαλε με μεγάλη χαρά και αγάπη σαν στοργική Μητέρα και μās έμαθε τόσα πολύτιμα πράγματα.

Τελειώνουμε στέλνοντας ευχαριστίες εις τον Ε.Ε.Σ. και του λέμε πώς πάντα όλόψυχα θα είμεθα κοντά του.

ΑΓΓΕΛ. και ΑΔΡ. ΧΑΡΛΑΥΤΗ

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΥ

ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΓΙΑΛΟ γιαλό πρὸς τὸ Σού-
νιο συναπαντᾷς ἀντίκρυ στὸ ἀκρωτήρι Ζωστή-
ρας, ἓνα νησί πού λέγεται Φλέβες. Οἱ ἀρχαῖοι τὸ ὠ-
νομάτιζαν Φάβρα. Στὴν πλευρὰ αὐτῆς τῆς Ἀττικῆς
ξεσποῦν οἱ βοριάδες καὶ οἱ βορειοανατολικοὶ περιοδικοὶ
ἄνεμοι, τὰ μελτέμια, γι' αὐτὸ καὶ ὑπάρχει ἐκεῖ φάρος
πού βγάζει τρεῖς λευκὲς ἐκλάμψεις. Τὸ νησί ἔχει τὴ
συννηθισμένη βλάστηση τοῦ ἀττικοῦ τοπίου: σκίνα καὶ
ἄλλα χαμόκλαδα καὶ πεῦκα. Βέβαια ἐξὸν τὸ ἀμπέλι,
γιατὶ τὸ ἔδαφός του εἶναι χέρσο καὶ κανένας δὲν τὸ
καλλιέργησε ἴσαμε σήμερα, ἐδῶ καὶ ἐκατόχρονα.

“Οποῖος κι ἂν εἶσαι, ἔλα δῶ νὰ ζεσταθῇς...”
Σχεδιασμοὶ ΡΑΛΛΗ ΚΟΥΤΙΑΝ

“Ὁμως φαντάζει ἀπὸ μακριὰ ἀρκετὰ πράσινο, ἀκόμα
καὶ τὸ χειμῶνα.

Τὰ παλῆα χρόνια βοσκοὶ τῆς Ἀττικῆς κατέβαιναν
μὲ τὰ κοπάδια τους στὸ ἀκρογιάλι, φόρτωναν τ' ἄρ-
νιά τους ἀπάνω σὲ σχεδιές ἢ σὲ ἄλλα πλεούμενα καὶ
πλέανε στὶς Φλέβες. Τὰ πρόβατα ἔβοσκαν ἐκεῖ ἄνετα
καὶ ἡ φύλαξή τους ἦταν πιὸ εὐκόλη μιὰ καὶ ὀλόγυρα
ἦταν ἡ θάλασσα πού, ὅπως ξέρετε, τόσο τὴ φοβοῦνται
τὰ ζῶα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ σκύλο καὶ τὸ ἄλογο. Τέτοια
διαπεραίωση κοπαδιῶν ἀπὸ τὴ μιὰν ἀκρογιαλιά στὴν
ἄλλη μὲ λογῆς λογῆς περάματα, πορθμεῖα καὶ παρό-
μοια πλεούμενα (σήμερα οἱ ξενομανεῖς Ρωμιοὶ ὀνο-
μάζουν τὸ πορθμεῖο «φέρυ-μπῶτ!») πρέπει νὰ ἦταν
κάτι τὸ ιδιαίτερα γραφικὸ καὶ θὰ μετρίαζε κάθε φορὰ
τὴ μονοτονία τῆς ἀπόλυτης μοναξιάς πού ἐξουσίαζε
τὰ παλῆα χιόνια τὸ τότε ἐρημικὸ τοπίο τῆς Ἀττικῆς.

Μὲ τὸν καιρὸ ὅμως ἡ κίνηση αὐτῆ τῶν βοσκῶν
μὲ τὰ κοπάδια τους λιγόστευε ὀλοένα. Ἀρνιά φοροῦ-
σαν δίχως ιδιαίτερο λόγο. Τὸ κακὸ ἄρχισε μὲ σπορα-
δικὰ κρούσματα, ἀλλὰ ὀλοένα μεγάλωνε. Οἱ βοσκοὶ
παρατήρησαν πῶς τὰ ζῶα πού ἀξάφνα γονάτιζαν ἔτσι
ἀπάνω στὴ βοσκὴ καὶ ἔγερναν στὸ πλευρὸ γιὰ νὰ μὴν
ξενασκηθῶν πιά στὰ πόδια τους, εἶχαν στὴ ράχη
ἓνα μαῦρο σημάδι, κάτι σὰν καψάλισμα. Τὴν ἀρρώ-

στια αὐτὴ στὰ χρόνια μας τὴν λένε ἄνθρακα. Οἱ πα-
λαιοὶ δὲν κατάφεραν νὰ βροῦν τὴν αἰτία τοῦ θανατικοῦ.

Οἱ βοσκοὶ πού, κατατρομαγμένοι, γύριζαν στὴ
στεριά μὲ τὰ ἀπομεινάρια τοῦ κοπαδιοῦ τους, ἄρχιζαν
νὰ διηγοῦνται παράξενα πράματα, σιγαλόφωνα ὅμως,
ὅπως συνηθίζουν ὅταν μιλοῦν γιὰ ἀσυνήθιστους νε-
κρούς. Τὴ νύχτα πού εἶχε σηκωθῇ νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὰ
πρόβατα στὸ πρόχειρο πέτρινο μαντρί μὲ τὴ χαμηλὴ
σκέπη, τὴν καμωμένη ἀπὸ κλαδιά θάμνων, κάποιος
βοσκὸς εἶχε παρατηρήσει ἓναν ἄνθρωπο νὰ πλανιέται
ἄσκοπα ἐκεῖ γύρω καὶ νὰ χάνεται πάλι στὸ σκοτάδι.
“Ἄλλος πάλι εἶχε ἀκούσει κάτι σὰν πνιχτὸ βογγητὸ
πού ἀνακατενόταν μὲ τὸ ρόχθο τοῦ κύματος γιὰ νὰ
ξενασβῇ στὸν ἀέρα.

— Θᾶναι ὁ Καπετάνιος, εἶπαν οἱ ἡλικιωμένοι.
Ποῖός ἦταν αὐτὸς ὁ Καπετάνιος; Τὴν ἱστορία του
τὴν εἶχαν ἀκούσει ἀπὸ τοὺς πατεράδες τους. Ἡ μιὰ
γενεὰ, παπούς ἢ γιαγιά, τὴ διηγόταν στὴν ἄλλη.

Τὰ σκοτεινὰ ἐκεῖνα χρόνια, εἴτε πόλεμος ἦταν
εἴτε εἰρήνη, οἱ ληστοπειρατές, οἱ περίφημοι κουρσά-
ροι, ἦταν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος τῶν θαλασσῶν, τόσο
τῶν πλεούμενων πού μεταφέρανε πειράματα ἀπὸ ἓναν
τόπο στὸν ἄλλο, ὅσο καὶ τῶν κατοίκων πού εἶχαν
τοὺς οἰκισμοὺς τους κοντὰ στὴ θάλασσα. Ἀνάμεσα
στοὺς πειρατὲς οἱ Ἀλγερίνοι, ἀπόγονοι τῶν Βισι-
γόθων καὶ τῶν βορειοαφρικανῶν ἰθαγενῶν, ἦταν ξα-
κουστοὶ γιὰ τὴν ἀρπαχτικότητα καὶ τὴ θηριωδία τους.
Ἀλλὰ καὶ Ρωμιοὶ πειρατὲς, λιγοστοὶ τοῦτοι, ὥργω-
ναν μὲ τὰ γοργὰ καράβια τους τὸ Ἰόνιο καὶ τὸ Αἰ-
γαῖο, κυνηγώντας πιότερο τὸ τούρκικο βιός καὶ τὰ
πλεούμενα πού ἐφωδίαζαν τὸν πολεμικὸ στόλο τοῦ
Πατισᾶχ μὲ τρόφιμα καὶ ἄλλα χρειζόμενα.

Μιὰ νύχτα ταραγμένη, πού τὰ στοιχεῖα εἶχαν συμ-
φωνήσει νὰ μὴν ἀφήσουν στὸν ἀφρὸ κατάρτι ὄρθιο καὶ
ξάρτια γερά, ἓνα τέτοιο πειρατικὸ καράβι κατέβαινε
ἀπὸ τὴν κουρσεμένη Σκιάθου μὲ κατεύθυνση πρὸς τὸν
Πελοπόννησο. Ὁ καπετάνιος, ἀπελπισμένος, ἀγωνι-
ζόταν πιά μόνον μὲ τὸ τιμόνι νὰ γλυτώσῃ τὴ γολέτα
του ἀπὸ τὸ ναυάγιο. Στὸ τέλος, ἓνα πελώριο κύμα
ἔρριξε τὸ σκάφος στοὺς βράχους διαλύοντάς το σὲ
δύο. “Ὅ,τι εἶχε καὶ δὲν εἶχε, τὸ παρασύρανε καὶ τὸ
ρούφηξαν τὰ κύματα. Πεντέξῃ σκλαβωμένοι, ἄλυ-
σοδεμένοι μέσα στὸ ἀμπάρι, πνίγηκαν μονομιᾶς. Κα-
πετάνιος καὶ πλήρωμα, ἐξὸν ἀπὸ δυὸ νομάτους πού
τοὺς κατάπιε κι αὐτοὺς τὸ νερὸ, κατάφεραν νὰ σκαρ-
φαλῶσουν στὴ στεριά. Ἡ στεριά αὐτὴ ἦταν οἱ Φλέβες.

Ἀποκλεισμένοι στὸ ἐρημονήσι, μὴν τολμώντας
καὶ μὴν μπορώντας ἄλλωστε νὰ περαιωθοῦν στὴν
ἀττικὴ στεριά, θὰ πέθαιναν σίγουρα τῆς πείνας. Μέ-
σα στὰ χαμόδεντρα καὶ τὰ χαμόκλαδα μὴτε λαγός,
μὴτε πέρδικα. Μὴτε βολοῦσε νὰ πιάσουν κανένα ψάρι
στὰ θολωμένα νερά, μὴν ἔχοντας οὔτε δίχτυ οὔτε
ἀρμυθιά. Ὅποτε ὁ Καπετάνιος ἔβαλε σ' ἐφαρμογὴ
τὸ σατανικὸ του σχέδιο. Κάθε τόσο ἔσφαζαν καὶ ἀπὸ
ἓναν ναύτη, τὸν σούβλιζαν καὶ τὸν ἔτρωγαν. Στὸ τέ-
λος ἔμειναν δυό: ὁ καπετάνιος καὶ ὁ τελευταῖος ναύ-
της. Στὴν πάλι, πού μοιραῖα ἀκολούθησε, βγῆκε
νικητὴς ὁ πρῶτος, θερίο μονάχο, γεροδεμένος καὶ ἀ-

πάνθρωπος. Κι ἅμα ἔφαγε καὶ τὸν τελευταῖο του ναύ-
τη, ὁ Καπετάνιος ἔμεινε μόνος κι ὕστερα πιά φαγώ-
θηκε κι αὐτὸς ἀπὸ τὴν πείνα καὶ τὶς τύψεις. Καί,
ἄθαφτος καὶ ἄλλαυτος, βρυκολάκισε, μαύρη ψυχὴ,
μὴ βρίσκοντας ἡσυχία.

Μιὰ νύχτα ἓνας βοσκὸς καθισμένος ἐμπρὸς στὴ
φωτιά πού εἶχε ἀναμμένη γιὰ νὰ ζεσταθῇ, εἶδε κάτι
σὰν ἄνθρωπο νὰ γυροφέρνῃ τὸ μαντρί. Μισοκοιμισμέ-
νος καθὼς ἦταν, δὲν ἔδωσε ιδιαίτερη σημασία στὸ
ὄραμά του καὶ ξένοιασε. Ξανανοίγοντας τὰ μάτια
βεβαιώθηκε τούτῃ τὴ φορὰ πῶς ὁ ἴσκιος ἦταν ἄν-
θρωπος.

— Ὅποιος κι ἂν εἶσαι, ἔλα δῶ νὰ ζεσταθῇς τοῦ
φωναί. Σίγουρα θὰ κρυώνῃς μὲ τοῦτο τὸ ξαστερόπαγο.

Ἦταν παληκάρι ἐγκαρδιωμένο ὁ βοσκός, πού δὲ
φοβόταν οὔτε στοιχεῖα οὔτε δαιμόνους. Μὰ ἦταν καὶ
ἄλλο τόσο καλός. Καλὴ καρδιά, μάλαμα, πονετικῆς
μάνας κλήρα. Ὁ ἄγνωστος ἦρθε καὶ κόνεψε πλάγι του.

— Νά, πάρε καὶ τὴν κάπα, ρίξε τὴν στὴ ράχη σου.
Ἐγὼ δὲν τὴ χρειάζομαι, ξαναλέει τὸ παληκάρι. Τοῦ
ἔδωσε καὶ γάλα νὰ πιῇ ἀπὸ ξύλινη κούπα. Καὶ βλέ-
ποντάς τον νὰ μὴ μιλή, λαλοῦσε τὸ ἴδιο τὸ παληκάρι
γιὰ κεῖνον. Καὶ τοῦ διηγῆθηκε τοῦτο κι ἐκεῖνο, γιὰ
τὴν ἀρρώστια πού θέριζε τὰ πρόβατα, γιὰ τὴ ζωὴ του
στὸ σπίτι ἐκεῖ ἀντίκρυ στὴ στεριά καὶ μέσα στὴ σπη-
λιά πού τοῦ χρησίμευε γιὰ στάνη, γιὰ τὸ κριάρι καὶ
τὰ πρόβατα, γιὰ τὰ κομμάτια πού ἦταν ὑποχρεωμένοι
νὰ δίνουν στὸν Τοῦρκο ἀγά, γιὰ τὰ ἀπομεινάρια τοῦ
ναυαγίου πού κάπου κάπου ξερνοῦσε ἡ θαλασσοτα-
ραχὴ στὸ ἀκρογιάλι. Νά, καὶ ὅταν βρῖσκανε κανέναν
πνιγμένο, πρησμένο τούμπανο, τὸν θάβανε καὶ φώ-
ναζαν τὸν παπὰ νὰ ψάλῃ τρισάγιο γιὰ τὴν ἀνάπαυση
τῆς ψυχῆς του.

Ἀπᾶνω σ' αὐτά, ὥς πού νὰ γυρίσῃ νὰ δῇ, ὁ βο-
σκὸς ἔχασε τὸν ξένον ἄγνωστο ἀπὸ τὰ μάτια του.
Ἀπὸ τὴ βραδιά ἐκείνη τὸ φάντασμα τοῦ Καπετάνιου
— γιατί αὐτὸς ἦταν ὁ βρυκολάκας πού εἶχε πάει νὰ
χαμοκουκουβιάσῃ πλάγι στὸ βοσκὸ — δὲν ξαναφάνη-
κε. Μήτε ἀκούστηκε πιά ἀνθρώπινος βόγγος στὸ ἀ-
πόκοσμο ἀκρογιάλι τῶν Φλεβῶν. Καὶ μὴτε πιά ψό-
φησε ἄλλο ἀρνὶ ἀπὸ τὸ μαῦρο θανατικὸ. Τώρα ξαναρ-
χισαν καὶ ἄλλοι βοσκοὶ νὰ περαιώνουν πάλι τὰ κοπά-
δια τους μὲ σχεδιές καὶ ψαρόβαρκες στὸ νησί.

Ὁ Καπετάνιος εἶχε εὑρεῖ τὴν ἡσυχία του. Ἡ
καλωσύνη τοῦ νέου βοσκοῦ εἶχε σταθῇ βάλσαμο στὴ
μαυρισμένη του ψυχὴ. Ἡ καλωσύνη πού νικαίει ὡς
καὶ τὸ θάνατο.

ΟΡΙΣΜΟΙ

Ἐνα πρόβλημα εἶναι τὸ πῶς θὰ διατηρήσουμε
τὴν ἄγρια φύση στὴν ὑπαιθρο καὶ νὰ ξεριζώσουμε τὴ
ζούγκλα ἀπὸ τίς πόλεις.

Ἀπ' τὴ στιγμή πού καθησυχάζουμε τὴ συνεί-
δησή μας ὅτι τὸ τάδε πράμα εἶναι ἓνα ἀναγκαῖο κακό,
ἀρχίζει νὰ μᾶς φαίνεται ὅλο καὶ πιὸ ἀναγκαῖο καὶ
συνεχῶς λιγώτερο κακό.

Ζωὴ εἶναι ἡ τέχνη τῆς ἱχθυογραφίας χωρὶς γο-
μολάστιχα.

Οἱ πιὸ παλῆς καὶ πιὸ σύντομες λέξεις («ναί» καὶ
«ὄχι») εἶν' ἐκεῖνες πού χρειάζονται τὴν πιὸ πολλὴ
σκέψη.

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ

«Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πωλεῦσαντες»

Εἶναι τραγὴ ἡ χαρὰ τῶν Ἀποστόλων
τὸν Κύριον ἰδόντες, μὰ τρόπο δὲν βρῆκαν
νὰ πείσουνε τὸν Δίδυμον, πού ἐξ ὧν
αὐτὸς δὲν ἦταν τὸν Ἰησοῦ ὡς χαρήκαν.

Τοῦ κόσμου εἶναι οἱ μικρόψυχοι, στὸ θόλον
πού δὲν κοιτάξαν τοῦ οὐρανοῦ, ὡς χαθῆκαν,
τὸ ἄστρο, πού δείχνει σωτηρίας πόλον,
καὶ σ' ἀπιστίας πέλαγος πνιγῆκαν.

Ἀπλοῖκοι οἱ σοφοὶ γιὰ τοὺς Θωμάδες,
καὶ εὐφάνταστοι οἱ πιστοὶ πού δὲν διστάζουν
Θεὸν τους τὸν Ἰησοῦ γιὰ νὰ λατρεύουν.

Σὰ ῥοτῇ «ὁ Νυμφίος» μάταια θὰ φωνάζουν
«ὁ Κύριός μου». Θὰ εἶν' σβησταὶ οἱ λαμπάδες.
Μακάριοι ὅσοι δὲν ἴδουν καὶ πιστεύουν.

ΘΕΟΔ. Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
NTYNAN

Ὁ ἀλτροῦισμός, τὰ μεγάλα ἰδανικά
— βάλσαμο στὶς ἀνθρώπινες πληγές —
σοῦδωσαν τὴν μυστικὴ πνοὴ
τῶν ἀθανάτων.

Λούστηκες στὴ λίμνη τῶν ἡμιθέων
στεφανωμένοι μὲ τὸ χρυσορόδινο
στεφάνι τῆς ἀνατολῆς...!

NANA Π. ΚΟΝΤΟΥ

ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΕΤΕ ΤΑ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΑ

Μόνα τους οὔτε στιγμή

Ἐνα ἀγοράκι δυὸ χρονῶν τὸ ἔχαν ἀφήσει μόνο.
Κι ἀρπάζει ἓνα κόκκινο ἀμέσως μπουκαλάκι,
πού στὸ τραπέζι τ' ἀφήσαν μ' ὑγρὸ ἐντομοκτόνο,
τ' ἀνοίγει, τὸ ρουφᾷ μεμιάς καί... πάει τὸ καημενάκι!

Ἄλλο στὴ σκάφη πνίγηκε κι ἓνα ἄλλο ζεματίστηκε
κι ἓνα ἄλλο ἀπ' τὸ μπαλκόνι του τὸ δύστυχο γκρεμίστηκε.
Καὶ ὅλα τούτα γίνονται, διότι τὰ παιδιὰ τους
πολλὲς μητέρες δυστυχῶς τ' ἀφήνουν μοναχὰ τους.
Λοιπὸν προσέξτε. Ἐνα μικρὸ δὲν πρέπει νὰ τ' ἀφήνετε
οὔτε στιγμή μονάχο του. Δὲν ξέρετε τί γίνεται...

Ο ΠΑΠΟΥΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΣΑΣ

— Οἱ φράουλες —

Οἱ φράουλες ἀπ' τοὺς καρπούς
εἶναι τοὺς ὠραιότερους,
ἀλλὰ συγχρόνως, φίλοι μου,
κι ἀπ' τοὺς ὠφελιμότερους.

Τριακόσια γραμμάρια πρὶν ἀπ' τὸ φαγητό,
κάθε ἡμέρα τακτικά,
εἶν' ἓνα φάρμακο ἐκλεκτὸ
γιὰ ὅσους ὑποφέρουν ἀπὸ ἀρθρίτικα.

Μὰ κι ἀπὸ πέτρες στὰ νεφρὰ ἐκεῖνοι πού ὑποφέρουν
πρέπει καλὰ νὰ ξέρουνε,
ὅτι ἂν τρῶνε φράουλες πολλὴ θὰ ὠφεληθοῦνε.
Εἶναι σπουδαῖο γιαιτρικὸ κι ἄς μὴν τὸ λησμονοῦνε.

Η ΓΙΑΓΙΑ

χειώδους 'Εκπαίδευσως 'Αρρένων Κορυθαλλού Πειραιώς.

4. 'Εκ δωρεάς του Βασιλικού Ε. Ν. Νεότητος 392 χαρτοαβότα με σχολικών υλικών εις Σχολεία ενδυνάμειον περιοχών Μασσαχουσέτας και 'Ηπείρου.

5. 'Εκ δωρεάς του Βελγικού Ε. Ν. Νεότητος 10 πένταξες ζωγραφικής (εκ προγενεστέρων δωρεών) εις Σχολεία 'Ενδοχώρας.

6) 'Εκ δωρεάς του Γερμανικού Ε. Ν. Νεότητος α) 167 τεμάχια σχολικών ειδών (εκ προγενεστέρων δωρεών) εις σχολεία 'Ενδοχώρας, β) 51 πατηνίδια εις 'Οργανοτροφείον Ζακύνθου και 'Ασολιπείον Ε.Ε.Σ. εν Λέρω, γ) 49 κιβώτια με σχολικών υλικών και ειδή Πρώτων Βοηθειών (εξ ών 20 κιβώτια εκ προγενεστέρων δωρεών) εις 51 Δημ. Σχολεία Μασσαχουσέτας, Θράκης, 'Ηπείρου, Θεσσαλίας, Πελοποννήσου, Εύβοιας, Κρήτης, Νήσων Αιγαίου και Δωδεκανήσου. δ) 15 σπαρτίδια με ειδή υγιεινής εις 'Οργανοτροφείον Ζακύνθου.

7. 'Εκ δωρεάς του Καναδικού Ε. Ν. Νεότητος α) 205 τεμάχια σχολικών ειδών (εκ προγενεστέρων δωρεών) εις 'Αναμορφωτικά Καταστήματα Στοιχειώδους και επαγγελματικής Εκπαίδευσως Κορυθαλλού Πειραιώς β) 51 πατηνίδια εις 'Οργανοτροφείον Ζακύνθου και 'Ασολιπείον Ε.Ε.Σ. εν Λέρω, γ) 49 κιβώτια με σχολικών υλικών και ειδή Πρώτων Βοηθειών (εξ ών 20 κιβώτια εκ προγενεστέρων δωρεών) εις 51 Δημ. Σχολεία Μασσαχουσέτας, Θράκης, 'Ηπείρου, Θεσσαλίας, Πελοποννήσου, Εύβοιας, Κρήτης, Νήσων Αιγαίου και Δωδεκανήσου. δ) 15 σπαρτίδια με ειδή υγιεινής εις 'Οργανοτροφείον Ζακύνθου.

8. 'Εκ δωρεάς Νορβηγικού Ε. Ν. Νεότητος 105 κιβώτια με σχολικά δώρα (εκ προγενεστέρων δωρεών) εις 'Εκκλησιαστικόν 'Οργανοτροφείον Βουλιαγμένης, Μαθητικόν 'Οργανοτροφείον Θήρας, 'Αναμορφωτικόν Κατάστημα Θηλέων 'Αθηνών, 'Οργανοτροφείον Σχολίων 'Αθηνών 'Ελληνικό Σπίτι και Σχολήν Νοσοκόμων και 'Επισκεπτριών 'Αδελφών Ε.Ε.Σ.

9. 'Εκ δωρεάς 'Ολλανδικού Ε. Ν. Νεότητος α) 8 κλινικοεπτάσματα εις 'Εκκλ. 'Οργανοτροφείον Καλαβρύτων και Δημ. Βρεφονησιών 'Αθηνών. β) 4 κιβώτια με παιδικών και βρεφικών ιματισμών και ειδή κλινικοεπτάσματα εις τὸ Κέντρον βρεφών 'Η μητέρα' 'Αγ. 'Αναργύρων 'Αττικής.

10. 'Εκ δωρεάς του St. Mary's Dominican High School Νέας 'Ορλεάνης 'Αμερικής 20 κιβώτια με σχολικά δώρα εις τὸ Γυμνάσιον Θηλέων Εξάνθης.

11. 'Εκ δωρεάς του Conniston Junior High School Φλώριδος Β. 'Αμερικής 1 δέμα με σχολικά ειδή εις τὸ 'Οργανοτροφείον Φλωρίνης.

12. 'Εκ δωρεάς τῶν 'Ελλήνων 'Ερυθροσταυριτών α) 695 κλά με σχολικών υλικών, ιματισμών, τρόφιμα, παιγνίδια κλπ. συνολικὸν βάρος 9.259.800/000 χιλιogramμῶν εις 121 Σχολεία ενδυνάμειον περιοχών Μασσαχουσέτας, Θράκης, 'Ηπείρου, Θεσσαλίας, Στερ. 'Ελλάδος, Πελοποννήσου, Εύβοιας, Κρήτης και Νήσων Αιγαίου και 'Ιονίου Πελάγους. β) 89 θρανία εις Σχολεία Ν. 'Ιωνίας, Περιστερίου και Κορυθαλλού Πειραιώς.

ΙΕ' Συμβολή Περιφερειακῶν 'Επιτροπῶν Ε.Ε.Σ. Νεότητος

Σημαντικὴ ὑπέρβη κατά τὸ ἔτος 1965 ἐν τῷ συνόλῳ τῆς ἡ συμβολῆς τῶν Περιφερειακῶν 'Επιτροπῶν Ε.Ε.Σ. Νεότητος εις τὴν εὐδωσιν τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος.

ΙΣΤ' 'Ερυθροσταυρικὸν πένθος

'Επὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἐπιδότου Μέλους τῆς 'Εφορείας Ε.Ε.Σ.Ν. Βασιλείου Λυμπερί, Διευθυντοῦ Σχολικῆς 'Υγιεινῆς τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων, τοῦ ὁποῦ ἡ ἀπόλυσις κατέβηκε κατὰ τὴν 'Ερυθροσταυρικὴν οἰκονομίαν, ἥς τὰ ἱδανικά ὑπηρετήσα με ἀποσιώσων ἐπὶ 25ετίαν, ἡ 'Εφορεία τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. ἐξέδωκε φήμισμα, τὸ ὁποῖον διαβίβασε μετὰ συλλυπητηρίου ἐπιστολῆς εις τὴν οἰκονομίαν του, τὰς δὲ διατεθείσας ὑπὸ τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. 1.000 δραχμὰς εις μνήμην τοῦ ἐκλιπόντος, ἀπέπεσε ὡς βραβεῖον εις ὁδὸν 'Ερυθροσταυρικῆς οἰκονομίας.

ΙΖ' Εὐαρέσκεια πρὸς τὸ Προσωπικὸν τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος

'Η 'Εφορεία τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος εὐρίσκειται καὶ ἐφέτος εις τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀπόλυτον αὐτῆς εὐαρέσκειαν πρὸς τὸ προσωπικὸν τῶν Γραμμῶν Ε.Ε.Σ. Νεότητος, διὰ τὸν ἐπιχειρηθέντα ἔργον καὶ ἐργαστικότητά, ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν καθηκόντων του καὶ ὅλης ἰδιαίτερως πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτοῦ.

'Εν 'Αθήναις τῇ 11ῃ Φεβρουαρίου 1966

Ὁ Πρόεδρος Ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς 'Εφορείας Ε.Ε.Σ.Ν. τῆς 'Εφορείας Ε.Ε.Σ.Ν. Π.ΓΕΩΡΓΙΟΥΝΤΖΟΣ ΧΡ.ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΙ ΥΠΟΘΕΣΙΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ

('Αποστολαὶ ἀπ' εὐθείας)

1) Τὸ Δημ. Σχολ. 'Αμπελοχωρίου Καλαμπάσας, 280 δρχ. ὑπὲρ τῶν σεισμοπλήκτων.

2) Τὸ Σμαράγδειον 'Εκπαιδευτήριον Κάτω Πεύκης 'Αττικῆς, εἰδή βοήθειας εἰς ἀπόρους.

3) Τὸ Δημ. Σχολ. Λιβαδίας Σιντικής, 250 δρχ. καὶ ἱματισμὸν εἰς τοὺς σεισμοπλήκτους.

4) Τὸ Δημ. Σχολ. Σπολαίτας 'Αγρινίου, εἰδή βοήθειας εἰς τοὺς σεισμοπλήκτους.

5) Τὸ Λύκειον «'Ελληνισμός» Σταυριανοῦ Πειραιῶς, εἰδή βοήθειας εἰς ἀπόρους.

6) Τὸ Γυμνάσιον 'Αλιστράτης, εἰδή βοήθειας εἰς ἀπόρους.

7) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Βύρωνος, εἰδή βοήθειας εἰς τοὺς σεισμοπλήκτους.

8) Τὸ Δημ. Σχολ. Βραχυνέων Πατρῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τοὺς σεισμοπλήκτους.

9) Τὸ Δημ. Σχολ. Βασκίνης Κυνουρίας, εἰδή βοήθειας εἰς τοὺς σεισμοπλήκτους.

10) Τὸ 21ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τοὺς σεισμοπλήκτους.

11) Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. Πατρῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τοὺς σεισμοπλήκτους.

12) Τὸ Δημ. Σχολ. Σμαρίου Πεδιάδος, εἰδή βοήθειας εἰς Νηπιαγωγεῖα Τριτοτάμου καὶ Νέου Καυκάσου Φλωρίνης.

13) Τὸ 15ον Δημ. Σχολ. Νυαίας, εἰδή βοήθειας εἰς τοὺς σεισμοπλήκτους.

14) Τὸ Δημ. Σχολ. 'Οσσης Λαρίσης, εἰδή βοήθειας εἰς τὴν Παιδικὴν Στέγην Λαρίσης.

15) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Πόρου, εἰδή βοήθειας εἰς Δημ. Σχολεῖον καὶ Γυμνάσιον Φουρνᾶς Εὐρυτανίας.

16) Τὸ 38ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τοὺς σεισμοπλήκτους.

17) Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Ν. Σμύρνης, εἰδή βοήθειας εἰς τοὺς σεισμοπλήκτους.

18) Τὸ 9ον Δημ. Σχολ. Καλλιθέας, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Σερφίδου, Κυκλάδων.

19) Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τοὺς σεισμοπλήκτους.

20) Τὸ Γυμν. Θηλέων Σάμου, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους.

21) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Λεβαδείας, εἰδή βοήθειας καὶ κλινικοεπτάσματα ἀξίας 1.000 δρχ. εἰς ἀπόρους.

22) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. 'Ερυθρῶν Θηβῶν, εἰδή βοήθειας εἰς Δημ. Σχολ. Βίνιαννης καὶ Φουρνᾶς Εὐρυτανίας.

23) Τὸ Δημ. Σχολ. Βρυσῶν 'Αποκορώνου Χανίων, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους Εὐρυτανίας.

24) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. 'Αμαρουσίου, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους Εὐρυτανίας.

25) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Κορίνθου, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους Εὐρυτανίας καὶ Δημ. Σχολ. Πανδρόσου Κομοτινῆς.

26) Τὸ 7ον Δημ. Σχολ. Δάφνης, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους Εὐρυτανίας.

27) Τὸ 11ον Δημ. Σχολ. Ν. 'Ιωνίας 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους Εὐρυτανίας.

28) Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Ν. Σμύρνης, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους Εὐρυτανίας.

νης, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους Εὐρυτανίας.

29) Τὸ Δημ. Σχολ. Τερψιθέας Γλυφάδας, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους.

30) Τὸ Δημ. Σχολ. Καλυβίων Καλαμπάσας, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους.

31) Τὸ 30ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους.

32) Τὸ Λύκειον 'Αγίου Νικολάου Κρήτης, 1711,50 δρχ. εἰς ἀπόρους.

33) Τὸ Δημ. Σχολ. Δράμας, εἰδή βοήθειας εἰς ἀσθενεῖς.

34) Τὸ Δημ. Σχολ. Κρήνης Χαλκιδικῆς, 200 δρχ. εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Συκιάς Χαλκιδικῆς.

35) Τὸ 25ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους.

36) Τὸ 11ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς ἀπόρους.

37) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Ζωγράφου, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Φουρνᾶς Εὐρυτανίας.

38) Τὸ 20ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους Εὐρυτανίας.

39) Τὸ 48ον Δημ. Σχολ. Θεσ/νίκης, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους Εὐρυτανίας.

40) Τὸ 3ον Δημ. Σχολ. Καλλιθέας, εἰδή βοήθειας εἰς ἀπορα Σχολεῖα τῆς 'Ηπείρου.

41) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Παπαδατῶν Μεσολογγίου, Κοσκινᾶ Δριμῶνος Τριγωνίδος, Πλάκας 'Αποκορώνου Χανίων, Μεγίστης Καστελλορίζου, 'Αρκειῶν, 'Αγαθονησιῶν Καλὺμνου καὶ Ζώνης 'Ορεστιάδος.

42) Τὸ Γυμν. Θηλέων Μυτιλήνης, εἰδή βοήθειας εἰς Παταγῶν 'Ορεστιάδος.

43) Τὸ 12ον Δημ. Σχολ. Νυαίας, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους Εὐρυτανίας.

44) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Νυαίας, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους Εὐρυτανίας.

45) Τὸ 7ον Δημ. Σχολ. Χίου, αὐτὰ εἰς τὸ 'Οργανοτροφεῖον τῆς πόλεως τῶν.

46) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους.

47) Τὸ 'Ιδιωτικὸν Σχολ. Α.Κ.Ι.Π. Σούδας Χανίων, 600 δρχ. εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Σούδας πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν μαθητικῶν συσσιτίων, ἐποπτικὰ ὄργανα εἰς τὸ Δημ. Σχολ. 'Αρχοντικῆς Ρεθύμνης.

48) Τὸ 8ον Δημ. Σχολ. Νυαίας Πειραιῶς, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους.

49) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. 'Αμφίσσης, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους.

50) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. 'Αμαρουσίου, εἰδή βοήθειας εἰς ἀπόρους.

51) Τὸ Λύκειον Θηλέων Θηβῶν, 1760 δρχ. καὶ εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους Εὐρυτανίας.

52) Τὸ Γυμν. Θηλέων Θηβῶν, 1760 δρχ. καὶ εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους Εὐρυτανίας.

53) Τὸ Οἶκον Λύκειον Θηλέων 'Αθηνῶν, 2450 δρχ. καὶ διάφορα εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους Εὐρυτανίας.

54) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Θηβῶν, 500 δρχ. εἰς σεισμοπλήκτους Εὐρυτανίας.

55) 'Η Σχολὴ Κατζίδη 'Αθηνῶν, 3130 δρχ. καὶ εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους Εὐρυτανίας.

56) Τὸ Β' Λύκειον Θηλέων Πειραιῶς, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους.

ραιῶς, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους.

57) Τὸ Λύκειον Θηλέων Σάμου, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους.

58) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. 'Αγίου Σώστη, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους.

59) Τὸ 13ον Δημ. Σχολ. Αἰγάλεω, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους.

60) Τὸ Δημ. Σχολ. Βελβετού Κοζάνης, εἰδή βοήθειας εἰς σεισμοπλήκτους.

('Αποστολαὶ μέσῳ Ε.Ε.Σ.Ν.)

1) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Καλλιθέας, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Λαοκαμάτων Νεστορίου.

2) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Δάφνης, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Βουστρίου Εξημεύου, 'Ανω Βιάνου 'Ηρακλείου, Βροντοῦ Κατερίνης, 'Αγναντεροῦ Μουζακίου, 1ον Καλαμπάσας, Γρᾶ-Λυγιάς 'Ιεράπετρας, 'Ασβεστοχωρίου Θεσ/νίκης, Φουρνᾶς Εὐρυτανίας.

3) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Κερατσινίου Πειραιῶς, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Γοργοποτάμου Κονίτσας.

4) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Ξυλοκάστρου Κορινθίας, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. 'Ασπρονηρίου 'Εβρου καὶ Μενιδίου 'Αμφιλοχίας.

5) Τὸ Λύκειον 'Αρσακείου Ψυχικοῦ, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Θεοτόκου Καλαμπάσας, Σπαρτιάς Πατρῶν, Χούνης Τριγωνίδος Χωρεμίου Μεγίλεως, 'Αγναντεροῦ Καρδίτσας.

6) 'Η 'Ιδιωτ. Σχολὴ Πόλλου Κρουσταλλῆς 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. 'Αγ. Κυριακῆς Νεστορίου.

7) Τὸ Δημ. Σχολ. Ν. Σμύρνης, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. 'Αρβέλων Λιδυμοτείχου καὶ Μεγάλου Δερείου Λιδυμοτείχου.

8) Τὸ 14ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Πολυδρόσου Καρδίτσας.

9) Τὸ 45ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. 'Αβραμίου Πατρῶν καὶ Πηγαδουλῶν Φυλατῶν.

10) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Πειραιῶς, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Ρευαίων 'Αρτης.

11) 'Η 'Ιδιωτ. Σχολὴ Κωνσταντῆς 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. 'Αγ. Δημητρίου Πιερίας.

12) Τὸ 13ον Λύκειον Θηλέων 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Μολόχας Εὐρυτανίας.

13) Τὸ 78ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Μαυροβουνίου 'Ιωαννίνων καὶ Ρουφιάς 'Ιωαννίνων.

14) Τὸ Δημ. Σχολ. Σκαρამαγκᾶ 'Αττικῆς, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Σουλποπούλου καὶ Σουλίου Χριστοβασιλῆ 'Ιωαννίνων.

15) Τὸ 4ον Γυμν. Θηλέων 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Λαοκαμάτων Νεστορίου.

16) Τὸ 4ον Λύκειον Θηλέων 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. ἔξοχῃ Κάτω Νευροκοπίου.

17) Τὸ Λύκειον Ι. Σ. Μπαρμπινῆ 'Αγ. Παρασκευῆς 'Αττικῆς, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Ζώνης 'Ορεστιάδος, Νεοχωρίου καὶ Νηπιαγωγείου Κρούας Βρύσης Καλαμπάσας.

18) Τὸ Λύκειον «'Ελληνισμός» Κ. Σταυριανοῦ Πειραιῶς, εἰδή βοήθειας εἰς ἀπορα Σχολεῖα Καστοριάς, Κω καὶ 'Ιωαννίνων.

19) Τὸ 21ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Κεραμίδου, Καλλιθέας, Παισιδακίου 'Ολυμπίας, Χώρας Ποταμιάς καὶ 'Ελληνίτσας Τριπόλεως.

20) Τὸ 52ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Πρασίνου Φλωρίνης, 'Αβραμίου Πατρῶν καὶ Καστρακίου Κορινθίας.

21) Τὰ 4ον καὶ 6ον Δημ. Σχολ. Κιάτου, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Μοσχοφύτου καὶ Πλατανακίου Τρικάλων.

22) Τὸ Δημ. Σχολ. Μεταμορφώσεως Βύρωνος, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Ζιρού καὶ 'Αγ. Τριάδος Σητείας.

23) Τὸ 69ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Συμπικου-νέικων Σκουτεράς καὶ Καστανούλας 'Αγρινίου.

24) Τὸ 22ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Σταυροῦ Καρδίτσας.

25) Τὸ Λύκειον Ξυλοκάστρου, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. 'Αετορράχης 'Ιωαννίνων καὶ εἰς ἄλλα ἀπορα Σχολεῖα τῆς Εὐρυτανίας.

26) Τὸ Δημ. Σχολ. Κάτω Μονοκαρυῆς Εύβοιας, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. 'Αετορράχης 'Ιωαννίνων καὶ Τροβάτου Εὐρυτανίας.

27) Τὸ 3ον Δημ. Σχολ. Βύρωνος, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Κάτω Ραυτοπούλου Εὐρυτανίας.

28) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Σαλαμίνος, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Μπράβας Καρδίτσας.

29) Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Μεγάρων, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Χρυσόπετρας Κωκίας.

30) Τὸ 'Ιδιωτ. Σχολ. «'Αγιος Διονύσιος» Ν. Ψυχικοῦ, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Μακρυχωρίας Θεσπρωτίας.

31) Τὸ Δημ. Σχολ. Μερόπης Μεσσηνίας, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Πέτρας Ζαγορίου.

32) Τὸ Δημ. Σχολ. 'Απόστολος Παῦλος' Οἰνουσσῶν Χίου, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Σέλλιανης Αἰγίου.

33) Τὸ Δημ. Σχολ. Τζιτζιφέ 'Αποκορώνου Χανίων, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Κολιρίου 'Ηλείας.

34) Τὸ Δημ. Σχολ. 'Αμυγδαλέας Κοζάνης, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Κολιρίου 'Ηλείας.

35) Τὸ 14ον Γυμνάσιον καὶ Λύκειον Θηλέων 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. 'Αλιφεράς 'Ολυμπίας.

36) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Ζωγράφου 'Αθηνῶν, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Νεοκάστρου Ναυπακτίας καὶ 'Αγ. Δημητρίου Εὐρυτανίας.

37) Τὸ Δημ. Σχολ. Σκαλιανίου 'Ηρακλείου Κρήτης, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. 'Αγρᾶν Εὐρυτανίας.

38) Τὸ 9ον Δημ. Σχολ. Περιστερίου, εἰδή βοήθειας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. 'Αγ. Παρασκευῆς Εὐρυτανίας.

39) 'Η 'Ιδιωτ. Σχολ. Μ. Κατζίμης Ν. Φιλαδελφείας 'Αθηνῶν, ε

Βαρβάρα Βρεττόν
Δημ. Σχ. 'Αγ. Εὐ-
φημίας Κεφ(νίας)

Όλ. 'Αλεξανδράτου
Δημ. Σχ. 'Αγ. Εὐ-
φημίας Κεφ(νίας)

Γεωρ. Μαρκετάκης
Δημ. Σχολ. Φωτα-
κάδων - Κισάμου

Βαρβάρα Σασοῦ
Δημ. Σχολ. Μελι-
γών 'Ιωαννίνων

Σπ. Ζεκαρδάκης
Δημ. Σχ. Γρηγορίας
'Ηρωδείου Κρήτης

Μιχ. Χατζήρης
Δημ. Σχολ. 'Ανωτ.
'Εκκλησιαστικής
Σχολής Θεσ(νίκης)

Δημ. Τζουμακίδης
Δημ. Σχ. Πρωτοκ-
κλησίτου Σουφλίου

Γεώργιος Κεαλάρ
Δημ. Σχ. Δαμνίων
'Ηρωδείου Κρήτης

Βασιλική Παπα
Δημ. Σχολ. Μελι-
γών 'Ιωαννίνων

Ι. Μαραγκοδάκης
5ου Δημ. Σχολ.
Χανίων

Μαρίνος Ρούσσος
3ου Δημ. Σχολ.
'Ερμούπολεως

Παν. Καλογεράκης
4ου Δημ. Σχολ.
'Ηρωδείου Κρήτης

Χρήστος Πιλιώτας
Δημ. Σχολ. Σταυρο-
δρομίου Γορτυνίας

Ευάγ. Κανελλόπουλος
Δημ. Σχολ. Σταυρο-
δρομίου Γορτυνίας

'Αντωνία Κατράκη
Δημ. Σχολ. Μου-
στάκου Χανίων

'Αναστ. Βλέτσος
Γυμνάσιον
Λιτοχώρου

Γεωρ. Μαρκετάκης
1ου Δημ. Σχολ.
Σητείας

Μαρία Βούλγαρη
Δημ. Σχολ. Λάκ-
κας Παξών

Μ. Σημαντηράκη
Δημ. Σχολ. Μου-
στάκου Χανίων

Τριαντ. Δουλγέρης
Δημ. Σχολείον
Καμάρων

Θεόφαντος Πέτρου
Δημ. Σχολ. Λάκ-
κας Παξών

Κωνστ. 'Αργυρού
Δημ. Σχολ. Λάκ-
κας Παξών

*Ανεύρον χρήματα και αντικείμενα και τα παρέδωσαν εις τούς δικαιούχους.

Οι έρυθροσταυρίται μαθηταί, 'Αθανά-
σιος Γιαννούλης, 'Ιωάννης Δήμου, Δημή-
τριος Κούσκας, Κων(νος) Ζέρβας, Ζήσης
Μούσιος, Χρήστος Δήμου, 'Απόστολος
Καζάνας και Γεώργιος Μούσιος. του Δημ.
Σχολ. Βωβούσης 'Ιωαννίνων διέσωσαν εκ
βεβαίου πνιγμού ποιμνιον αιγών συγχω-
ριανού των.

Οι έρυθροσταυρίται μαθηταί, 'Αναστά-
σια Κ. Χαλκιαδάκη, Μαρία Ι. Μαρακάκη,
'Ιωάννης Α. Χαλκιαδάκης, 'Ιωάννης Α.
Μπουντουράκης, 'Εμμανουήλ Ε. Μαροκά-
κης, Εύτυχιος Μπουντουράκης, του Δημ.
Σχολείου Λίμνης Κισάμου Χανίων, παρέ-
δωσαν άνευρεθέντα ύπ' αυτών χρηματι-
κά ποσά εις τόν Δ)ντήν του Σχολείου των.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ

ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΗΤΕ ΟΤΙ :

- 1) Πρέπει να συμπληρωθούν και να
μᾶς σταλούν, τὸ ταχύτερον: τὸ
Γενικὸν Δελτίον ἐγγραφῆς τοῦ
σχολείου εἰς τὸν Ε.Ε.Σ.Ν. καὶ ἐν συνε-
χείᾳ αἱ καταστάσεις ἐγγραφῆς 'Ερυθρο-
σταυριτῶν.
- 2) 'Επιστροφαὶ φυλλαδίων Περιοδικοῦ
γίνονται δεκταὶ μόνον μέχρι τέλους τοῦ
ἐπομένου μηνός· δηλ. τῆς 15ης Μαΐου
1966 θὰ γίνονται δεκτὰ μόνον μέχρι
τέλους Ιουνίου 1966.
- 3) Τὰ ἐμβάσματα διὰ τὸ Περιοδικὸν
νὰ μὴ στέλλονται προσωπικῶς, ἀλλὰ
ἀπροσώπως : «'Ελληνικὸν 'Ε-
ρυθρὸν Σταυρὸν Νεότητος»,
ὁδὸς Λυκαβηττοῦ 1, — διότι ἄλλως δυσ-
χεραίνεται ἡ εἰσπραξίς.
- 4) 'Υπάρχουν εἰς τὰ Γραφεῖα μας ὡ-
ραία μεταλλικὰ σήματα Ε.Ε.Σ.Ν. ἀντὶ
0,50 δρχ. ἑκάστον, τὰ ὅποια ἀποστέλ-
λονται κατόπιν παραγγελίας καὶ ἐμβά-
σματος τοῦ ἀντιτύπου.
- 5) Πρέπει νὰ στέλλετε εἰς τὰ γρα-
φεῖα μας σύντομον περιλήψιν τῆς 'Ερυ-
θροσταυρικῆς δράσεως τῶν μαθητῶν διὰ
νὰ δημοσιεύωμεν εἰς τὸ Περιοδικὸν καὶ
νὰ ἐνημερώνωμε σχετικῶς τὴν Γενεθὴν.
- 6) Αἱ ἀποστέλλόμεναι πρὸς δημο-
σίευσιν φωτογραφίαι νὰ ἀπεικονί-
ζουν 'Ερυθροσταυρικὴν δράσιν καὶ
νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν παραστατι-
κώτεραι, ὥστε ἡ ἐπεξηγήσις νὰ εἶναι
σχεδὸν περιττὴ καὶ τὰ πρόσωπα νὰ
φαίνονται τελείως ἀπερροφημένα ἀπὸ
τὴν ἐργασίαν τὴν ὁποίαν ἐκτελοῦν.

Η ΠΑΤΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

'Η πατάτα εἶναι αὐτοφυὲς φυτὸ
τῶν 'Ανδεων τῆς 'Αμερικῆς. 'Απὸ
ἐκεῖ, μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς 'Α-
μερικῆς, διαδόθηκε ἡ καλλιέργειά
τῆς καὶ στὴν Εὐρώπῃ.

Στὰ μαῦρα χρόνια τῆς τουρκικῆς
σκλαβιάς, ἡ καλλιέργεια τῆς πατά-
τας στὴν πατρίδα μας ἦταν ἄγνω-
στη. Πρῶτος ἔφερε πατάτες γιὰ
καλλιέργεια στὴν 'Ελλάδα ὁ Κυβερ-
νήτης 'Ιωάννης Καποδίστριας. Αὐ-
τὸς γνώριζε τὴν ἀξία τῆς πατάτας
ἀπὸ τότε ποὺ ἦταν ὑπουργὸς τῶν ἐ-
ξωτερικῶν τῆς Ρωσίας. Θέλοντας
νὰ ὠφελήσῃ τὸν τόπον του, ἔφερε
πατάτες στὴν 'Ελλάδα καὶ τὶς μοί-
ρασε δωρεὰν στοὺς κατοίκους τοῦ
Ναυπλίου, πρωτεύουσα τοῦ τότε
'Ελληνικοῦ κράτους, γιὰ νὰ σπεί-
ρουν καὶ νὰ φᾶνε. Αὐτοὶ ὅμως δὲν
ἐπαιρναν μὲ κανένα τρόπο τὶς πατά-
τες, διαμαρτυρήθηκαν μάλιστα λέ-
γοντας: «Τὰ χόματα θὰ φᾶμε,
Κυβερνήτη μου»;

Γιὰ νὰ πετύχῃ τὴν καλλιέργεια
τῆς πατάτας ὁ Καποδίστριας, μετα-
χειρίστηκε τὸ ἐξῆς τέχνασμα: 'Ε-
βαλε στὶς κεντρικὲς πλατεῖες τοῦ
Ναυπλίου σωροὺς ἀπὸ πατάτες καὶ
σὲ κάθε σωρὸ τοποθέτησε ἀπὸ ἓνα
σκοπὸ, δῆθεν γιὰ νὰ τὶς φυλάξῃ. 'Ο
σκοπὸς ὅμως ἦταν δασκαλεμένος νὰ
μὴ γυρίζῃ πίσω του καὶ νὰ προσέ-
χῃ πρὸς τὸ ἓνα μέρος τοῦ σωροῦ.
Οἱ κάτοικοι τοῦ Ναυπλίου βλέπουν
ἓνα πρῶτὸ φύλακες νὰ φυλάγουν τοὺς
σωροὺς τῆς πατάτας καὶ σκέφτονται
πὼς κατὶ χρῆσιμο προῖόν εἶναι αὐ-
τό. Μαθημένοι ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς
τουρκικῆς σκλαβιάς, ἄρχισαν νὰ ἀρ-
πάζουν πατάτες ἀπὸ τοὺς σωροὺς,
ὅταν δὲν τοὺς ἔβλεπαν οἱ φύλακες.

'Ετσι οἱ πλατεῖες ἄδειασαν ἀπὸ
τὶς πατάτες καὶ τὰ «μαῦρα χόμα-
τα» ἄρχισαν νὰ τὰ τρᾶνε οἱ 'Ελλη-
νες, βρίσκοντάς τα πολὺ νόστιμα.
'Επειτα σιγὰ-σιγὰ, μὲ τὶς ὁδηγίες
ποὺ τοὺς ἔδωσε ἡ Κυβέρνησις, οἱ
γεωργοὶ φύτεψαν πατάτες καὶ ἀπὸ
τότε διαδόθηκε ἡ καλλιέργεια τοῦ
εἶδους αὐτοῦ ποὺ σήμερα ἀποτελεῖ
μὴ ἀπὸ τὶς σπουδαιότερες τροφῆς
τῶν 'Ελλήνων.

ΔΗΜΟΣ ΒΑΣ. ΚΑΡΑΛΗΣ

Δ)ντῆς Δημ. Σχολ. Πλατέος Βεροίας

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

«ΤΗ ΥΠΕΡΜΑΧΩ»

'Εσπερινὸ χτυπᾷ τὸ σήμαντρο
στὴ ρόδινη τοῦ Μάρτη δύση
κ' οἱ χωριανοὶ τραβοῦν μ' εὐλάβεια
γιὰ τοῦ βουνοῦ τὸ ἐρημοκλήσι.

Πᾶν νὰ γιορτάσουν τὸν 'Ακάθιστο
κ' ἔχουν στὰ χέρια τοὺς πληθῶρα
μυρτιές καὶ κρίνα καὶ τριαντάφυλλα-
Στὴ χάρι Τῆς τὴν ἅγια δῶρα.

'Ενα στεφάνι ἀπ' ἀγριολούλουδα
ποὺ σὺναξαν ψηλὰ στὸ βράχο
κρεμοῦν οἱ κόρες, καὶ γλυκόφωνα
ψέλνουν παιδιὰ τὸ «Τῇ 'Υπερμάχῳ!».

Κ' ἡ Παναγία ἀπ' τὸν ἅγιο θρόνον Τῆς
χαμογελᾷ μ' ὀψη θλιμμένη.
«Τὴν ὥραιότητά τῆς Παρθενίας Σου».
— «Χαῖρε, ἡ Κεχαριτωμένη!».

ΔΗΜΗΤΡΑ Γ. ΤΣΙΚΑΛΗ

ΚΥΠΡΟΣ

Χρόνια καὶ χρόνια λαχταρᾷς,
Κύπρῳ, τὴν ὥρα τῆς χαρᾶς
ποὺ κοντὰ μας θὰ σὲ φέρει.
— Φύσα, Λευτεριάς ἀγέρι.

Κύπρῳ μου, ὁμορφῶ νησί,
ἔχεις ἱστορία χρυσή,
καὶ μοσκοβολοῦν 'Ελλάδα
τὰ βουνά σου, τὰ λαγκάδια...

ΧΡΥΣΟΥΛΑ Κ. ΣΤΑΜΟΥ

Μαθ. Γυμν. 'Αλβερτίου-Εὐβοίας

ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

—'Ο θεῖός μου πλούτισε μὲ τὰ
λάθη τῶν ἄλλων.

— Δηλαδή;

—'Εχει ἓνα ἐργοστάσιο ποὺ κά-
νει γομολάστιχες...

'Ο δάσκαλος πρὸς τὸν αἰωνίως
ἀμελέτητο μαθητῇ:

— Δὲν ξέρεις, 'Αλέκο, ὅτι γιὰ
νὰ γίνῃ κανένας μεγάλος ἄνθρωπος
πρέπει νὰ μάθῃ γράμματα;

'Ο μαθητῆς:

— Μὰ κύριε, ὁ παπούς μου, ποὺ
εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν πατέρα
μου, δὲν ξέρεי οὔτε τὸ 'Αλφαβητά-
ριο νὰ διαβάσῃ...

— Φαίνεται μαμὰ πὼς οἱ ἀρχαῖοι
ἦταν πολὺ πιδ μορφωμένοι ἀπὸ μᾶς.

— Πὼς τὸ ξέρεις παιδί μου;

— Μιλοῦσαν ὅλοι τοὺς τόσο καλὰ
τ' ἀρχαῖα ἑλληνικά, ἐνῶ σήμερα τὰ
ξέρουν μόνον οἱ καθηγηταί.

('Απὸ τὸν «ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΦΑΡΟ»
τοῦ 120έσιου Δημ. Σχ. Βελβεντοῦ)

ΚΑΠΕΤΑΝ ΜΑΝΩΛΗΣ

(πόσπασμα)

— Θὰ σοῦ πῶ ἓνα περιστατικὸ
(εἶπε ὁ γέρος) πέρα γιὰ πέρα ἀλη-
θινό, γιὰτὶ τὸ ἔχω ζήσει. 'Εξῶ
ἀπ' τοὶ Δάφνες θὰ τὸν ἐβρίσκες
τότε. Μὲ τὴ φαμίλια του κυνηγοῦσε
τοὶ Γερμανοὺς. 'Οπου καθὼς περ-
πατοῦσε σκυφτὸς πίσω ἀπὸ κατὶ
βραχάκια, ἀπέναντι σ' ἓνα θάμνο
ἄκουσε μακρόσυρτα βογγητά. Τρεῖς
κάννες σηκώθηκαν ἀμέσως πρὸς τὰ
κεῖ. 'Ομως ὁ γέρος δὲν τοὺς ἄφησε
νὰ πυροβολήσουν. Κοίταξε καὶ εἶδε
ἓνα Γερμανὸ στρατιώτη. Προχώ-
ρησε ἄφοβα καὶ τότε πρόσεξε μὴ
μικρὴ λιμνούλα ἀπὸ αἷμα δίπλα στὸ
πόδι τοῦ Γερμανοῦ ποὺ σερνόταν.
Μεμιάς σκίζει τὸ ποικαμισὸ του
καὶ σιάχνει πρόχειρο ἐπίδεσμο. 'Αρ-
γότερα, ποὺ ἡ Κρήτη μολύνθηκε
ἀπὸ τὶς βαρεῖες μπότες τοῦ κατα-
κτητῆ, κάποιος τὸν ρώτησε γιὰτὶ
δὲν σκότωσε τὸ Γερμανό, μόνον τὸν
ἐγίανε καὶ τὸν ἔστειλε στοὺς δικούς
του. 'Απάντησε:

— Μάθετε πὼς ὁ τραυματίας καὶ
ὁ αἰχμάλωτος εἶναι ἱερὸ καὶ σεβα-
στὸ πρόσωπο στὸν πόλεμο...

Καθὼς ἔφευγα συγκινημένος, σκέ-
φθηκα: 'Αδούλωτη 'Ελληνικὴ ψυ-
χή! 'Θὰ μείνῃς πάντα ἀγνή καὶ καλή!

ΚΩΣΤΑΣ ΜΗΛΟΔΙΛΑΚΗΣ, 55'

('Απὸ τὸ περιοδικὸ «ΤΟ ΜΕΛΙΣΣΙ» ποὺ
γράφουν καὶ ἐκδίδουν τὰ παιδιὰ τοῦ Κατω-
τέρου Τμήματος τοῦ Καλλιεγίου 'Αθηνῶν)

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΩΣ :

1. Πόλες τῆς Μακεδονίας.
2. Θεὸς τῶν
ἀρχαίων 'Ελλήνων.
3. Διεθνὴς 'Οργανι-
σμός.
4. 'Επίθετο (ἄφων.).
5. 'Ανοιξίς
(καθ.) (δοτική).
6. 'Οχι στραβή.

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΠΑΛΗΑΣ

Λύκειον 'Αρρ. Φλωρίνης

«ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΑΣ ΖΩΗΣ»

(ΑΠΟ ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ 1965-1966 ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΒΑΛΛΟΥΡΙΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ)

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΟΣ

Ποτέ δυο μεγάλες έννοιες στη ζωή του ανθρώπου δεν είχαν τόση δύναμη ούτε και θα έχουν, όσο έχουν οι δυο αυτές έννοιες ΕΚΚΛΗΣΙΑ - ΕΘΝΟΣ. Είναι δυο έννοιες που στην ψυχή του Έλληνα, στην πορεία της ιστορίας της Ελλάδος μας, είναι ηνωμένες. Πάλλεται ή μια για την άλλη και οι δυο μαζί κάνουν ανίκητο τον μαχητή που λέγεται Έλληνας.

«Αν κάνουμε μια ανασκόπηση της Ιστορίας μας και ξεκινήσουμε από την Μυθολογία, θα δούμε ότι βωμοί και εστίαι ήταν τα ιδανικά των προγόνων μας. «Αν προχωρήσουμε στην χρυσή Αθήνα και την ανίκητη Σπάρτη, θα παρατηρήσουμε ότι τα ιερά ήταν ή μοναδική σκέψις των. «Αν πάμε στον Μ. Αλέξανδρο, θα τον δούμε από τα βάθη της Ασίας να στέλνει λάφυρα στην θεά Αθηνά. Ο Μ. Κωνσταντίνος, αργότερα, πολεμά με τον Σταυρόν και γίνεται προστάτης του Χριστιανισμού. Ο Ίουστινιανός δαπανά αμύθητα ποσά για να ύμνηση του Θεού την Σοφία. Ο Σέργιος πωλεί τα καντήλια της Αγιά-Σοφιάς για να δώσει όπλα στον Ηράκλειο να ξαναφέρει τον Τιμιο Σταυρό και ή Υπέρμαχος Στρατηγός γίνεται ο σωτήρας της Βασιλίδος των πόλεων. Ο Βασίλειος ο Β' φθάνει ταπεινός προσκυνητής στην Αθήνα και ο τελευταίος των Παλαιολόγων, μαζί με χιλιάδες πιστούς, λειτουργείται στην Αγιά-Σοφία, πριν μαρμαρώσει, όπως λέει ή Παράδοσις. Τετρακοσίων χρόνων νύκτα οι παπάδες και τα μοναστήρια γίνιαν φάροι φωτεινοί και ιερές παρακαταθήκες του ελληνικού πνεύματος: πρώτοι οι κληρικοί Διάκονοι και Παπαφλέσσας δίνουν το παρών στην θυσία για την Πατρίδα. Ο Αι-Δημήτριος το 1912 στην Θεσσαλονίκη, ή Παναγία, ή Αγία Σκέπη το 1940 γίνονται προστάτες του στρατού μας. Αργότερα οι συμμορίτες την Έκκλησία πρώτα καταστρέφουν και τους κληρικούς σφάζουν.

Όλοι αυτοί οι αγώνες, οι κοινοί αγώνες Έθνους και Έκκλησίας,

Πατρίδος και Θρησκείας, δυνάμωσαν το σθένος του Έλληνα και τον έκαναν — και θα τον κάνουν πάντοτε — ανίκητο. Γιατί ο Θεός βοηθά την Ελλάδα, ή δε Ελλάδα μάχεται πρώτα «Για του Χριστού την πίστιν την αγία!»

ΚΩΝΣΤ. ΠΡΟΒΑΤΑΣ (Στ' Τάξ.)

ΚΑΥΤΑΣ ΣΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΜΟΥ

Το σπίτι μου βρίσκεται στην πλατεία του χωριού. Αυτό είναι καλό γιατί ό,τι γίνεται στο χωριό, το βλέπω πάντα πρώτη. Είναι και κακό γιατί δεν έχουμε την άνεση και την ελευθερία που έχουν άλλα σπίτια, τους κήπους, τους χώρους για τα παιχνίδια και τα άλλα καλά. Ωστόσο είμαστε αγαπημένοι οι γειτόνοι, εκτός από μια οικογένεια που τό'χει συνήθεια όχι μόνον να είναι ή ίδια ακάθαρτη, αλλά και να μάς ρεζιλεύη συνέχεια.

Κάποια ημέρα το κακό παράγινε. Έτσι ετοιμάστηκε σωστή μάχη. Όταν ή Άννα επρόκειτο να ρίξη μπροστά στο δρόμο τα ακάθαρτα νερά, όλες οι γειτονίσσες της ρίχτηκαν, άλλη με το σκουπόξυλο, άλλη με το σκέπασμα της κατσαρόλας, άλλη με άσχημες βρισιές. Η Άννα, που δεν μπορούσε με άλλο τρόπο να τα βγάλει πέρα, χρησιμοποίησε τη... χρυσή γλώσσα της που έβγαλε πραγματικές ακαθαρσίες από τις βρισιές. Τότε ξεχύθηκαν και οι άντρες και την κυνήγησαν, άλλος την τραβούσε από τα μαλλιά, άλλος την κλωτσούσε, άλλος, πιδ ήσυχος, την έφερνε μακριά για να την γλυτώσει. «Μωρές, που να σ'ας φάνη ή λόβια, δεν κοιτάζετε τα χάλια σας.» φώναζε ή Άννα.

Κατά καλή τύχη όλων πέρασε από εκεί ένας χωροφύλακας και σταμάτησαν. Γέλασα με την ψυχή μου για ό,τι γίνηκε, γιατί από τον καυγά έλειπε ο πατέρας μου, αλλά συγχρόνως διδάχτηκα πώς πρέπει να ζούν με αγάπη οι γειτόνοι για να μη γελούν οι άλλοι με την γειτονιά. Εκτός όμως απ' αυτό διδάχτηκα ότι άνθρωπος ακάθαρτος, όπως ήταν ή Άννα, είναι δυνατόν να κάνει πολλά κακά.

ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΑΚΑΒΑΚΗ (Δ' Τάξ.)

ΚΟΝΤΑ ΣΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ

Αγαπώ τον πατέρα μου γιατί βλέπω ότι οι αγώνες που κάνει να με μεγαλώσει, είναι ανώτεροι των δυνάμεών του. Είναι πολύ φτωχός και όχι γερός, μα πάντα θεωρεί τη δουλειά τιμή, κατόρθωσε δε να μάς μεγαλώσει όλα του τα παιδιά χωρίς να έχη περιουσία μα έχοντας μόνον το τσαπί του. Δεν κατορθώσαμε ούτε σπίτι ν' αποκτήσουμε, μα το φτωχό μας καλυβάκι, που είναι από χωματίνες πλίνθρες, μου φαίνεται παλατάκι όταν μέσα σ' αυτό νιώθω το χάδι των γονέων μου.

Πάω σχολείο, είμαι μικρός και μα την αλήθεια τίποτα δεν ήμπορώ να προσφέρω εγώ στον πατέρα μου. Κάποτε, όταν δεν κάναμε σχολείο πάω μαζί του. Σαν τον βλέπω να άγκομαχάει σκάβοντας με την άξίνα την ξερή γη, ή κτυπώντας με την τσεκούρα τα χοντρά ξύλα, ή κόβοντας με τη φάλτσα σανό, ενώ ο ιδρώτας τρέχει ποτάμι από όλο του το σώμα, τότε ή καρδιά μου κτυπά, κτυπά από πόνο για την αγωνία του πατέρα μου, μα συγχρόνως μου δίνει και την προσταγή της: «πρόσεχε, Σπύρο, τους αγώνες του πατέρα σου. Σκέψου τί κάνει για σένα.» Αυτή ή προσταγή της καρδιάς μου επαναλαμβάνεται περισσότερο όταν βρίσκομαι κοντά στον πατέρα μου κι έγινε για μένα μια μεγάλη δύναμη που με σπρώχνει να γίνω γρήγορα άνδρας, να τον βοηθήσω και τότε να βρίσκεται ο πατέρας μου κοντά σε μένα...

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΑΣΠΙΩΤΗΣ (Ε' Τάξ.)

ΥΠΟΜΝΗΣΙΣ

Πολλά είναι τα θύματα κυρίως μεταξύ των παιδιών, τα οποία από άγνοια του σοβαρατάτου κινδύνου περιεργάζονται εγκαταλελειμμένα πολεμικά όπλα (χειροβομβίδες, νάρκες κλπ.). Γι' αυτό τονίζουμε και πάλιν ότι δεν πρέπει να περιεργάζονται τέτοια αντικείμενα, ούτε ν' αφήνουν άλλους να τα πλησιάζουν, αλλά μόλις τ' αντικρύξουν να ειδοποιούν άμέσως την πλησιέστεραν αστυνομικήν ή στρατιωτικήν Αρχήν.

ΤΗΝ ΩΡΑ ΤΗΣ ΠΑΡΕΛΑΣΕΩΣ

Το ρολόγι της πόλεως χτυπά 12 φορές. Η παρέλαση αρχίζει. Προχωρούμε στη μέση του δρόμου καμαρωτά με βήμα ζωηρό και τα κεφάλια μας ψηλά. Μικροί μεγάλοι που από ώρες περιμένουν στα πεζοδρόμια το πέρασμα, μάς χειροκροτούν χαρούμενα. Πότε, πότε ακούς ανάμεσα στα χειροκροτήματα και φωνές.

— Μαρία!... Ελένη!... Τάσα!...

Καθώς περπατώ περήφανα σαν όλα τα παιδιά, βλέπω σε μια στιγμή τους γονείς μου που χειροκροτούν αδιάκοπα. Ταυτόχρονα ακούω και τη γνώριμη φωνή της μητέρας μου: — Στέλλα!... Στέλλα!...

Χαμογελώ ευχαριστημένη και προχωρώ πιδ ζωηρά, γιατί καταλαβαίνω πώς τα βλέμματα των δικών μου με παρακολουθούν.

Ξαφνικά, ενώ πλησιάζουμε στους επισήμους, ακούεται ένα κουδούνισμα στο δρόμο σαν από μέταλλο που πέφτει κάτω. Ένα διδραχμο κυλά σε λίγο δίπλα απ' τα πόδια μου και σταματά στην άκρη του δρόμου. Καταλαβαίνω πώς έπεσε απ' τη φίλη μου, που μ' ακολουθεί, και συλλογίζομαι: Τί θα κάνει άραγε τώρα, θα σκύψη να πάρη το διδραχμο ή θα συνεχίση το δρόμο της για να μη χαλάση τη γραμμή; Βλέπω όμως με χαρά πώς ή Μαίρη — ή φίλη μου — αδιαφορεί, για τα χρήματά της και προχωρεί στη γραμμή σά να μη συνέβηκε τίποτα.

— Μπράβο Μαίρη! συλλογίζομαι. Προτίμησες να στερηθής τη λιχουδιά που θα σου χάριζε το διδραχμό σου, παρά να ντροπιάσης το σχολείο μας.

ΣΤΕΛΛΑ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ

Στ' τάξ.

(Από τη μαθητική έφημερίδα Δ' Δημ. Σχ. Κόζινης «Η ΠΡΟΟΔΟΣ»)

ΣΥΣΤΑΣΙΣ

Οι Έρυθροσταυρίτες μας που στέλνουν χειρόγραφα για τη στήλη συνεργασίας δεν πρέπει να γράφουν κι απ' τις δυο όψεις του χαρτιού, γιατί δυσκολεύουν τους τυπογράφους. Διαβάζουμε μόνον όσα κείμενα είναι γραμμένα από την μιαν όψη.

ΕΝΑΣ ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΗΣ ΣΤΟ ΜΕΤΩΠΟ

(Συνέχεια από τη σελίδα 4)

σημαία του να κυματίση ψηλά, για να προκαλέση την προσοχή των σκοπών, αλλά δεν του δόθηκε καμία απάντηση. Πέρασε με προσοχή πλάι στο τάνκ και ακολούθησε το δρόμο, όπου τώρα έβλεπε καθαρά τους χωματένιους όγκους που έκρυβαν νάρκες. Η συνέχιση της πορείας γινόταν πολύ επικίνδυνη. Έκαμε πάλι σήματα με τη σημαία του και περίμενε. Κανείς δεν απαντούσε, ακουγόταν μόνον πότε-πότε κανέναν πυροβολισμό.

Μη ξέροντας τί να κάμη, έτοιμαζόταν να γυρίση προς τις Συμμαχικές γραμμές, όταν πίσω από κάποια έρείπια φάνηκαν δυο Γερμανοί στρατιώτες. Οι Γερμανοί προχώρησαν προς το μέρος του, κάνοντας πολλά ξεστρατήματα για ν' αποφύγουν τις νάρκες που αυτοί ήξεραν τις θέσεις τους. Όταν τον πλησίασαν, τους εξέγηγε την αποστολή του και τους εξέτρησε να τον παρουσιάσουν στο Διοικητή. Τον πήραν μαζί τους, αφού του σύστησαν να ακολουθή τα βήματά τους, για ασφάλεια.

Ξαφνικά ο ένας από τους δυο στρατιώτες είπε στον άλλον: «Έ, ξεχάσαμε να του δέσουμε τα μάτια!» Έβγαλαν ένα μαντήλι, του έδεσαν τα μάτια, τον έπιασαν ο καθένας από ένα μπράτσο και προχώρησαν. Αφού περπάτησαν μισή ώρα, σταμάτησαν και του είπαν: «Το νού σου τώρα, θα καβαλλήψεις σε μοτοσυκλέττα».

Ο ίδιος, ιστορώντας αργότερα αυτή την περιπέτεια έγραφε: «Δεν ξέρω αν δοκιμάσατε ποτέ να πάτε με μοτοσυκλέττα με δεμένα τα μάτια, αλλά μπορώ να σ'ας βεβαιώσω ότι είναι εξαιρετικά δυσάρεστη ύποθεση, γιατί κάνεις όλη την ώρα κινήσεις αντίθετες απ' αυτές που πρέπει να κάνης' σε κάθε στροφή, νόμιζα πώς θα πέσω».

Έπειτα από κάμποση ώρα, ή μοτοσυκλέττα σταμάτησε και οι στρατιώτες έμπασαν τον Αντιπρόσωπο του Ε.Σ. σ' ένα κτίριο, όπου του έλυσαν τα μάτια. Βρισκόταν στο Γερμανικό Στρατηγείο. Ένας αξιωματικός του είπε ότι σε λίγο θα έρχόταν ένα αυτοκίνητο να τον πάρη και του έδωσε κάτι να φάη. Όταν έφτασε το αυτοκίνητο, του έδεσαν πάλι τα μάτια, τον έπερίβασαν και το ταξίδι ξανάρχισε.

Αυτή τη φορά, συμμαχικές όβιδες άρχισαν να πέφτουν πολύ κοντά στο δρόμο και το αυτοκίνητο τρανταζότανε κάθε τόσο από τις εκρήξεις. Κάποτε σταμάτησαν. Του έλυσαν πάλι τα μάτια και τον παρουσίασαν στο Γερμανό Στρατιωτικό Διοικητή της Δουνκέρκης. Εκείνος του εξέγηγε ότι οι οδηγίες που του είχαν δώσει οι Συμμαχικές Έπιτηρείες ήσαν λανθασμένες. Έπρεπε να μην είχε προχωρήσει, πριν γίνουν συνεννοήσεις για μία σύντομη παύση πυρός. Ο κίνδυνος που πέρασε ήταν μεγάλος γιατί, εκτός από τις όβιδες που έπεφταν, 400 μέτρα του δρόμου που πέρασε όσπου να συναντήση τους Γερμανούς στρατιώτες, ήσαν μέσα σε ναρκοπέδιο και το χαλασμένο Αμερικανικό αυτοκίνητο και το καμμένο τάνκ ήσαν φωλιές γεμάτες νάρκες.

Όλα αυτά δεν έμπόδισαν τον Έρυθροσταυρίτη να φέρη σε καλό τέλος την αποστολή του. Έκαμε τις απαραίτητες διαπραγματεύσεις και, τρεις μέρες αργότερα, φορτηγά του Έρυθρού Σταυρού με τέσσαρες τόννους εφόδια έμπαιναν στο στρατόπεδο των αιχμαλώτων της Δουνκέρκης. Οι κρατούμενοι υποδέχτηκαν με ζητωκραυγές τον Έρυθρό Σταυρό.

ΣΤ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΟ

Χρώματα, χρώματα και μύρα, πουλιά γεμάτη ή φυλλωσιά, φωτός ολόχρυσου πλημμύρα, γαλήνη, εὐδία και όροσιά!

Η εὐλογία αυτή του Μάη, που μάς εὐφραίνει την καρδιά, κάνει το νού σε Σε να πάη σαν μοσκολίβανου εὐωδία,

Σε Σένα, Κύριε, που χρωστάμε την ύπαρξή μας, τη ζωή, και ταπεινά θα προσκυνάμε ως τη στερή μας την πνοή.

ΑΙΤ. ΒΑΡΣΕΛΩΤΗ

Μαθ. — Ηλιούπολις

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ

Τὴν πρωτὴν τῆς 27 Ὀκτωβρίου ὑψώθη εἰς
τὸν Μητροπολιτικὸν ναὸν ἡ ἑλληνικὴ σημαία.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΗΡΘΕ...

Φύλακας ἄγγελος κοντά μου
 μέ ξαναπαίρνεις τρυφερά
 κι ὅλο ὁδηγεῖς τὰ βήματά μου
 ὅπου γαλήνη καὶ χαρά.

Γ. ΒΕΡΙΤΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τῆ σελ. 7)

Πιθανῶς οἱ δύο ἀδελφοί, πρὶν εὗρεθοῦν εἰς τὴν Μοραβίαν, ἔχουν διέλθει διὰ τῆς Βουλγαρίας, ὅπου θὰ παρέμειναν ὀλίγον καὶ θὰ παρώτρυναν τὸν Βόρειν νὰ δεχθῇ τὸν Χριστιανισμόν. Πάντως εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι Ἕλληνες μοναχοὶ πρὸ τῶν Θεσσαλονικέων ἀδελφῶν ἀλλὰ καὶ κατόπιν, καί, ἐπίσης, Σλάβοι μαθητὰ τοῦ Μεθοδίου διέδωσαν τὸν Χριστιανισμόν εἰς τὴν Βουλγαρίαν. Εἰς τὴν Μοραβίαν ἀνέπτυξαν μεγάλην δραστηριότητα οἱ δύο ἀδελφοί, μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Κυρίλλου τῷ 869 ὁ Μεθόδιος γίνεται ἀρχιεπίσκοπος Μοραβίας καὶ Παννονίας. Καὶ ἀγωνίζεται μετ' σθένος ἐναντίον τῶν ἀντιπρόστων Γερμανῶν καὶ μορφώνει πλῆθος μαθητῶν, οἱ ὅποιοι εἰς τὰς νοτίους σλαβικὰς χώρας διαδίδουν συνεχῶς καὶ συντηροῦν τὸν Χριστιανισμόν τὸν ὅποιον καὶ ἀναπτύσσουν μὲ μεταφράσεις ἐκ τῆς ἑλληνικῆς. Τὸ κοσμοπολιτικὸν ἔργον τὸν ἐκ Θεσσαλονίκης ἀδελφῶν συνετελέσθη. Ἀλλὰ ὡς σταθμίζωμεν. Ἡ ἀκτινοβολία τῆς Θεσσαλονίκης δὲν ἐξαντλεῖται!

‘Ο χειμώνας μᾶς ἀποχαιρετοῦσε. Τὰ χιόνια ἔλυοναν στὶς πλαγιές καὶ τὸ πράσινο χρῶμα τῶν λόφων ἔδινε μιὰ ἐλπίδα στὶς καρδιές μας. Ἡμερὴ ἦταν ἡ φύσις. Ζωντανό τὸ τοπίο. Καθαρὸς ὁ οὐρανός. Ὁ ἀσφαλτόδρομος, στενός, ἀνηφόριζε καὶ τὸ μικρὸ αὐτοκίνητό μας διέσχιζε τὰ ἔλατα σὰν χελώνα. Ὑστερα ἀπὸ μιὰ μικρὴ διαδρομὴ ἀνεβήκαμε στὴν κορυφή.

Ἦταν στ' ἀλήθεια συγκινητική ἡ στιγμή... Τί καλύτερο μπορούσε νὰ προσφέρουμε σὰν τὸ μικρότερο δείγμα τῆς ἀγάπης μας στὴ μνήμη τοῦ ἀπὸ λύπη λουλούδια; Λίγα ἄνθη στὴν ἄψυχη πέτρα ποὺ ζύγινε μέσα τῆς μιᾶς μεγάλης καρδιά!

ΕΥΘ. ΚΑΡΑΟΥΛΗΣ
Δημ)λος 2ου Δημ. Σχολ. Ἐλασσόνος

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ

Ξεκίνησαν την άλλη μέρα από τα χωράματα. Ο καιρός ήτανε καλός, γι' αυτό το ταξίδι κύλησε γρήγορα κι ευχάριστα. Σάν έπιασε να

Ὁ ἐρχόμενος τοῦ «ντράονγκ» πάντα στο πλεούμενο, εἶναι κακό σημάδι. Προμηνάει νανάγιο. Γιὰ νὰ γλυτώσῃ κανεὶς ἀπὸ τὸ στοιχειὸ ὑπάρχουν μόνο δύο τρόποι: Ἡ πρέπει νὰ ἀκουστῇ ὁ ἀγὸς χριστιανικῆς καμπάνας ἢ νὰ δεῖτῃ κανεὶς στὸ στοιχειὸ τὸν Τίμιο Σταυρό. Τὸ πρῶτο δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ. Ἡ-
τανε μεσάνυχτα καὶ τέτοια ὥρα οἱ παπὰδες δὲν λειτουργοῦν. Ἐμενε τὸ δεύτερο, ὁ Τίμιος Σταυρός. Ἐπρε-
πε ὅμως νὰ τὸ εἶχε σκεφτῇ ἀπὸ πρὶν καὶ νὰ τὸν ἔχει πρόχειρο. Ὁ Σταυρὸς θὰ τὸν ἔσωζε. Ἀναγε-
βιαστικά τὸ μεγάλο λυχνοφάνταρο
κι ἔτρεξε στὸ κατάρτι τοῦ καϊκιῶ

Στ' ἀντίκρουμα τοῦ Σταυροῦ τὸ στοιχεῖο ἔμεινε ἀσάλευτο σὰν κεραυνόχτυπημένο. Τὸ σιχαμερὸ κορμὶ τοῦ ἔγειρε πρὸς τὰ πῦσιν καὶ κατόπιν γάθηκε κάτω ἀπὸ τὰ ἀφροισμένα κύματα. Μερμῆς ὅλα γαλήνεψαν. Ὁ ἄνεμος σταμάτησε τὸν ἄγριο ἀλάλαγμό του. Ἡ θάλασσα ἡρέμησε. Ἡ ταραγμένη τῆς ἐπιφάνεια ἡμέρεψε. Ὁ οὐρανός, χαρούμενος γιὰ τὴ νίκη τοῦ Σταυροῦ, ἔδωξε τὰ μουντὰ σύννεφα ποὺ τὸν ἔκρυβαν καὶ πῆρε ξανά τὸ καθάριον σκούρο χροῖμα τῆς γαλήνιας νύχτας. Ἐνα ἀπαλὸ ἀεράκι φούσκωσε τὰ λευκὰ πανιά τοῦ καϊκιῦ καὶ αὐτὸ κύλησε χαρούμενο πάνω στὸ νερό, κύλησε νὰ πάῃ στὸ νησί. Τὰ ξημερώματα ψαράς καὶ πλεούμενο, γεροὶ καὶ οἱ ὄντο, θὰ ἔχουν πάει στὸ ἀραξοβόλι τους. Μόλις φτάσουμε, σκέπτεται ὁ Γιὸν, πρώτη μου δουλειὰ θὰ εἶναι νὰ δώσω ὅσα-ὅσα στὸν πατὰ γιὰ νὰ τὸν κάνω δικό μου καὶ νὰ τὸν καρφώσω στὸ κατάρτι τὸν καλοδουλεμένο Σταυρό, τὸ θαυματουργό. Τὸ Σταυρὸ τῆς σωτηρίας!

Ύστερα από λίγο ή μητέρα μου, ό Άρθούρος, ό Ματτίας κι εγώ ήμαστε καθισμένοι σ' ένα σαλονάκι τής ωραίας βίλας. Κι άφου έφάγαμε τīs τάρτες πού μās έφερε ένας πολύ κομψός κύριος — άργότερα μάθαμε πώς ήταν ύπηρέτης — ή καλή μου μητερούλα είπε χαϊδεύοντας τά μαλλιά μου:

—“Α, τί μεγάλη μέρα εἶν’ αὐτὴ ἡ σημερινὴ γιὰ μένα! Ξαναβρίσκω ἐπιτέλους τὸ παιδάκι μου, ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια!” Ἀχ, τί κρίμα νὰ μὴ σὲ ἀναγνωρίσω, ἀγαπημένε μου Ρεμύ, ἀπὸ τότε ποῦ ἔμεινες μαζί μας μέσα στὸν «Κύκνο».

Σώπασε για λίγο σκούπισε μερικά δάκρυα που έτρεξαν πάλι από τα μάτια της κι ύστερα, συνεχίζοντας, άρχισε να μου λέει πόσο ταράχτηκε με όσα της διηγήθηκε ο Ματτίας όταν

λίγο πιο πριν, είχε πάει στη βίλα μόνος του, με πόση φρίκη άκουσε για την περιπέτειά μου στο σπιτικό των Δρίσκολ, και ότι λίγο έλειπε να λιποθυμήσει με την άπαισία εκείνη κρυφή συνομιλία του Δρίσκολ και του Τζέιμς μέσα στην αποθήκη.

—Έ, βέβαια, ύστερα ἀπ' αὐτό, εἶπε τώρα ἡ μητέρα μου, δὲ μένει καμμιὰ ἀμφιβολία πῶς τὸ χαμένο μου παιδί εἶσαι σύ, Ρεμύ μου.

Φώναξε εὐθύς ἕναν ὑπηρέτη καὶ τοῦ εἶπε:

— Πήγαινε νὰ πῆς στὸν κ. Τζέιμς πὼς τὸν πα-
ρακαλῶ νὰ ῥθῃ μιὰ στιγμὴ ἐδῶ.

Τά 'χασα μόλις τ' ἄκουσα. Κι ὁ Ματτίας μὲ κοίταξε ἀνήσυχος. Ἄλλ' ἢ μητέρα μοῦ εἶπε ἀμέσως:

—'Ησύχασε, παιδάκι μου. Δὲν ἔχεις νὰ φοβηθῆς τίποτα πιά. Τώρα θὰ κανονιστοῦνε ὅλα.

Ἐκείνη τῇ στιγμή ἀνοίξε ἡ πόρτα καὶ μπῆκε ὁ Τζέιμς Μίλλιγκαν μὲ τὸ ἀντιπαθητικὸ καὶ ψεύτικο συνηθισμένο του χαμόγελο. Μόλις μὲ εἶδε, σὰν κάτι νὰ ξεκουρντίστηκε μέσα του, σταμάτησε καὶ τὸ χαμόγελό του μεταβλήθηκε ἐς ἓνα μορφασμὸ ἀποτρόπαιο. Ἡ μητέρα μου δὲν τοῦ ἔδωσε καιρὸ νὰ μιλήσῃ:

—Σας φώναξα, τοῦ εἶπε μέ φωνή
ποῦ ἔτρεμε ἐλαφρά, γιὰ νὰ σᾶς
παρουσιάσω τὸν πρωτότοκο γιό
μου, ποῦ ἐπιτέλους ἔδωσε ὁ Θεός
καὶ τὸν ξαναβρῆκα. Αὐτὸς εἶναι.
Πιστεύω ὁμως ὅτι τὸν γνωρί-
ζετε, ἀφοῦ πῆγατε νὰ τὸν δῆτε
στὸ σπίτι τοῦ φίλου σας τοῦ Δρίσκολ, κ' ἐξετάσατε
μάλιστα καὶ τὴν ὑγεία του μέ μεγάλο ἐνδιαφέρον...

—Τί θέλετε νὰ πῆτε; μουρμούρισε ὁ Τζέϊμς, ποὺ τώρα ἔμοιαζε μὲ πληγωμένο θηρίο.

■ —'Εγώ; ἔκανε ἡ μάνα μου. Τί νὰ πῶ ἐγώ... Τὰ πράγματα μιλοῦν μόνα τους.

Ὁ Τζέιμς ἔμεινε μερικὲς στιγμὲς ἀκίνητος. Βέβαια, ἂν μποροῦσε θὰ μᾶς ἔπνιγε ὅλους ἐκείνη τὴν ὥρα. Ὅμως προτίμησε νὰ φύγῃ καί, καθὼς ἔβγαινε ἀπὸ τὴν πόρτα, σταμάτησε μιὰ στιγμὴ καὶ εἶπε:

—'Αλλὰ νὰ δοῦμε τί θὰ ποῦν καὶ τὰ δικαστήρια
γιὰ τὸ παιδὶ αὐτό.

Καὶ ἡ μητέρα μου μὲ ψυχραιμία:

— Σεῖς μπορεῖτε νὰ μᾶς πᾶτε, ἂν θέλετε, στὰ δικαστήρια, ἐγὼ ὁμως δὲ θὰ τὸ κάνω αὐτὸ γιὰ τὸν ἀδελφὸ τοῦ ἄντρα μου.

Τὸ πληγωμένο θηρίο ἔφυγε, ἡ πόρτα ἔκλεισε, κι ὅλοι μας αἰστανθήκαμε ἀληθινὴ ἀνακούφιση μὲ τὴν ἐξαφάνισή του.

Ἔτσι, ἀπὸ κείνη τὴ μέρα ἄρχισε γιὰ μᾶς μιὰ
νέα ζωὴ, ὅπως σᾶς τὴν ὠνόμασα καὶ ἄλλοτε, πρὶν
ἀκόμα ἀρχίσῃ ἡ ἀφήγησις τῶν περιπετειῶν μου.

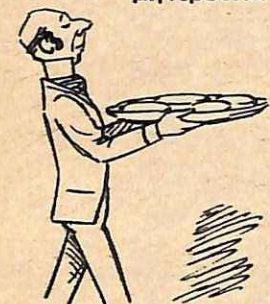
Μιά εὐτυχισμένη ζωή για τή μη-
τερούλα μου, για τόν Ἀρθρούρο,
για μένα καί για τόν Ματτία.
Ναί καί για τόν Ματτία, γιατί
ἡ καλόκαρδη μητέρα μου κράτη-
σε κοντά μας καί τόν ἀνεκτίμητο
φίλο μου, καί τόν εἶχε κι αὐτόν
σάν παιδί της! Ἀλλά καί τ' ἀ-
γαπητὰ ζωάκια μου ἔμειναν βέ-
βαια μαζί μας, καί ζούσανε τώ-
ρα κι αὐτὰ σάν ἀφέντες!

Τὸ φθινόπωρο ἀφήσαμε τὴν
ώραία λίμνη τῆς Γενεύης καὶ γυ-
ρίσαμε στὴν Ἀγγλία, ὅπου ἐγκατασταθήκαμε στὸ
Μίλλιγκαν-Πάρκ, ἕναν παλιὸ πύργο τῶν προγόν-
ων μου, λίγο ἔξω ἀπὸ τὸ Λονδίνο.

Πέρασαν χρόνια, χρόνια ὄχι λίγα, πού μου φάνηκαν ὁμως σὰν πολὺ σύντομα, γιατί ἦταν γεμάτα γαλήνη, χαρὰ κι εὐτυχία. Κατοικῶ πάντα στὸ Μίλλιγκαν-Πάρκ μὲ τὴ μητέρα μου, τὸν ἀδελφό μου, τὴ γυναίκα μου καὶ τὸ μικρούλη μου γιό, πού αὐριο γίνεται ἑνὸς χρόνου. Καὶ ξέρετε ποιά εἶναι ἡ νταντά του; Ἡ παραμάνα μου! Ἡ λατρευτή μου κυρὰ Αὐγουστίνα! Ὅταν βρῆκα τὴ μητέρα μου, τῆς ἔγραψα ἀμέσως τὸ «μεγάλο νέο» καὶ τὴν κάλεσα νὰ ρθῇ, ἅμα καὶ πάμε στὸ Λονδίνο, νὰ μείνη μαζί μας. Ἔτσι κι ἔγινε. Τῆς παραχώρησα δυὸ ὠραῖα δωμάτια στὸν πύργο μας καὶ ἀπὸ τότε ἡ χρυσὴ αὐτὴ γυναίκα μένει κοντά μας καὶ τώρα εἶναι καὶ νταντά τοῦ γιόκα μου. Ἐγὼ τώρα εἶμαι μηχανικός, ὁ Ἀρθούρος φιλόλογος καὶ ὁ καλὸς μου Ματτίας εἶναι ἀπὸ τοὺς καλύτερους ἀρχιμουσικοὺς τῆς ἐποχῆς μας! Τελευταῖα ἔχει γυρίσει ὅλη τὴν Εὐρώπην διευθύνοντας συμφωνικὲς ὀρχήστρες καὶ τοῦ χρόνου θὰ ῥθῇ καὶ στὸ Λονδίνο, γιὰ νὰ μαζέψῃ κι ἐδῶ χειροκροτήματα καὶ δάφνες!

ΔΙΑΣΚΕΥΗ Β.

ΤΕΛΟΣ

Ἐνας πολὺ κομψὸς κύριος

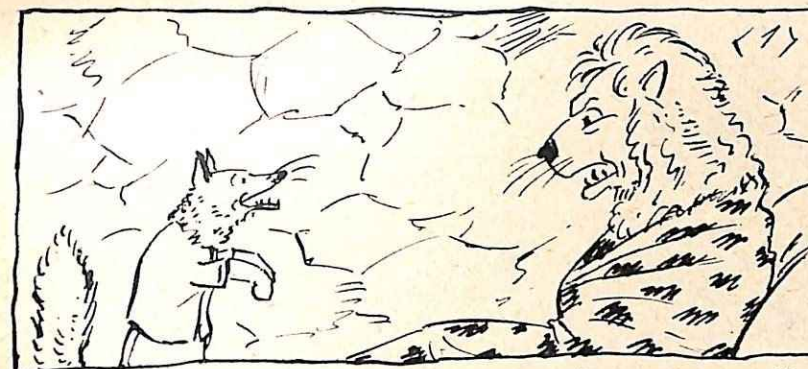

Εἶναι καὶ νταντὰ
τοῦ γισκα μου

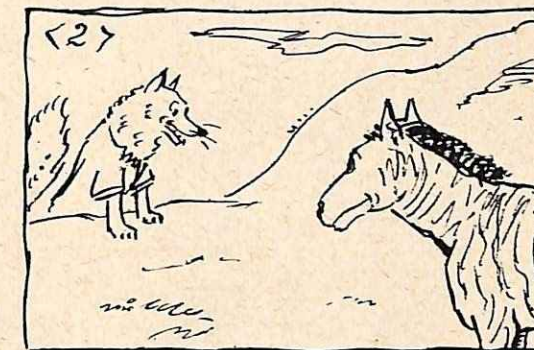

Σ' Ένα μαρμαρό
ἀποτρόπαιο...

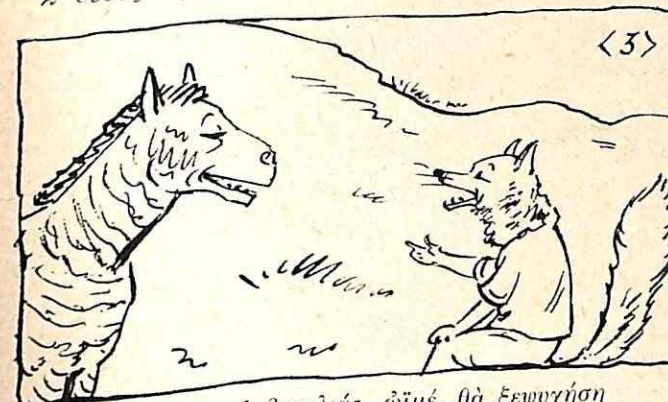
Στίχοι, σκίτσα Α. Β

Τοῦ δάσους τώρα ὁ βασιλεὺς ἦτανε κρυμμένος καὶ γιὰ κηγήν, ἀλλήμονο, δὲν ἔβγαине ὁ καημένος. Τῇ Μαριωρίτσα τὸ λοιπὸν φωνάζει στὸ παλάτι καὶ εὐθὺς τῆς λέει: «Νὰ σοῦ πῶ ἔχω σπονδαῖο κάτι.

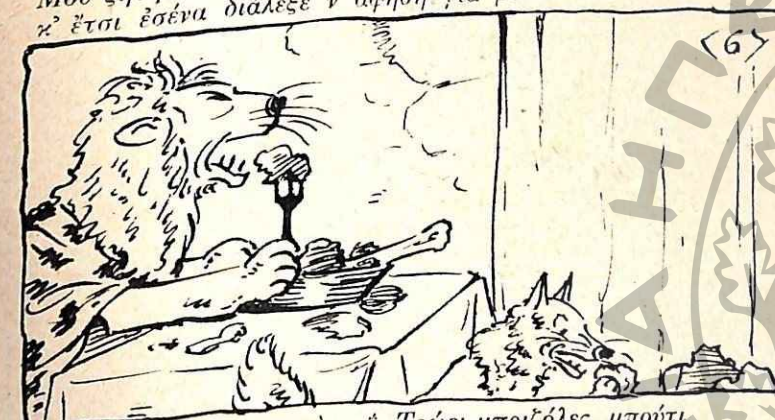
Κανένα ἀγόρι μὴ ζωντανὸ κοιτάξῃ τὰ μού φέρης,
κι ὅ,τι ζητήσῃς γι' ἀμοιβὴ θὰ τό'χῃς. Νὰ τὸ ξέρῃς». *Ἡ Μαριωρίτσα δλόῳσι πάει στὴν κερὰ Ζεβοίνα.*
«Ἐγώ, τῆς λέει, Ζεβοίνα μου, νέα γιὰ σένα φίνα.

"Ωρα τὴν ὥρα ὁ βασιλιάς, ὦμέ, θὰ ξεψυχῇσῃ
καὶ χθὲς ὡσιώτῳσε σὲ ποιόν τὸ θρόνον του ν' ἀφήσῃ.
Μοῦ ζήτησε τὴ γνώμη μου, γιὰ σένα ἐγὼ τοῦ μίλησα
καὶ ἔτσι ἐσένα διάλεξε ν' ἀφήσῃ, γιὰ βασιλίσσα.

“Ελα μαζί μου τὸ λοιπὸν νὰ πάμε στοὺς παλάτι». Καὶ ἡ Ζερβόνα ἡ ἀμυαλὴ τρέχει χαρὰ γεμάτη. Μόλις τὴν εἶδε ὁ βασιλεὺς «ἦ, τί μεζές!» ξεφώνησε. Καὶ τὴν κοινοδιαδόγισσα μεμιάς... τὴν χειροτόνησε.

Καὶ πέφτει ἀμέσως στὸ φαί. Τρώει μυριόδες, μπούτι,
καὶ ὅλο μονγκρίζει ἐνῶ μασᾷ: «Καλὴ χαφιὰ καὶ τούτη!»
Ξάφνου κορυφα ἡ Μαριωρὴ ἀρπάζει τὸ κεφάλι,
τ' ἀνοίγει, τρώει τὸ μυαλό κ' εὐθὺς τὸ κλείνει πάλι.

«Μπά! Που 'ναι, λέει τὸ μυαλό; Τί ἔγινε, κυρά μου;»
Καὶ ἡ πανούργα ἡ Μαριωρή: «Μεγάλε βασιλιά μου,
ἀφ' ὅπου μᾶς ἐμπιστεύτηκε καὶ ἦρθε ἐδῶ τρεχάλα,
θὰ πῆ πὼς στὸ κεφάλι της... μυαλό δὲν εἶχε στάλα».

Σε λίγο, χράπ... την κεφαλή κι ο βασιλιάς αποπάζει.
Κι αφού τή γλώσσα έφαγε, στη Μαριωρή φωνάζει
«Τώρα θά φάω και τὸ μυαλό». Κι άμέσως παίρνει φόρο
καὶ κάνει τὸ μυαλό νά βοή. Μά πού μυαλό πιά τώρα.

« Α Τ Λ Α Ν Τ Ι Σ »

Ἡ καλή μας «ΑΤΛΑΝΤΙΔΑ»
στην ἐρχόμενη χρονιά
θὰ γεμίση τὰ σχολεῖα
μὲ τὰ πιὸ καλὰ βιβλία.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Μ. ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ & ΣΙΑ Α.Ε.

ΚΟΡΑΗ 8-ΑΘΗΝΑΙ

ΠΛΗΡΗΣ ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ ΣΕΙΡΑ ΤΩΝ ΒΟΗΘΗΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΩΣ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΩΝ

Ἔχουν ὅλα μεταγλωττισθῇ στη Δημοτική γλῶσσα μὲ βάση τὴ Νεοελληνικὴ Γραμματικὴ τοῦ Ο.Ε.Δ.Β. καὶ τὴν ἐπίτομη τοῦ Μ. Τριανταφυλλίδη. Τὸ περιεχόμενό τους ἔχει ἐμπλουτισθῇ μὲ νέες γνώσεις, ποὺ πληροῦν τίς σύγχρονες ἀνάγκες. Ἡ δὲ καλλιτεχνικὴ τους ἐμφάνιση εἶναι ἐφάμιλλη μὲ τὰ καλύτερα εὐρωπαϊκά.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ Σ' ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ